

Župančičeva ulica 3, p.p. 644a, 1001 Ljubljana T: 01-369-6600
F: 01-369-6609
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

Številka: 007-861/2022/8

Ljubljana, 28.9.2022

EVA: 2022-1611-0111

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 – predlog za obravnavo – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 5. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) in 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne....sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlog zakona se predlaga v sprejem po nujnem postopku, ker 164. člen Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 – odl. US in 111/21) določa, da se za obravnavo in sprejem zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije uporabljajo določbe o obravnavi zakona po nujnem postopku.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

Leon Behin, v.d. generalnega direktorja Direktorata za proračun

Marija Arnuš, sekretarka

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

Klemen Boštjančič, minister

mag. Saša Jazbec, državna sekretarka

Tilen Božič, državni sekretar

Leon Behin, v.d. generalnega direktorja Direktorata za proračun

5. Kratek povzetek gradiva:

O predlaganem zakonu se uzakonjajo rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračunov države za leti 2023 in 2024.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Z uveljavitvijo tega zakona ne bodo nastale finančne posledice, saj so sredstva za izvajanje tega zakona že zagotovljena v proračunih države za leti 2023 in 2024.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

Z uveljavitvijo tega zakona bodo nastale finančne posledice za proračun 2023 in 2024 v obsegu kot je določen s proračunom države za leti 2023 in 2024.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

Predlagani zakon je bil poslan v pregled Službi Vlade za zakonodajo in v medresorsko usklajevanje 26.9.2022.

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- **delno**,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

(Če je odgovor NE, navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)

Gradivo zajema tiste vsebine, ki jih je bilo treba nujno določiti za nemoteno izvrševanje proračunov države v letih 2023 in 2024. V povezavi s proračunskimi dokumenti in predpisi pa se sodelovanje javnosti ne zahteva.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

**Klemen Boštjančič
MINISTER ZA FINANCE**

PRILOGE:

- Predlog sklepa vlade

Številka:

Datum:

Na podlagi 5. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US) in 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne....sprejela naslednji

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v sprejem.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Ministrstvo za finance
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024***nujni postopek*****I. UVOD****1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona**

Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije ureja postopke priprave in izvrševanja proračuna države, kar pomeni, da se v njem urejajo posebnosti, ki so vezane na izvrševanje proračuna posameznega leta. V letni zakon je smiselno vključiti tudi rešitve, za katere se ocenjuje, da so pomembne za razvoj določenega področja upravljanja s proračunskimi sredstvi.

Glede na pravno naravo državnega proračuna je uveljavitev zakona, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, nujni in neposredni pogoj za uveljavitev proračuna in s tem za njegovo izvrševanje. Priprava sprememb proračuna za leto 2023 in proračuna za leto 2024 je še vedno zaznamovana z epidemijo COVID-19, saj se določeni ukrepi, povezani predvsem s preprečevanjem njenih posledic še vedno financirajo iz proračuna države. Poleg navedene izjemne okoliščine se je treba soočiti tudi z energetske krizo v Evropi, kar pomeni, da se je treba intenzivno spopadati predvsem z draginjo in se odzvati na naraščajoče cene. S predlaganim zakonom se določa način izvrševanja proračuna država, ki bo omogočal hiter in učinkovit odziv na nepredvidljiva dogajanja.

Financiranje ukrepov, povezanih z epidemijo se izvaja preko splošne proračunske rezervacije. Ob upoštevanju, da bo treba v prihodnjih dveh letih zagotavljati ustrezen obseg sredstev tudi za ukrepe povezane z omilitvijo draginje, je smiselno, da se financiranje draginjskih ukrepov uredi na enak način kot je določeno financiranje ukrepov zaradi epidemije. S predlaganim zakonom se določajo pravila glede namenskosti porabe teh sredstev, to pa pomeni, da teh sredstev ni mogoče porabiti za nič drugega kot za tiste ukrepe, ki jih je sprejel Državni zbor Republike Slovenije z interventnimi zakoni. Odgovornost za pravilnost izplačanih zahtevkov (upravičenost, višino itd.) je na resorno pristojnih ministrstvih.

2. Cilji, načela in pglavitne rešitve predloga zakona**2.1 Cilji predloga zakona:**

Osnovni cilj zakona je uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno izvrševanje proračunov države za leti 2023 in 2024. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo proračunski uporabniki državnega proračuna tekoče izvajali svoje naloge. Sprejetje predlaganega zakona je potrebno, ker proračun ne vsebuje določb, torej členov, ki urejajo materialne vsebine. Čeprav ima državni proračun kot pravni akt sui generis pravno naravo predpisa in hierarhični položaj zakona, pa je za njegovo izvrševanje treba sprejeti tudi zakon o njegovem izvrševanju. Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF) v 5. členu določa vsebino, ki jo je treba določiti v letnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna države. Cilj zakona je tudi, da se zagotovijo ustrezne pravne podlage, po katerih bodo vse blagajne javnega financiranja, tudi v času trajanja izjemnih okoliščin, tekoče izvajale svoje naloge.

2.2 Načela

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel ali temeljnih proračunskih principov, saj so ta opredeljena v 2. členu ZJF. Tem načelom predlog zakona tudi sledi, prav tako pa sledi tudi ostali ureditvi, kot jo določa ZJF.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagani zakon vsebuje vse vsebine in druge elemente, ki jih določa ali predvideva ZJF, ter vsebine, ki jih določajo področni zakoni. V skladu z navedenim se določa obseg zadolževanja in dovoljenih poroštev države, ter obseg zadolžitve javnega sektorja na ravni države v posameznem letu. Urejajo se tudi posebna pooblastila vladi in ministrstvu, pristojnemu za finance, ter organu upravljanja in drugim neposrednim uporabnikom za izvrševanje proračuna države za leti 2023 in 2024. V tem okviru so določena različna pooblastila. Predlagani zakon določa tudi obseg obveznosti, ki jih lahko proračunski uporabniki prevzemajo v tekočem letu in ki bodo zapadle v plačilo v prihodnjih letih, prav tako pa tudi druge vsebine, za katere ZJF in drugi zakoni predvidevajo, da morajo biti urejene v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. S predlaganim zakonom se, poleg vsebin za katere že ZJF določa, da jih je treba urediti v predlaganem zakonu, urejajo še:

- poraba in vračila namenskih sredstev EU,
- predplačila,
- financiranje ustanov,
- posebnosti v zvezi z upravljanjem in prodajo finančnega premoženja,
- povprečnina,
- priprava finančnih načrtov za neposredne uporabnike proračuna,
- politika zaposlovanja,
- določitev letnega dodatka za upokoјence,
- način financiranja ukrepov in projektov, ki so vključeni v NOO.

S predlaganim zakonom se določbe Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21 in 206/21 – ZDUPŠOP, v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2223), ki se nanašajo na financiranje ukrepov, ki so bili sprejeti za preprečevanje in omilitev nalezljive bolezni in za katere je bil postopek zagotavljanja sredstev določen v zadevnem zakonu dopolnjujejo z ukrepi, ki se bodo zagotavljali za omilitev posledic druginje, zlasti v segmentu energetike. Ureditev sledi ureditvi, ki je določana za financiranje ukrepov za omilitev posledic epidemije COVID-19.

Nadalje se sledi pobudam ministrstev po dopolnitvi 30. člena tega zakona v delu, ki se nanaša na prevzemanje obveznosti pri pogodbah, ki se financirajo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Zadevne pogodbe so že z ZIPRS2223 izvzete iz omejitev pri prevzemanju obveznosti v prihodnjih letih, s predlaganim zakonom pa se to določa tudi za pripadajoči davek na dodano vrednost. Dopolnitev je potrebna, saj je davek na dodano vrednost povezan s pogodbo. Hkrati se za vse pogodbe, ki se financirajo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost v 32. členu predlaganega zakona določajo krajši plačilni roki, kar pomeni, da bodo sredstva lahko izplačana takoj po pregledu zahtevka in ne šele 30. dan, kot to zakon določena za vse ostale obveznosti.

Poleg zgoraj navedenega se na novo določajo tudi pogoji, pod katerimi je mogoče gospodarskim družbam za nakup opredmetenih osnovnih sredstev, ki se sofinancirajo s sredstvi državnega proračuna, izplačati predplačilo. Ureditev sledi zahtevam iz drugega odstavka 52. člena ZJF, kar pomeni, da bo predplačilo zavarovano z bančno garancijo. Predlagani zakon za neunovčitev bančne garancije v 81. členu določa sankcijo.

Nadalje se:

- v 21. členu se dodaja nov namenski prihodek, ki se sme porabiti izključno za namene določene v Zakonu o Javnem skladu Republike Slovenije za

financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško;

- v petem odstavku 30. člena določa možnost, da brez omejitev prevzemajo obveznosti za konzularne naloge na diplomatskih predstavništvi in konzulatih Republike Slovenije v tujini za nakup tiskovin in drugih javnih dokumentov;
- v tretjem odstavku 32. člena se dodaja ureditev po kateri bodo dopustni krajši plačilni roki v breme sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost;
- povprečnina, ki pripada občinam se za leti 2023 in 2024 določa v višini 667,00 evrov, kar pomeni 20,00 evrov več kot v letu 2022,
- iz razloga, ker še ni sprejet Izvedbeni načrt operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2021-2027, do njegovega sprejema, sredstva za ta namen, vključno s slovensko udeležbo zagotavljajo v splošni proračunski rezervaciji,
- določa, da se v obseg sredstev splošne proračunske rezervacije ne vštevajo sredstva za financiranje ukrepov draginje, ukrepov povezanih z epidemijo Covid-19 in za financiranje kohezijske politike za programsko obdobje 2021-2027,
- določba 79. člena se dopolnjuje na način, da se javnemu skladu iz proračuna lahko za izvajanje finančnih instrumentov zagotovijo integralna sredstva, ki so načrtovana v izkazu prihodkov in odhodkov,
- v 80. členu določajo nameni, za katere se Zavodu za zdravstveno zavarovanje zagotavljajo sredstva iz državnega proračuna.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Zakon, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije, ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu EU. Za razliko od sistemskih proračunskih zakonov držav iz EU, ki urejajo podobne vsebine kot ZJF, je ureditev, da se proračun države in zakon o izvrševanju državnega proračuna sprejemata v oblikah dveh različnih pravnih aktov, poznana predvsem v germanskih pravnih sistemih (Avstrija in Nemčija). Tega razlikovanja ne poznajo v anglosaksonskem (Velika Britanija) in skandinavskem (Švedska) pravnem sistemu.

Tako na primer tudi avstrijski in nemški zakon o izvrševanju proračuna urejata obseg zadolževanja države in različna pooblastila vladi in ministru za finance pri izvrševanju proračuna. Proračuni pa vsebujejo tabelarne prikaze razreza proračunskih sredstev po proračunskih uporabnikih.

Švedski parlament sprejme samo proračun, ki po področjih proračunske porabe določa cilje in naloge ter okviren razrez sredstev, in daje vladi določena pooblastila za spreminjanje proračuna, kar je v našem pravnem sistemu vsebina zakona o izvrševanju proračuna.

Francija ima obširen pravni okvir za državni proračun in ustavo, ki izvršilni veji oblasti zagotavlja velika pooblastila pri proračunski politiki. Ustava vsebuje tudi nekatera temeljna načela za državni proračun in od leta 1996 dalje tudi za organizacije socialnega zavarovanja.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Z uveljavitvijo tega zakona bodo finančne posledice v višini kot so zajete v proračunih države za leti 2023 in 2024. Predlagani zakon nima finančnih posledic na proračune občin, določa pa višino povprečnine. Prav tako predlagani zakon ne določa ureditev, ki bi imele finančne posledice na druga javna finančna sredstva.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona so sredstva zagotovljena v sprejetih proračunih države za leti 2023 in 2024.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

/

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

/

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

/

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

/

6.6 Presoja posledic za druga področja:

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

/

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Javnost pri pripravi zakona ni sodelovala.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe):

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe pri pripravi zakona niso sodelovale.

9. Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela:

Ker pi pripravi zakona zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba ni sodelovala ni bil izplačan noben znesek za namen priprave zakona.

10. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Klemen Boštjančič, minister

mag. Saša Jazbec, državna sekretarka

Tilen Božič, državni sekretar

Leon Behin, v.d. direktorja Direktorata za proračun

II. BESEDILO ČLENOV

1. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen (vsebina zakona)

(1) S tem zakonom se za proračun Republike Slovenije za leto 2023 in za proračun Republike Slovenije za leto 2024 določajo njuna sestava, posebnosti njunega izvrševanja, poraba sredstev kohezijske politike ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, namenski prihodki in prejemki države, obseg zadolževanja in poroštev države ter javnega sektorja na ravni države, višina povprečnine v skladu z zakonom, ki ureja financiranje občin, in prevzemanje obveznosti ter urejajo druga vprašanja, povezana z izvrševanjem proračuna.

(2) Določbe tega zakona se uporabljajo v letih 2023 in 2024, razen če je za posamezni proračun ali posamezni člen tega zakona določeno drugače.

(3) Določbe tega zakona se uporabljajo za neposredne uporabnike proračuna Republike Slovenije, razen če je v posameznih členih tega zakona določeno drugače.

2. člen (pomen uporabljenih pojmov)

(1) Izrazi iz 3. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF) imajo v tem zakonu enak pomen.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »proračun« pomeni proračun Republike Slovenije, spremembe proračuna Republike Slovenije in rebalans proračuna Republike Slovenije;
2. »veljavni proračun« je sprejeti proračun tekočega leta z vključenimi spremembami, nastalimi z izvrševanjem proračuna;
3. »veljavni načrt razvojnih programov« je sprejeti načrt razvojnih programov, ki izkazuje spremembe, nastale z izvrševanjem proračuna v tekočem letu, in tiste spremembe v naslednjih letih, ki so nastale zaradi sprememb z izvrševanjem proračuna tekočega leta;
4. »predlagatelji finančnih načrtov« so predlagatelji finančnih načrtov, ki so tako določeni v drugem odstavku 19. člena ZJF, in drugi samostojni neposredni uporabniki, ki so zajeti v navedenem členu ZJF, toda niso navedeni v drugem odstavku 19. člena ZJF;
5. »politike« so področja, na katerih deluje država in pomenijo zaokrožene celote glavnih programov s skupnimi splošnimi cilji ter na katera so, upošteva delovna področja neposrednih uporabnikov, razvrščeni odhodki in izdatki v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov;
6. »glavni programi« so ožja področja znotraj politike, ki sledijo skupnim specifičnim ciljem;

7. »podprogrami« so podrobneje razdelani glavni programi in pomenijo zaokroženo celoto vsebinsko komplementarnih dejavnosti, ki pripomorejo k doseganju skupnih pričakovanih rezultatov;
8. »projekt« je ekonomsko nedeljiva celota aktivnosti, z natančno določeno tehnično-tehnološko funkcijo in jasno opredeljenimi cilji. Projekt ima vnaprej določeno trajanje, ki je omejeno z datumom začetka in konca;
9. »ukrep« je skupek različnih medsebojno usklajenih dejanj, ki pomenijo določeno programsko zaključeno celoto in ki pripomorejo k doseganju skupnih neposrednih učinkov;
10. »skupina projektov« je sestavljena iz več projektov, ki se bodo izvajali v določenem časovnem obdobju z namenom doseganja skupnih neposrednih učinkov;
11. »evidenčni projekt« je načrt financiranja še nedoločenih projektov, za katere so znani cilji in namen, vendar v načrt razvojnih programov (v nadaljnjem besedilu: NRP) še niso uvrščeni;
12. »proračunska postavka« (v nadaljnjem besedilu: postavka) je del enega podprograma enega neposrednega uporabnika in izkazuje obseg pravic porabe;
13. »proračunska vrstica« je postavka – konto, ki v skladu predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna;
14. »pravica porabe« je pravica neposrednega uporabnika, na podlagi katere prevzema obveznosti v breme sredstev na določeni proračunski vrstici;
15. »obveznosti v breme proračunov prihodnjih let« so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v breme proračunov prihodnjih let ter so prevzete v skladu z 51. členom ZJF in tem zakonom;
16. »prejeta sredstva za financiranje skupnih evropskih politik« so prihodki, ki jih država prejme iz Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), in druga sredstva iz proračuna (v nadaljnjem besedilu: namenska sredstva EU) za skupno kmetijsko in ribiško politiko, kohezijsko politiko in evropsko teritorialno politiko ter izvajanje drugih politik (v nadaljnjem besedilu: skupne evropske politike);
17. »sredstva kohezijske politike« so sredstva proračuna EU in namenska sredstva proračuna za slovensko udeležbo, namenjena izvajanju kohezijske politike;
18. »sredstva Solidarnostnega sklada EU« so finančna pomoč, ki pomeni finančni prispevek EU in je namenjena financiranju ukrepov odprave posledic po večji naravni nesreči, ki je prizadela državo članico;
19. »postavke namenskih sredstev EU« so tiste, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov skupnih evropskih politik;
20. »postavke kohezijske politike« so tiste, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje kohezijske politike in tiste postavke slovenske udeležbe, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje kohezijske politike;

21. »sredstva za preneseno izvrševanje nalog« so prihodki iz proračuna EU, ki jih Republika Slovenija prejme za izvajanje nalog v interesu EU in so del programov skupnih evropskih politik;
22. »postavke za preneseno izvrševanje nalog« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov, ki jih izvaja Republika Slovenija po nalogu in v interesu EU;
23. »namenska sredstva finančnih mehanizmov« so prihodek, ki ga država prejme na podlagi pogodbe, sklenjene med Republiko Slovenijo in državo, ki je donatorica in ni članica EU, za namen, kot ga ta določi;
24. »postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov« so postavke, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje programov na podlagi pogodb, sklenjenih med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU;
25. »plačni konti« so konti iz podskupine kontov 400 – Plače in drugi izdatki zaposlenim ter 401 – Prispevki delodajalcev za socialno varnost;
26. »organ upravljanja« je tisti neposredni uporabnik, ki je odgovoren za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje razvoja podeželja in skupne ribiške politike;
27. »postavke slovenske udeležbe« so tiste, s katerimi se zagotavljajo pravice porabe za sofinanciranje programov skupnih evropskih politik, za sredstva finančnih mehanizmov in za sofinanciranje programov donacij;
28. »TARGET2« je sistem za medbančni prenos sredstev v eurih v EU. Sistem pripomore k združevanju in stabilnosti euro finančnih trgov. Slovenske kreditne institucije pri poslovanju prek sistema TARGET2 upoštevajo urnik delovanja sistema TARGET2;
29. »obratna sredstva« so zaloge materiala, nedokončane proizvodnje, proizvodov in trgovskega blaga ter stroški dela;
30. »investicija« je vsak izdatek finančnih sredstev za nabavo zemljišča, zgradbe, proizvodne opreme in preostalih opredmetenih osnovnih sredstev;
31. »postavke COVID-19« so tiste postavke, razvrščene v podprogram 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje vseh stroškov, povezanih z epidemijo nalezljive bolezni SARS-CoV-2. Stroški, povezani z epidemijo nalezljive bolezni COVID-19, zajemajo stroške ukrepov za njeno preprečevanje in obvladovanje ter stroške, povezane z ukrepi za omilitev njenih posledic;
32. »postavke druginja« so tiste postavke, ki so razvrščene v podprogram 230402 Sredstva za financiranje posledic druginje, na katerih se zagotavljajo pravice porabe za financiranje vseh stroškov, povezanih z ukrepi za omilitev njenih posledic;
33. »mehanizem za okrevanje in odpornost« je finančna podpora EU za ublažitev gospodarskih in socialnih učinkov pandemije koronavirusa, za povečanje trajnosti in odpornosti gospodarstva ter za izboljšanje pripravljenosti na izzive zelenega in digitalnega prehoda;

34. »sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost« so finančna podpora EU Republiki Sloveniji, ki je namenjena financiranju ukrepov, vključenih v Načrt za okrevanje in odpornost;

35. »Načrt za okrevanje in odpornost« (v nadaljnjem besedilu: NOO) je dokument, v katerem so zajeti ukrepi, ki so upravičeni do financiranja s sredstvi EU v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, kakor ga določa Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L št. 57 z dne 18. 2. 2021, str. 17), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/2106 z dne 28. septembra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost z določitvijo skupnih kazalnikov in podrobnih elementov preglednice kazalnikov okrevanja in odpornosti (UL L št. 429 z dne 1. 12. 2021, str. 83), popravljeno s Popravkom (UL L št. 96 z dne 24. 3. 2022, str. 47), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/241/EU));

36. »sklad za okrevanje in odpornost« je podračun, na katerem se zbirajo sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov iz NOO;

37. »koordinacijski organ« je Urad Republike Slovenije za okrevanje in odpornost;

38. »prihodki rezerve za prilagoditev na brexit« so namenska finančna podpora EU Republiki Sloveniji, ki se jo na podlagi Uredbe (EU) 2021/1755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o vzpostavitvi rezerve za prilagoditev na brexit (UL L št. 357 z dne 8. 10. 2021, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba 2021/1755/EU) nameni za financiranje ukrepov za odpravo negativnih gospodarskih posledic izstopa Združenega kraljestva iz EU.

2. SESTAVA PRORAČUNA

3. člen (sestava proračuna)

(1) V splošnem delu proračuna so prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta. V bilanci prihodkov in odhodkov se, poleg navedenih v 11. členu ZJF, izkazujejo tudi prihodki, ki obsegajo namenska sredstva EU, in odhodki, ki obsegajo plačila sredstev v proračun EU.

(2) V posebnem delu proračuna so finančni načrti neposrednih uporabnikov prikazani po politikah, glavnih programih in podprogramih.

(3) V NRP se prikazujejo načrtovani izdatki po skupinah projektov, projektih in ukrepih ter virih financiranja po posameznih letih za celovito izvedbo projektov oziroma ukrepov.

4. člen (spremembe institucionalne strukture proračuna)

Nov državni organ, ki se ustanovi po sprejetju proračuna, se lahko vključi v proračun kot neposredni uporabnik šele z novim proračunom ali rebalansom proračuna. Do takrat se delovanje novoustanovljenega državnega organa financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev.

3. IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

3.1. Splošno

5. člen (izvrševanje proračuna)

- (1) V tekočem letu se izvršuje proračun tekočega leta.
- (2) Proračun se izvršuje v skladu z določbami ZJF in tega zakona ter v skladu s podzakonskimi predpisi, izdanimi na njuni podlagi.
- (3) Proračun se izvršuje na ravni proračunske vrstice.
- (4) Veljavni NRP tekočega leta mora biti za tekoče leto usklajen z veljavnim proračunom, razen kadar ta zakon določa drugače.
- (5) Ob neusklajenosti lahko ministrstvo, pristojno za finance (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), posameznemu proračunskemu uporabniku omeji izvrševanje proračuna.

6. člen (zagotavljanje sredstev za stroške dela)

Neposredni uporabnik mora najpozneje do 31. januarja 2023 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta zagotoviti zadosten obseg pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

7. člen (status določenih prihodkov proračuna)

- (1) Prilivi namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ter sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost se štejejo za prihodke proračuna šele, ko se nakažejo na podračun izvrševanja proračuna. Do prenosa se obravnavajo kot sredstva Evropske komisije (v nadaljnjem besedilu: EK) oziroma kot sredstva financerja finančnih mehanizmov in izkazujejo kot obveznosti do EK oziroma kot obveznosti do financerja finančnih mehanizmov.
- (2) Obresti od namenskih sredstev EU so prihodek proračuna. Do prenosa obresti na podračun izvrševanja proračuna se obresti štejejo za sredstva EK in izkazujejo kot obveznosti do sredstev EK.
- (3) Obresti od namenskih sredstev finančnih mehanizmov so prihodek proračuna, razen če financer določi drugače.

8. člen (status poslovnih dogodkov)

- (1) Samo na kontih bilance stanja se evidentirajo poslovni dogodki iz naslova:
 - sprememb, nastalih pri upravljanju s tistim državnim in občinskim dolgom, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih,
 - sprememb, nastalih pri ponovnem odkupu vrednostnih papirjev na trgu s premijo ali diskontom na neodplačano glavnico, ki je bil izveden brez denarnega toka,

- prevzema dolga,
- konverzije terjatev v kapitalsko naložbo,
- odpisa dolga ali terjatev,
- naložb prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF, in naložb denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice,
- naložb EZR države v državne zakladnice držav ekonomske in monetarne unije in nakupe zakladnih menic,
- neodplačne pridobitve ali odtujitve nepremičnega in premičnega premoženja,
- povečanja oziroma zmanjšanja osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava s stvarnim vložkom,
- povečanja oziroma zmanjšanja namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava s stvarnim vložkom,
- vlog v sistemu EZR države oziroma občine ter založenih sredstev za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi 4. točke prvega odstavka 4. člena Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20),
- začasno založenih sredstev za plačevanje obveznosti iz sklada za okrevanje in odpornost.

(2) Prejemki oziroma izdatki, nastali z zavarovanjem kreditnega tveganja v povezavi z državnim dolgom, se evidentirajo kot terjatve in obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin.

(3) Prejemki oziroma izdatki za denarno pokritje pri posojanju lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki je vrednost lastnega dolžniškega papirja na trgu, povečano za natečene obresti in pribitek za zavarovanje tveganja, se izkazujejo samo v bilanci stanja. Če izposojeni vrednostni papir v pogodbenem roku ni vrnjen, pomeni prejeta denarno pokritje za ta vrednostni papir do višine nominalnega zneska tega vrednostnega papirja zadolževanje, razlika med prejetim denarnim pokritjem in nominalno vrednostjo pa je prejemek ali izdatek v bilanci prihodkov in odhodkov.

(4) Spremembe, nastale pri poslih, ki so povezani z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna in ki so sklenjeni v skladu z drugim odstavkom 82. člena ZJF in ki se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih tovrstnih poslov, pod pogojem, da je bila poravnava izvedena brez denarnega toka, se evidentirajo le na kontih bilance stanja.

(5) Prvi odstavek tega člena, razen druge, tretje in dvanajste alineje, velja tudi za evidentiranje poslovnih dogodkov občinskih proračunov.

(povračila stroškov za udeležbo na sestankih Sveta EU in za udeležbo v misijah Združenih narodov)

(1) Sredstva povračil, namenjenih kritju stroškov predsedstva in delegacij za zasedanja Evropskega sveta in Sveta EU ter sestanke, organizirane v okviru Evropskega sveta in Sveta EU, ter stroškov udeležbe v misijah Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: povračila stroškov), se do prenosa na podračun izvrševanja proračuna izkazujejo kot obveznosti do Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov. Za stroške se štejejo stroški, ki jih kot take priznavajo Generalni sekretariat Sveta EU oziroma Združeni narodi.

(2) Povračila stroškov se prenašajo na podračun izvrševanja proračuna v obsegu že plačanih stroškov in upravičeno izkazanih v listini o uporabi sredstev v zvezi s plačilom stroškov oziroma v Memorandumu o soglasju.

(3) Uporabniki proračuna so zase in za tiste institucionalne enote, ki sodijo v njihovo pristojnost in za katere Republika Slovenija prejme povračilo stroškov iz prvega odstavka tega člena, v tekočem letu upravičeni do povračila stroškov največ do obsega sredstev, ki ga je država prejela za ta namen od Generalnega sekretariata Sveta EU oziroma Združenih narodov.

(4) Povračila stroškov uporabnikom proračuna za preteklo leto niso dovoljena.

(5) Obresti od sredstev povračil stroškov so prihodek proračuna.

(6) Podrobnejša navodila o povračilih stroškov izda minister oziroma ministrica (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojen za finance.

10. člen

(odpiranje postavk in zagotavljanje pravic porabe na njih)

(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami.

(2) Ministrstvo lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke.

(3) Ministrstvo lahko med letom odpre nove postavke tudi za izvajanje projektov, ki se financirajo iz namenskih sredstev finančnih mehanizmov in namenskih sredstev EU s pripadajočo slovensko udeležbo. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek lahko ministrstvo na področju kohezijske politike odpre nove postavke samo na podlagi predhodnega soglasja organa upravljanja.

(5) Ministrstvo lahko na skladu za okrepanje in odpornost na predlog koordinacijskega organa med letom odpira nove postavke za financiranje ukrepov in projektov, ki so vključeni v NOO.

11. člen

(ukrepi za uravnoteženje proračuna v letih 2023 in 2024)

(1) Če vlada na podlagi vplačanih prejemkov proračuna med tekočim letom oceni, da bodo prihodki za manj kot 3 odstotke nižji glede na načrtovane ali da bodo izdatki za manj kot 3 odstotke višji od načrtovanih v sprejetih proračunih za leto 2023 oziroma 2024, poleg ukrepov za uravnoteženje proračuna iz 40. člena ZJF do višine zmanjšanih prihodkov oziroma do višine povečanih izdatkov uporabi ukrep proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe, razen pravic porabe za izvajanje skupnih evropskih politik in namenskih prejemkov proračuna.

(2) Ukrepi zmanjšanja pravic porabe se pri vseh neposrednih uporabnikih določijo v enakem odstotku, vlada pa določi, na katere pravice porabe se z ukrepom poseže. Ukrepi se lahko nanašajo na pravice porabe, iz katerih se financira en ali več od naslednjih namenov: izdatki za blago in storitve, subvencije, transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi, v katerih niso zajeta sredstva za stroške dela, tekoči transferi v tujino oziroma investicijski odhodki in investicijski transferi.

(3) Pravice porabe iz naslova ukrepa proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se prerazporedijo v splošno proračunsko rezervacijo.

12. člen (povečanje odhodkov in izdatkov proračuna)

(1) Na podlagi odločitve vlade se plačujejo obveznosti nad višino pravic porabe, zagotovljenih na:

1. politiki 24 – Plačila v EU;
2. politiki 21 – Pokojninsko varstvo;
3. politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi;
4. podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije;
5. postavki, s katere se zagotavlja kratkoročno posojilo na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16 in 17/22);
6. postavkah namenskih sredstev EU;
7. postavkah namenskih sredstev finančnih mehanizmov;
8. postavkah na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč;
9. postavkah, iz katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU.

(2) Sredstva za pokrivanje obveznosti iz prejšnjega odstavka se zagotovijo s prerazporeditvami.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se sredstva za pokrivanje obveznosti iz 6., 8. in 9. točke prvega odstavka tega člena ob izjemnih okoliščinah, ki so ugotovljene v skladu z merili in po postopku iz 12. člena Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15 in 177/20 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZFisP), lahko zagotovijo z dodatnim zadolževanjem države. Dodatno zadolževanje je dopustno le v obsegu razlike med izdatki, ki so bili načrtovani v državnem

proračunu, in najvišjim obsegom izdatkov za državni proračun, ki ga Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: državni zbor) določi s sprejemom spremembe okvira v skladu s prvim odstavkom 13. člena ZFisP.

13. člen (zaključek leta)

(1) Zaradi tehnične izvršitve proračuna lahko proračun kot blagajna javnega financiranja in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov se tisti prejemki sredstev na podračuna 845 in 846 pri Finančni upravi Republike Slovenije, ki so bili vplačani zadnji dan proračunskega leta in razdeljeni po blagajnah javnega financiranja prva dva delovna dneva v letu, ki sledi letu, v katerem so bila sredstva vplačana, v posamezni blagajni javnega financiranja štejejo za prihodke leta, v katerem so bili dejansko vplačani na podračuna 845 in 846.

3.1.1. Poraba sredstev kohezijske politike

14. člen (pristojnost organa upravljanja in organa za potrjevanje)

(1) Organ upravljanja je poleg pristojnosti, določenih v Uredbi (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 320), zadnjič spremenjeni z Uredbo (EU) 2022/613 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. aprila 2022 o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 223/2014 v zvezi z večjim predhodnim financiranjem iz virov REACT-EU in uvedbo stroškov na enoto (UL L št. 115 z dne 13. 4. 2022, str. 38), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1303/2013/EU), pristojen tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike. Če ugotovi nepravilnosti, organ upravljanja naloži popravljalne ukrepe posredniškemu organu, zahteva zadržanje izplačil s postavk kohezijske politike pri posameznem posredniškem organu ter predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ za potrjevanje je poleg pristojnosti, določenih v Uredbi 1303/2013/EU, pristojen tudi za spremljanje in nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike. Organ za potrjevanje o prejetih vračilih poroča organu upravljanja štirikrat letno, najpozneje do 10. dne v mesecu, ki sledi obdobju poročanja.

15. člen (sredstva kohezijske politike)

(1) Prejeta sredstva kohezijske politike so prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike.

(2) Prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike, se pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

16. člen
(izplačila iz proračuna)

(1) Upravičencu do sredstev kohezijske politike se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije (v nadaljnjem besedilu: dokazila), ki je bila zahtevana za pridobitev sredstev kohezijske politike. Pri stroških dela na projektih tehnične podpore in operacijah neposrednega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca, je neposredna podlaga za izplačilo pogodba o zaposlitvi.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se v skladu z 2. točko prvega odstavka 33. člena tega zakona izplačilo sredstev kohezijske politike iz proračuna lahko izvede brez dokazil, če se upravičenec do sredstev kohezijske politike zaveže, da bo dokazila za izplačilo posredoval najpozneje v 180 dneh po prejemu sredstev.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se za izvajanje kohezijske politike izplačilo iz proračuna lahko izvede na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ne vsebuje dokazila o plačilu, računa ali druge enakovredne knjigovodske listine, en dan pred dnevom plačila izvajalcu, če:

- je upravičenec občina, posredni uporabnik proračuna, zasebni zavod ali nosilec javnih pooblastil,
- predloži drugo dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu in
- se zaveže, da bo dokazilo o plačilu računa ali druge enakovredne knjigovodske listine posredoval posredniškemu organu najpozneje v osmih dneh po prejemu sredstev.

(4) Če upravičenec dokazil ne predloži v roku iz drugega odstavka tega člena oziroma če upravičenec računa ali druge enakovredne knjigovodske listine ne predloži v roku iz tretje alineje prejšnjega odstavka, se mu zadržijo nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike.

(5) Pri predplačilih iz drugega in tretjega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevke za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izstavi zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljenjena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

17. člen
(neupravičena poraba sredstev kohezijske politike)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da so bila sredstva kohezijske politike neupravičeno porabljenjena, najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, da posredniški organ zahteva plačilo od upravičenca. Organ upravljanja zahtevo za plačilo predloži posredniškemu organu in z njo sočasno seznani organ za potrjevanje in revizijski organ.

(2) Če je neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovljena pri posredniškem organu, ki je v vlogi upravičenca, organ upravljanja najpozneje v 15 dneh od ugotovljene neupravičene porabe sredstev zahteva, da organ za potrjevanje zahteva plačilo od posredniškega organa in z zahtevo sočasno seznani revizijski organ.

(3) Posredniški organ oziroma organ za potrjevanje najpozneje v 15 delovnih dneh po prejemu zahteve iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena zahteva plačilo od upravičenca oziroma posredniškega organa.

(4) Če je neupravičeno porabo sredstev povzročilo pomanjkljivo delovanje sistema pri organu upravljanja, posredniškem organu ali izvajalskem organu ali če gre za primer iz drugega odstavka tega člena, mora vračilo sredstev na način, kot je določen v 40. členu tega zakona, zagotoviti organ, pri katerem je bila ugotovljena neupravičena poraba sredstev kohezijske politike.

18. člen (zadržanje izvajanja)

(1) Če organ upravljanja ugotovi, da posredniški organ ne izvaja kohezijske politike v skladu z izvedbenim načrtom operativnega programa, ki ga je sprejela vlada, ga pozove, da najpozneje v 30 dneh odpravi neskladnost.

(2) Če posredniški organ neskladnosti ne odpravi v roku iz prejšnjega odstavka, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega organa.

(3) Če je organ upravljanja posredniškemu organu naložil popravilne ukrepe, ki se ne nanašajo na odpravo neskladnosti po prvem odstavku, in jih ta ni izvedel v 60 dneh od njihovega prejema, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega organa.

(4) Če posredniški organ v primeru neupravičene porabe sredstev ne zahteva plačila od upravičenca v roku iz tretjega odstavka prejšnjega člena, organ upravljanja zahteva, da ministrstvo za največ tri mesece zadrži nadaljnja izplačila s posameznih postavk kohezijske politike posredniškega organa.

(5) Ko posredniški organ odpravi pomanjkljivosti, s tem seznaní organ upravljanja, ki ministrstvo takoj pozove, da odpravi zadržanje izplačil s posameznih postavk kohezijske politike.

(6) Organ upravljanja o izvedenih zadržanjih iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena četrtno seznanja vlado.

19. člen (prerazporejanje pravic porabe na postavkah kohezijske politike)

(1) Če posredniški organ 15 dni pred iztekom obdobja, za katero so zadržana izplačila iz drugega, tretjega in četrtega odstavka prejšnjega člena, ne ravna skladno z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike.

(2) Organ upravljanja vladi predlaga prerazporeditve pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike.

(3) Pred posredovanjem predloga prerazporeditve pravic porabe iz prejšnjega odstavka organ upravljanja o tem pisno obvesti tisti posredniški organ, ki se mu pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo.

(4) Po opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

20. člen (uporaba pravil)

Določbe od 14. do 19. člena tega zakona se uporabljajo tudi za porabo sredstev sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

3.2. Namenski prejemki in izdatki proračuna

21. člen (namenski prihodki proračuna)

(1) Namenski prihodki proračuna za leti 2023 in 2024 so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena in prvem odstavku 80. člena ZJF, tudi:

1. prihodki od obremenitve s stavbno ali služnostno pravico stvarnega premoženja države, ki se uporabijo za nakup, graditev, obnovo, investicijsko in tekoče vzdrževanje nepremičnin v lasti države;
2. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), ki se po merilih, ki jih določi vlada, uporabijo za namene iz navedenega zakona;
3. prihodki vplačanih tiskovin, ki jih stranke v upravnem postopku vplačajo pri upravnih enotah ter ministrstvih, pristojnih za notranje oziroma zunanje zadeve, in ki jih upravne enote in ministrstvo, pristojno za notranje oziroma zunanje zadeve, uporabijo za plačilo obveznosti dobaviteljem zaračunljivih tiskovin;
4. prihodki, ki jih lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč po 50. in 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17 in 44/22; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) vplačujejo v proračun in ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
5. prihodki po 3.h členu ZKZ, ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
6. prihodki po Zakonu o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR), ki se do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
7. prihodki letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu in prihodki koncesijske dajatve Luke Koper, d. d., ki pripadajo proračunu na podlagi 2. člena Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11 in 40/12 – ZUJF) in ki se uporabijo za izvedbo investicij ter vzdrževanj v javni prometni infrastrukturi;

8. prihodki od dajatve za odjavljeno vozilo, ki se na podlagi 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17 in 112/21 – ZIUPTG) uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanje javne prometne infrastrukture;
9. prihodki po prvem odstavku 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19 in 39/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, in namene, določene v 28. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljnjem besedilu: ZNOrg);
10. prihodki obveznega prispevka za promocijo iz 9. člena Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
11. prihodki iz dajatev od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega in občasnega dela upokojencev, ki v skladu z drugim odstavkom 27.f člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US) pomenijo prihodek podračuna iz 4. točke 44. člena tega zakona;
12. prihodki po tretjem odstavku 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16 in 36/21 – ZZIRDKG; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), ki se porabijo za namene, določene v četrtem odstavku 33. člena navedenega zakona;
13. prihodki iz 2. točke prvega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 176/21 – uradno prečiščeno besedilo in 96/22 – odl. US), ki se porabijo za odškodnino za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 – ZUE in 86/10);
14. prihodki iz drugega odstavka 77. člena Zakona o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
15. pristojbine iz tretjega odstavka 60. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdve, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk in 100/22 – ZNUZSZS; v nadaljnjem besedilu: ZZDej), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
16. prihodki iz pribitka k cestnini po prvem odstavku 35. člena Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18; v nadaljnjem besedilu: ZIUgDT), ki se uporabijo za namene, določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 36. člena navedenega zakona;
17. prihodki takse iz 39. člena ZIUgDT, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;
18. prihodki po prvem odstavku 52. člena Zakona o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19, 94/21, 54/22 – ZUJPP in 105/22 – ZZNŠPP), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

19. sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov, ki so vključeni v NOO, in so vir sklada za okrevanje in odpornost;

20. prihodki rezerve za prilagoditev na brexit, ki se uporabijo za financiranje ukrepov iz Uredbe 2021/1755/EU in so namenjeni podpori podjetjem, ki jih je izstop Združenega kraljestva iz EU najhujše prizadel;

21. prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško, v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. XX/22) vplačati v proračun države, ki se uporabijo za namene, določene v tem zakonu.

(2) Ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF se namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v nižjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(4) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine. Kot skupna višina načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države se šteje vsota načrtovanih namenskih prejemkov za namen iz prejšnjega stavka, ki je načrtovana pri predlagatelju finančnih načrtov v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu, vendar ne v večjem obsegu od vplačanih prihodkov v proračun, na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država določen za državni proračun.

22. člen

(namenski prejemki proračuna)

Namenski prejemki v računu finančnih terjatev in naložb so v skladu s 1. točko drugega odstavka 74. člena ZJF:

1. glavnice vrnjenih posojil, danih za sanacijo podjetij in gospodarstva na podlagi 7. člena Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 45/95, 34/96, 60/99 – ZSRR, 22/00 – ZJS, 67/01 in 47/02; v nadaljnjem besedilu: ZUKLPP). Ti prejemki se v letih 2022 in 2023 do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, ki je pristojno za sanacijo zadevnih podjetij in gospodarstva, v sprejetem proračunu uporabijo za izdatke za enak namen kot prvotno;

2. kupnine od prodaje kapitalskih naložb, ki se v proračun za leto 2023 in leto 2024 vplačajo na podlagi ZUKLPP in se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

3. kupnine od prodaje kapitalskih naložb na podlagi tretjega odstavka 79. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1) se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

3.3. Prerazporejanje pravic porabe

23. člen

(osnova za prerazporejanje pravic porabe)

(1) Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja.

(2) Obseg izvedenih prerazporeditev pravic porabe se računa po neto načelu, ki je seštet razlika med prerazporeditvami na njih in z njih.

24. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odločajo neposredni uporabniki)

(1) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma.

(2) Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presegati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika, in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s in na postavke COVID-19, s, na in med postavkami draginja ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve«.

25. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča predlagatelj finančnih načrtov)

(1) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah pravic porabe znotraj istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(2) Predlagatelj finančnih načrtov lahko odloča o prerazporeditvah med podprogrami v okviru glavnega programa brez omejitev in med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 5 odstotkov glavnega programa tega predlagatelja v sprejetem proračunu v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena predlagatelj finančnega načrta ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah pravic porabe s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s in na postavke COVID-19, s, na in med postavkami draginja ter s plačnih kontov in na plačne konte integralnih postavk v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov iz njegove pristojnosti, razen med plačnimi konti integralnih postavk v obsegu iz prvega in drugega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko predlagatelj finančnega načrta v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti, odloča o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotkov sprejetega proračuna na plačnih kontih s kontov iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve«.

26. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča organ upravljanja)

(1) O prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike odloča organ upravljanja na predlog predlagatelja finančnega načrta brez omejitev.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek o prerazporeditvah med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji, odloča vlada na predlog organa upravljanja, ki ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

27. člen

(prerazporeditve, o katerih odloča ministrstvo)

(1) Ministrstvo lahko samostojno in brez omejitev po 24. in 25. členu tega zakona izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v svoji sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi.

(2) Na predlog predlagatelja finančnega načrta, ki znotraj istega podprograma zagotavlja pravice porabe drugemu predlagatelju finančnega načrta, o prerazporeditvi pravic porabe odloča ministrstvo.

28. člen

(prerazporeditve pravic porabe, o katerih odloča vlada)

(1) Ne glede na omejitve iz 24. in 25. člena tega zakona lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe med:

1. podprogrami v okviru glavnega programa različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega podprograma ne sme presegati 20 odstotkov podprograma v sprejetem proračunu;

2. glavnimi programi posameznega predlagatelja ali različnih predlagateljev finančnih načrtov, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov glavnega programa v sprejetem proračunu;

3. politikami, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje posamezne politike ne sme presegati 5 odstotkov politike v sprejetem proračunu.

(2) Ne glede na omejitve iz 24., 25. in 26. člena tega zakona in prejšnjega odstavka lahko vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe:

1. na postavke slovenske udeležbe, med njimi in z njih;
2. na postavke namenskih sredstev EU in med temi postavkami;
3. na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov in med temi postavkami;
4. na postavko 7608 – Tekoča proračunska rezerva pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 42. členu ZJF;
5. na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije pri ministrstvu, in sicer do obsega pravic porabe, določenega v 48. členu ZJF;
6. na, s in med postavkami COVID-19 v podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19;
7. na, s in med postavkami draginja v podprogramu 230402 – Sredstva za financiranje posledic druginje;
8. na postavke v politiki 21 – Pokojninsko varstvo in z njih;
9. na postavke v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in z njih;
10. na postavke v politiki 24 – Plačilo v EU in z njih;
11. na postavke v glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč, med njimi in z njih;
12. na postavke v podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije in z njih;
13. med, na in s plačnih kontov neposrednih uporabnikov proračuna;
14. s plačnih kontov integralnih postavk na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto, ko se prerazporejajo javni uslužbenci skupaj s kadrovsko kvoto in sredstvi za plače;
15. z integralnih postavk za materialne stroške in z integralnih postavk za investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov na postavko organa, ki je pristojen za zagotovitev pogojev za začetek dela in poslovanja osebe javnega prava, ki je ustanovljena po uveljavitvi proračuna za tekoče leto.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena vlada odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so navedene v prejšnjem odstavku samo na način, kot je določen v prejšnjem odstavku.

(4) Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, ta pa je pripravljen na predlog predlagatelja finančnega načrta.

(5) Če gre za prerazporeditev na postavke za kohezijsko politiko in s teh postavk po 1. in 2. točki drugega odstavka tega člena, pripravi predlog za prerazporeditev predlagatelj finančnega načrta v skladu s predpisi, ki urejajo postopke za izvajanje kohezijske politike, in v sodelovanju z organom upravljanja ter ga predloži ministrstvu, ta pa vladi.

(6) Kadar neposredni uporabnik izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov, vendar ne zagotovi črpanja namenskih sredstev EU oziroma namenskih sredstev finančnih mehanizmov zaradi neupravičene porabe sredstev, mora o tem obvestiti ministrstvo in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih EU oziroma v namenskih sredstvih finančnih mehanizmov. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namenska sredstva EU ali na namenska sredstva finančnih mehanizmov. Ob neusklajenosti lahko ministrstvo omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

3.4. Prevezemanje obveznosti in roki plačil v breme proračuna

29. člen

(pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov)

Pravice porabe za izvajanje nacionalnih programov, zakonov in drugih predpisov, v katerih je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, se zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

30. člen

(največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let)

(1) Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe, ki so vključeni v veljavni NRP, odda javno naročilo za celotno vrednost projekta oziroma ukrepa, če so zanj načrtovane pravice porabe v sprejetih proračunih.

(2) Neposredni uporabnik lahko v letu 2023 prevzame obveznosti za namene, za katere so zagotovljena sredstva v letu 2024 in ki zapadejo v plačilo v letu 2024, in sicer v višini 80 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2024. V letu 2023 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2025, do višine 60 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2024 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika.

(3) Neposredni uporabnik lahko v letu 2024 prevzame obveznosti za namene, za katere so načrtovane pravice porabe v letu 2024 in ki zapadejo v plačilo v letu 2025, in sicer v višini 60 odstotkov obsega pravic porabe na podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika, načrtovanih v proračunu za leto 2024. V letu 2024 lahko neposredni uporabnik prevzame obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2026, do višine 40 odstotkov obsega pravic porabe, za namene, ki so načrtovani v proračunu za leto 2024 po podskupinah kontov znotraj podprograma neposrednega uporabnika. Neposredni uporabnik v breme proračunov prihodnjih let ne sme prevzemati obveznosti brez odložnega pogoja, s katerim se izvajanje pogodbenih obveznosti odloži, dokler za ta namen nima zagotovljenih pravic porabe v posebnem delu proračuna.

(4) Neposredni uporabnik, v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena, prevzema obveznosti v prihodnjih letih le, če ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP.

(5) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za:

1. pogodbe za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov;
2. pogodbe za nabavo blaga in storitev, ki so potrebni za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah (tiskovine in drugi javni dokumenti) in konzularnih nalog na diplomatskih predstavništvi in konzulatih Republike Slovenije v tujini (tiskovine in drugi javni dokumenti);
3. pogodbe, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe;
4. pogodbe, ki se financirajo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV);
5. pogodbe za investicije v Slovenski vojski, predvidene z Zakonom o zagotavljanju sredstev za investicije v Slovenski vojski v letih 2021 do 2026 (Uradni list RS, št. 175/20). Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade;
6. pogodbe za investicije v zdravstvu, predvidene z Zakonom o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (Uradni list RS, št. 162/21). Ministrstvo, pristojno za zdravje, mora pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje vlade.

(6) Neposredni uporabnik lahko v letu 2023 prevzema in plačuje obveznosti iz pogodb iz 3. točke prejšnjega odstavka prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne bo prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država za leta veljavnosti okvira določen za državni proračun posameznega leta.

(7) O prevzemanju obveznosti po pogodbah o zakupu ali najemu, ki jih sklepajo neposredni uporabniki državnega proračuna in pri katerih lastninska pravica preide ali lahko preide z najemodajalca na najemnika, odloča vlada. Neposredni uporabniki občinskih proračunov morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva.

(8) Ne glede na prejšnji odstavek o prevzemanju obveznosti zaradi sprememb določb pogodbe o zakupu ali najemu, ki nimajo finančnih posledic, ali sprememb, ki so posledice tečajnih razlik, odloča neposredni uporabnik.

31. člen (spremljanje in spremembe NRP)

(1) Neposredni uporabnik vodi evidenco projektov in ukrepov in je v celoti odgovoren za njihovo izvedbo.

(2) Spremembe veljavnega NRP so uvrstitev projektov oziroma ukrepov v NRP in druge spremembe projektov oziroma ukrepov.

(3) Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta, oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna, uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med

veljavnim proračunom in veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki.

(4) O spremembi veljavnih ukrepov in o spremembi projektov do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča neposredni uporabnik.

(5) Vlada odloča o uvrstitvi projektov oziroma evidenčnih projektov v veljavni NRP in o spremembi vrednosti projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti.

(6) Ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti ukrep v veljavni NRP, če je ukrep skladen s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

(7) Ne glede na peti odstavek tega člena ministrstvo na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti, kadar gre za:

1. uvrstitev projektov z vrednostjo do 600.000 eurov,
2. spremembo vrednosti projektov do 200.000 eurov,
3. ponovno uvrstitev projektov, ki so že bili del veljavnega NRP v preteklih letih in se jim vrednost spreminja do največ 200.000 eurov,
4. uvrstitev ali spremembo vrednosti projektov, katerih namen je odprava posledic naravnih nesreč, če je projekt skladen s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP.

(8) Ne glede na peti in sedmi odstavek tega člena o uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov nad 20 odstotki izhodiščne vrednosti za področje kohezijske politike ali za področje sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim ali za področje razvoja podeželja in skupne ribiške politike odloča organ upravljanja, in sicer na predlog predlagatelja finančnega načrta, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom.

(9) Ne glede na četrti odstavek tega člena o spremembah veljavnega NRP za projekte na področju kohezijske politike do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti odloča organ upravljanja.

(10) V breme evidenčnih projektov ni dovoljeno prevzemati obveznosti.

(11) Za sofinanciranje občinskih projektov in ukrepov iz državnega proračuna v naslednjih letih morajo ministrstva objaviti javne razpise za zbiranje vlog občin ali pa izvesti drug način izbora občinskih projektov skladno z veljavno zakonodajo s področja regionalnega razvoja ter zakonodajo s področja financiranja občin.

(12) Proračunski viri v veljavnem NRP se za prihodnja leta lahko povečujejo ali zmanjšujejo znotraj politike sprejetega NRP posameznega predlagatelja finančnega načrta za posamezno leto, pri čemer povečanje posameznega glavnega programa ne sme presegati 10 odstotkov tega glavnega programa pri posameznem predlagatelju finančnega načrta za posamezno leto.

(13) Ne glede na prejšnji odstavek se proračunski viri na namenskih postavkah in postavkah drugih evropskih politik v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev.

(14) Ne glede na dvanajsti odstavek tega člena se lahko spremembe proračunskih virov na proračunskih postavkah s področja kohezijske politike v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto.

(15) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko spremembe proračunskih virov na postavkah namenskih sredstev EU in slovenske udeležbe v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo v skladu s soglasjem vlade iz šestega odstavka 30. člena tega zakona.

(16) Ne glede na peti in sedmi odstavek tega člena uvrsti oziroma spremeni projekt iz NOO v veljavnem NRP koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom. Če se projekt sofinancira s sredstvi, za katera je odgovoren koordinacijski organ, in hkrati tudi s sredstvi, za katera je odgovoren organ upravljanja, uvrsti oziroma spremeni projekt v veljavnem NRP organ, ki z večjim deležem evropskih sredstev sofinancira projekt.

32. člen

(plačilni roki v breme državnega proračuna in občinskih proračunov)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov so plačilni roki neposrednih uporabnikov v breme proračuna predpisani s tem zakonom. Za plačilo vseh obveznosti je plačilni rok za neposredne uporabnike 30. dan, za posredne uporabnike pa največ 30 dni.

(2) Plačilni rok začne teči naslednji dan po prejemu listine, ki je podlaga za izplačilo. Plačilni rok za izplačila, o katerih se odloča v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek, in če drugi zakon določa, da se nakazilo na račun stranke šteje, da je bilo zahtevku v celoti ugodeno, začne teči naslednji dan po poteku roka, ki je z zakonom določen za sprejem odločitve v upravnem postopku. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ki je po zakonu dela prost dan oziroma v plačilnem sistemu TARGET2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delavnik oziroma naslednji plačilni dan v sistemu TARGET2.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena so plačilni roki lahko krajši za plačila:

1. plač, drugih osebnih prejemkov in povračil stroškov zaposlenih pri neposrednih in posrednih uporabnikih;
2. pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnjav;
3. pogodb v breme postavk namenskih sredstev EU in postavk slovenske udeležbe;
4. pogodb v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in pripadajočih postavk slovenske udeležbe;
5. pogodb v breme sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost in pripadajočega davka na dodano vrednost;
6. tekočih transferov, razen tekočih transferov v tujino;
7. obveznosti iz naslova povračil sredstev med neposrednimi uporabniki;
8. obveznosti diplomatskih predstavništav in konzulatov Republike Slovenije v tujini, če je takšna poslovna praksa sprejemne države;

9. prispevkov za humanitarno pomoč prizadetim državam ob naravnih nesrečah in drugih nesrečah velikih razsežnosti;
 10. obveznosti, povezanih z migranti;
 11. zbirnega računa Slovenske izvozne in razvojne banke, d. d., ki ga ta izstavi za plačilo obračunanega nadomestila bankam;
 12. povezana s servisiranjem javnega dolga in upravljanja z denarnimi sredstvi, vključno z likvidnostnim zadolževanjem in poroštvi;
 13. obveznosti iz 33. člena tega zakona;
 14. obresti na denarna sredstva pri Banki Slovenije.
- (4) Minister lahko določi krajši plačilni rok tudi, kadar je to potrebno za zagotovitev gospodarnega in učinkovitega razpolaganja s proračunskimi sredstvi, da se tako prepreči gospodarska škoda, ki bi nastala, če se plačilo ne bi izvršilo v krajših rokih.
- (5) Plačilo investicijskih transferov občinam, pogodbenim subjektom na področju zaščite, reševanja in pomoči po 73., 74. in 75. členu Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22; v nadaljnjem besedilu: ZVNDN) in 8. členu Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C; v nadaljnjem besedilu: ZGas) (v nadaljnjem besedilu: pogodbeni subjekt) in posrednim uporabnikom se izvrši en dan pred dnevom plačila občine, pogodbenega subjekta ali posrednega proračunskega uporabnika izvajalcu, če občina, pogodbeni subjekt ali posredni proračunski uporabnik predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu. Če je nesporen le posamezni del predložene dokumentacije, se izplačilo izvrši v nespornem delu, razlika pa po prejemu popolne dokumentacije.
- (6) Plačilo za ukrep »podpora lokalnemu razvoju«, ki ga v skladu z Uredbo 1303/2013/EU vodi skupnost v okviru finančne perspektive 2014–2020, se lahko izvede en dan pred dnevom plačila vodilnega partnerja izvajalcu, če vodilni partner predloži popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu.
- (7) Pri izplačilu drugih stroškov dela (podjemne pogodbe, avtorske pogodbe in druga obdavčljiva izplačila) je plačilni rok od 20 do največ 45 dni.
- (8) Določbe tega člena, razen petega odstavka, veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov, razen če se občina v pogodbi dogovori za krajše plačilne roke, ker doseže nižjo pogodbeno ceno.
- (9) Ne glede na določbe tega člena je lahko z mednarodno pogodbo oziroma mednarodnim nepogodbenim aktom dogovorjen plačilni rok do 90 dni.
- (10) Ne glede na prvi odstavek tega člena je za občine rok za vračilo sredstev kohezijske politike na podlagi izrečenega finančnega popravka največ 90 dni.

33. člen
(predplačila)

(1) Ne glede na drugi odstavek 52. člena ZJF so predplačila dovoljena:

1. na podlagi neposredne uporabe predpisov EU;
2. za namenska sredstva EU, namenska sredstva finančnih mehanizmov in sredstva slovenske udeležbe do višine 30 odstotkov vrednosti predvidenih izplačil teh sredstev in pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega ali javnega prava in je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni ali javni zavod ali ustanova;
3. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter je ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad, samoupravne narodne skupnosti ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu;
4. za plačilo:
 - pogodbenih obveznosti, pri katerih je to uveljavljeno s poslovnimi običaji (na primer šolnine, naročnine, plačila dobaviteljem iz tujih držav, če v nasprotnem primeru pogodbe ni mogoče skleniti);
 - pogodbenih obveznosti za projekte medinstitucionalne pomoči tretjim državam, ki jih financira EU;
 - akontacij stroškov za službena potovanja;
 - akontacij stroškov za izvedbo nakupov po 40. členu Zakona o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14 in 39/22) in 19. členu Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14) na podlagi odobritve predstojnika;
 - varščine na javni dražbi;
 - predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka po 233. členu Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr. in 196/21 – odl. US);
5. do višine 70 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova, če pogodbeni vrednost ne preseže 30.000 eurov in če se pogodbene obveznosti v celoti izvedejo v tekočem letu;
6. do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada iz 10. točke 44. člena tega zakona, pod pogojem, da je prejemnik oseba javnega prava in je ustanovljena kot javni zavod in pod pogojem, da se za pogodbene obveznosti posredujejo dokazila o upravičeni porabi sredstev do konca meseca novembra tekočega leta;
7. če tako določa donator.

(2) Pri predplačilih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega odstavka se mora neposredni uporabnik v pogodbi s prejemnikom sredstev dogovoriti, da se prejemnik sredstev zavezuje prejeta sredstva, skupaj z zamudnimi obrestmi, vrniti v proračun, če se naknadno ugotovi, da je bilo

izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno. Šteje se, da je bilo izplačilo iz proračuna neupravičeno izvršeno, če EK ali donator zahtevek za plačilo sredstev zavrne ali če EK ali donator izstavi zahtevek za vračilo ali če se v proračunskem nadzoru ugotovi, da so bila sredstva porabljenjena nenamensko ali v nasprotju s predpisi.

(3) Pri predplačilih iz 3. točke prvega odstavka tega člena se mora neposredni uporabnik v pogodbi dogovoriti tudi, da bo prejemnik sredstev najpozneje v 180 dneh po prejemu predplačila neposrednemu uporabniku posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev in, da se prejemniku sredstev do predložitve dokazil, ki izkazujejo upravičenost porabe sredstev, zadržijo nadaljnja izplačila iz proračuna.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se neposredni uporabnik v pogodbi dogovori, da bo prejemnik sredstev iz 5. točke prvega odstavka tega člena posredoval dokazila o upravičeni porabi sredstev po zaključku izvedbe pogodbenih obveznosti in da bo neplačani del pogodbenih obveznosti prejemniku sredstev izplačan po prejemu dokazil o upravičeni porabi sredstev ter v roku, ki ga določa ta zakon.

(5) Če prejemnik sredstev iz 1., 2., 3. in 5. točke prvega odstavka tega člena ne upraviči prejetega predplačila, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki se je dogovoril o predplačilu.

(6) Ne glede na 2. in 3. točko prvega odstavka tega člena se za predplačilo nad 100.000 eurov ni dovoljeno dogovoriti brez soglasja ministra.

(7) Določbe 3., 4., 5. in 6. točke prvega odstavka tega člena veljajo tudi za plačila v breme občinskih proračunov.

34. člen (pogoji za izdajo soglasja)

(1) Minister izda soglasje iz šestega odstavka prejšnjega člena, če:

1. ima neposredni uporabnik v veljavnem proračunu zagotovljene pravice porabe za ta namen;
2. je prejemnik predplačila izkazoval pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima prejemnik sredstev poravnane davčne obveznosti;
4. je bil prejemnik sredstev v preteklih treh mesecih solventen.

(2) Listine, s katerimi se izkaže izpolnjevanje pogojev, in način predložitve listin za namene iz prejšnjega odstavka določi minister.

35. člen (predplačila gospodarskim družbam)

(1) Neposredni uporabnik lahko z gospodarsko družbo s pogodbo o sofinanciranju dogovori predplačilo za opredmetena osnovna sredstva, ki so predmet sofinanciranja iz državnega proračuna.

(2) Neposredni uporabnik v pogodbi o sofinanciranju dogovori predplačilo, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. ima neposredni uporabnik za financiranje materialno pravno podlago določeno v zakonu in sredstva za ta namen zagotovljena v svojem finančnem načrtu;
2. je predplačilo zavarovano z bančno garancijo na prvi poziv;
3. je v bančni garanciji nominalno določena vrednost v znesku predplačila;
4. je rok veljavnosti bančne garancije najmanj 15 dni daljši od pogodbeno dogovorjenega roka za izpolnitev obveznosti, in
5. je na pogodbo dalo soglasje ministrstvo.

(3) Če gospodarska družba neposrednemu uporabniku ne predloži dokazil, da so opredmetena osnovna sredstva v celoti izgotovljena najkasneje do roka določenega v pogodbi, neposredni uporabnik nemudoma unovči bančno garancijo.

(4) Ministrstvo za finance izda soglasje iz 5. točke drugega odstavka tega člena, če:

1. so izpolnjeni pogoji iz 1. do 4. točke drugega odstavka tega člena;
2. je gospodarska družba izkazovala pozitivno poslovanje v preteklem letu;
3. ima gospodarska družba poravnane davčne obveznosti;
4. je bila gospodarska družba v preteklih treh mesecih solventen.

3.5. Druge posebnosti izvrševanja proračuna

36. člen

(plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb in poravnav)

(1) Obveznosti na podlagi pravnomočnih sodnih ali dokončnih upravnih odločb in poravnav se plačujejo v breme sredstev neposrednega ali posrednega uporabnika, v pristojnost katerega spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave, ali v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe. Če je med izvajanjem proračuna izdana sodna ali upravna odločba oziroma sklenjena poravnava, ki nalaga plačilo obveznosti, za katere v proračunu niso zagotovljene pravice porabe, se za plačilo teh obveznosti lahko odpre nova proračunska vrstica, na katero se v skladu s predpisanimi postopki prerazporedijo pravice porabe neposrednega uporabnika.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se obveznosti za pravnomočno priznano škodo, ki je nastala zaradi nepravilne ali nezakonite sodne odločbe, plačujejo v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe.

(3) Če iz pravnomočne sodne ali dokončne upravne odločbe in poravnave izhaja, da se obveznosti poravnajo postopno in v več prihodnjih letih, se pravice porabe v višini posamezne letne obveznosti zagotovijo v letu, v katerem je treba plačati posamezni del obveznosti po pravnomočni sodni ali dokončni upravni odločbi in poravnavi.

37. člen

(financiranje ustanov)

(1) Neposredni uporabnik lahko z ustanovo, katere ustanoviteljica oziroma soustanoviteljica je Republika Slovenija (v nadaljnjem besedilu: ustanova), na podlagi sprejetega programa

dela sklene neposredno pogodbo o financiranju oziroma sofinanciranju delovanja in programa dela ustanove, če je ustanova ustanovljena za opravljanje storitev splošnega pomena na področju mednarodnega sodelovanja.

(2) Ustanovi se sredstva iz proračuna zagotavljajo trimesečno, z napovedjo denarnega toka in na podlagi trimesečnih načrtov za izvrševanje finančnega načrta ustanove.

(3) Trimesečni načrt za izvrševanje finančnega načrta ustanove je pregled načrtovanih izdatkov za posamezno četrtletje ali drugi dokument, ki je enakovredna podlaga za izplačilo načrtovanih izdatkov ob istočasnem poročanju o posameznih plačanih obveznostih v zadnjem četrtletju.

(4) Ustanova mora napoved denarnega toka, najpozneje do 15. dneva v tekočem mesecu za tekoči mesec in prihodnja dva meseca, posredovati pristojnemu neposrednemu uporabniku proračuna skupaj s seznamom plačanih obveznosti po ekonomskih namenih v preteklih treh mesecih iz naslova opravljanja javne službe.

(5) Če plačane obveznosti v preteklih treh mesecih po seznamu iz prejšnjega odstavka niso izkazane v višini sredstev, ki jih je ustanova prejela, se razlika poročuna pri nakazilu sredstev ustanovi za naslednje tri mesece.

(6) Skrbnik pogodbe mora vsaj enkrat letno preveriti namensko porabo sredstev po seznamu iz četrtega odstavka tega člena z izvirnimi listinami.

38. člen

(zmanjšanje obsega sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna)

Če neposredni uporabnik v postopku izdaje soglasja k finančnemu načrtu posrednega uporabnika proračuna iz svoje pristojnosti ugotovi, da je v finančnem načrtu posrednega uporabnika izkazan presežek prihodkov nad odhodki iz naslova izvajanja javne službe, neposredni uporabnik v obsegu izkazanega presežka prihodkov nad odhodki zmanjša obseg sredstev za financiranje javne službe posrednega uporabnika proračuna in mu izda soglasje tako, da bo finančni načrt posrednega uporabnika uravnotežen v delu, ki se nanaša na javno službo.

39. člen

(obveščanje računovodske službe)

Neposredni uporabniki morajo vsako obvestilo o spremembi upnika ali osebe, ki ji je treba izpolniti obveznost, skupaj z ustrezno knjigovodsko dokumentacijo nemudoma posredovati pristojni računovodski službi.

40. člen

(ureditev porabe sredstev skupnih evropskih politik v Republiki Sloveniji)

Vlada lahko izda uredbe, s katerimi podrobno uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

41. člen

(vračila namenskih sredstev EU in namenskih sredstev finančnih mehanizmov)

(1) Neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna mora za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih namenskih sredstev iz EU ali namenskih sredstev finančnih mehanizmov zagotoviti pravice porabe na integralnih postavkah v okviru svojega finančnega načrta in takoj pristopiti k izterjavi teh sredstev od prejemnika sredstev. Če za plačilo teh obveznosti neposredni uporabnik nima načrtovanih pravic porabe, lahko za ta namen tudi med letom odpre novo proračunsko vrstico, na katero v okviru svojega finančnega načrta in v skladu s predpisanimi postopki prerazporedi pravice porabe.

(2) Na zahtevo pristojnega organa neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva iz EU, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo pristojnega organa EU vračilo s podračuna EZR države na račun EU izvede pristojni organ, določen v skladu s predpisi EU.

(3) Na zahtevo pristojnega organa, določenega v sporazumu za izvajanje finančnega mehanizma, neposredni uporabnik državnega ali občinskega proračuna, ki je prejel namenska sredstva finančnega mehanizma, izvede vračilo na podračun v okviru EZR države. Na zahtevo financerja vračilo s podračuna EZR države izvede pristojni organ.

42. člen (neupravičena poraba sredstev NOO)

(1) Če se ugotovi, da so bila sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost neupravičeno porabljen, mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, če ta ni odgovoren za neupravičeno porabo sredstev, najpozneje v 15 dneh po seznanitvi z informacijo o neupravičeno porabljenih sredstvih zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost.

(2) Če se ugotovi, da je za neupravičeno porabo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost odgovoren neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, mora ta v svojem finančnem načrtu v višini neupravičeno porabljenih sredstev prerazporediti pravice porabe na posebno integralno postavko, s te postavke pa neupravičeno porabljen, sredstva mehanizma z okrevanje in odpornost najkasneje v 30 dneh vrniti v proračunski sklad.

43. člen (nedoseganje mejnikov in ciljev)

Če koordinacijski organ ugotovi, da obstaja tveganje, da neposredni uporabnik, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO, ne bo dosegel ali da ne bo pravočasno dosegel mejnikov in ciljev, določenih v NOO, lahko koordinacijski organ s tem seznani vlado.

3.6. Proračunski skladi

44. člen (proračunski skladi)

Proračunski skladi v letih 2023 in 2024 so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi ZJF;
2. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 90/15);

3. podračun, ustanovljen po Zakonu o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna in začasna dela študentov in dijakov (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 79/17);
4. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19 in 174/20 – ZIPRS2122; v nadaljnjem besedilu: ZUJF);
5. podračun, ustanovljen na podlagi 182. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št.44/22);
6. podračun, ustanovljen na podlagi 162. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20);
7. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 33. člena ZGGLRS;
8. podračun, ustanovljen na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1;
9. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 28. člena ZNOrg;
10. podračun, ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo.

45. člen

(upravljanje ter vir sklada za okrevanje in odpornost)

- (1) Sredstva sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ.
- (2) Vir financiranja sklada za okrevanje in odpornost so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.
- (3) Vir sklada za okrevanje in odpornost se pridobiva kot predplačilo in povračilo za dosežene mejnike in cilje, določene v NOO.
- (4) O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost odloča koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO.

4. POSEBNOSTI UPRAVLJANJA IN PRODAJE FINANČNEGA PREMOŽENJA DRŽAVE

46. člen

(odpis dolgov do Republike Slovenije po ZJF)

- (1) Če so izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 77. člena ZJF, je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, in sicer največ do skupne višine 3.000.000 eurov v posameznem letu.
- (2) V obseg sredstev iz prejšnjega odstavka se štejejo vsi dolgovi, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije in se kot taki vodijo v poslovnih knjigah pri neposrednih ali posrednih proračunskih uporabnikih.

47. člen
(dopustnost neizterjave)

(1) Kadar skupni dolg posameznega dolžnika do istega neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna ne presega 25 eurov, se v poslovnih knjigah razknjiži in se ne šteje v kvoto iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov postopkov izterjave za zneske, ki brez obresti ne presegajo 250 eurov, oziroma za zneske, ki so določeni v predpisih EU, ni treba izvesti za namenska sredstva EU, kadar predpisi EU, ki se uporabljajo neposredno, to omogočajo. Če se postopek izterjave ne izvede, se v poslovnih knjigah neposrednega uporabnika terjatev ne vzpostavi.

48. člen
(upravljanje denarnih sredstev sistema EZR in upravljanje s prostimi denarnimi sredstvi na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF, vključenih v sistem EZR)

(1) Ne glede na drugi odstavek 68. člena ZJF lahko upravljavec sredstev sistema EZR države oziroma občine nalaga denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine za obdobje, ki ni daljše od 12 mesecev, tudi v hranilnice, ki imajo dovoljenje Banke Slovenije za opravljanje bančnih storitev v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek upravljavec sredstev sistema EZR države nalaga denarna sredstva sistema EZR države za obdobje, ki ni daljše od treh let.

(3) Ne glede na drugi odstavek 68. člena ZJF lahko upravljavec sredstev sistema EZR države nalaga denarna sredstva sistema EZR države tudi v državne zakladnice držav evropske monetarne unije in v nakupe zakladnih menic teh držav, in sicer pod pogojem, da Republika Slovenija ni upnica zadevne države po zakonu, ki opredeljuje dodelitev posojila državi evropske monetarne unije.

(4) Ne glede na četrti odstavek 68. člena ZJF lahko državni proračun prosta denarna sredstva na računih, vključenih v sistem EZR države, nalaga tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v evroobmočju.

(5) Ne glede na četrti odstavek 68. člena ZJF lahko upravljavec sredstev sistema EZR države daje dolgoročna posojila za obdobje do treh let za namen izvajanja projektov, financiranih iz sredstev EU.

49. člen
(posebnosti razpolaganja z državnim finančnim premoženjem)

(1) Ne glede na prvi odstavek 80.č člena ZJF v letni program prodaje finančnega premoženja države ni treba vključiti posamične terjatve Republike Slovenije do višine 7.000.000 eurov, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države, ne sme presegati 30.000.000 eurov.

(2) O prodaji terjatev države iz prejšnjega odstavka vlada, enkrat letno za preteklo leto, najpozneje pa do 31. maja, poroča državnemu zboru. Poročilo mora vsebovati najmanj:

- navedbo prodanih terjatev,
- knjigovodsko vrednost prodanih terjatev,

- razloge za prodajo,
- višino kupnine.

(3) Izvajalci gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih in druge gospodarske družbe s tega področja, v katerih ima država posredno ali neposredno prevladujoč vpliv, morajo imeti v svojih ustanovnih aktih določila, ki dopuščajo pridobitev kontrolnega deleža v osnovnem kapitalu družbe posameznemu vlagatelju neposredno ali skupaj z obvladovanimi (povezanimi) družbami oziroma osebami, ki delujejo usklajeno, z nakupom ali z dokapitalizacijo le s soglasjem vlade. Za pridobitev kontrolnega deleža, za katerega zaprosi potencialni investitor na podlagi tega člena, se šteje vsaka pridobitev oziroma povečanje že obstoječega deleža v osnovnem kapitalu te družbe tako, da ta po takšni pridobitvi presega 25 odstotkov osnovnega kapitala te družbe.

50. člen

(upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije)

(1) Vlada sprejme letni načrt upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije, za upravljanje katerih je pristojna (v nadaljnjem besedilu: letni načrt upravljanja), na podlagi druge alineje drugega odstavka 19. člena ZSDH-1, prvega odstavka 6. člena ZIUGDT, 14. člena ZGGLRS, 38. člena Zakona o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18) in drugega odstavka 36. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 10/18). V letnem načrtu upravljanja se opredelijo podrobni cilji vlade pri upravljanju posameznih naložb, ukrepi in usmeritve za doseganje teh ciljev, pričakovani denarni tokovi iz upravljanja in vpliv doseganja ciljev na proračun.

(2) Vlada sprejme letni načrt iz prejšnjega odstavka na predlog ministrstva najpozneje do konca decembra za naslednje koledarsko leto. Vsebinsko letnega načrta upravljanja določi ministrstvo, pri čemer ministrstva, na delovna področja katerih spadajo kapitalске naložbe Republike Slovenije, za upravljanje katerih je pristojna vlada, in družbe s kapitalsko naložbo Republike Slovenije, na zahtevo ministrstva le-temu najpozneje do konca oktobra posredujejo vse podatke in izhodišča, potrebna za pripravo letnega načrta upravljanja.

(3) Ministrstva, na delovna področja katerih spadajo kapitalске naložbe Republike Slovenije, za upravljanje katerih je pristojna vlada, spremljajo izpolnjevanje letnega načrta upravljanja pri družbah s kapitalsko naložbo Republike Slovenije, ki spadajo v njihovo pristojnost. Pri bistvenih odkloneh od sprejetih ciljev morajo ta ministrstva od posamezne družbe zahtevati pojasnila, ministrstvo pa lahko zahteva pojasnila od posamezne družbe in ministrstva, na delovno področje katerega spada posamezna kapitalska naložba Republike Slovenije, ter določi ukrepe za doseg sprejetih ciljev.

(4) Ministrstvo najpozneje do konca marca vladi posreduje letno poročilo o upravljanju družb iz tega člena v preteklem letu. Poročilo mora temeljiti na prikazu izpolnjevanja ciljev ter ukrepov in usmeritev za doseganje teh ciljev.

51. člen

(zagotavljanje sredstev za pridobivanje kapitalskih naložb države)

(1) Slovenski državni holding (v nadaljnjem besedilu: SDH) mora pred odločitvijo o odplačni pridobitvi kapitalске naložbe v last Republike Slovenije pridobiti potrditev ministrstva, da so v tekočem letu v proračunu zagotovljene pravice porabe v zadostni višini.

(2) Ministrstvo na podlagi sklepa SDH o odplačni pridobitvi kapitalske naložbe v last Republike Slovenije družbi, v kateri bo Republika Slovenija pridobila naložbo, izvede izplačilo iz proračuna v roku, ki je za plačila obveznosti neposrednih uporabnikov proračuna določen v prvem odstavku 32. člena tega zakona.

5. OBSEG ZADOLŽEVANJA IN POROŠTEV DRŽAVE TER JAVNEGA SEKTORJA IN PREVZEM DOLGA

52. člen

(obseg zadolževanja države za leti 2023 in 2024)

(1) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2023 lahko zadolži do višine 4.969.018.092 eura.

(2) Za kritje presežkov odhodkov nad prihodki v bilanci prihodkov in odhodkov, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačilo dolgov v računu financiranja se država za proračun leta 2024 lahko zadolži do višine 4.577.355.729 eura.

(3) Ne glede na 84. člen ZJF lahko minister za odločanje o sklepanju poslov na trgu vrednostnih papirjev v zvezi z zadolževanjem države in upravljanjem njenih dolgov v okviru instrumentov zadolževanja, rokov in višine zadolžitve, določenih v letnem programu financiranja proračuna, ki ga sprejme vlada, pisno pooblasti drugo osebo. Instrument zadolževanja je tudi začasna prodaja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev.

(4) V obseg zadolževanja države iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne štejejo:

1. zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in
2. prevzem dolga.

(5) Poleg zadolževanja za namene prvega in drugega odstavka tega člena se lahko država v skladu s tretjim odstavkom 81. člena ZJF dodatno zadolži za namen izvajanja intervencij na trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Največji obseg dodatne zadolžitve za ta namen ne sme presegati 2.800.000.000 eurov.

(6) Ne glede na četrti odstavek 81. člena ZJF se država v letih 2023 in 2024 lahko likvidnostno zadolži največ do višine 15 % zadnjega sprejetega proračuna.

53. člen

(likvidnostno zadolževanje sistema EZR države)

(1) Za učinkovito upravljanje likvidnosti sistema EZR države se lahko upravljavec sredstev sistema EZR države likvidnostno zadolžuje zunaj tega sistema v svojem imenu in za račun pravne osebe, vključene v ta sistem.

(2) Likvidnostno zadolževanje sistema EZR države poteka prek zakladniškega podračuna države.

(3) Obseg zadolžitve iz prejšnjega odstavka na dan 31. decembra se šteje za zadolževanje pravne osebe, ki je vključena v sistem EZR države in ima na ta dan izkazan dolg do upravljavca sredstev sistema EZR države.

54. člen
(obseg poroštev države za leti 2023 in 2024)

- (1) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2023 ne sme preseči skupne višine glavnice 2.800.000.000 eurov.
- (2) Obseg novih poroštev države, izdanih na podlagi zakonov o poroštvih, v letu 2024 ne sme preseči skupne višine glavnice 1.500.000.000 eurov.
- (3) Poroštva, dana za obveznice ali posojila, ki so najeta za odplačilo obstoječih obveznosti, zavarovanih z državnim poroštvom, se ne štejejo v obseg poroštev po tem zakonu.

55. člen
(pravice porabe za plačilo dolgov in poroštev države)

Unovčena poroštva se plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. Pravice porabe za plačilo tistih poroštev, ki niso načrtovana na postavkah ministrstva, se takoj prerazporedijo iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v katerega delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolжник, za katerega je bilo poroštvo izdano.

56. člen
(obseg zadolževanja in poroštev posrednih uporabnikov proračuna in nefinančnih družb v pretežni lasti države v letih 2023 in 2024)

- (1) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2023 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 600.000.000 eurov.
- (2) Posredni uporabniki proračuna in nefinančne družbe, v katerih ima država prevladujoč vpliv, se v letu 2024 lahko zadolžijo in izdajo poroštva drugim fizičnim in pravnim osebam do skupne višine 800.000.000 eurov.
- (3) Zadolževanje iz prvega in drugega odstavka tega člena pomeni razliko med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitve v koledarskem letu.
- (4) Kot prevladujoč vpliv se šteje, če je država 50-odstotni ali več lastnik premoženja družbe oziroma če država izvaja nadzor nad poslovno politiko družbe.

57. člen
(največji možen obseg iz naslova zavarovanj pred različnim tveganjem pri mednarodnih gospodarskih poslih in poroštvena kvota za zadolževanje Slovenske izvozne in razvojne banke, d. d.)

- (1) V skladu s 5. in 8. členom Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP) se za leto 2023 določi:
 1. največji skupen obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;
 2. obseg poroštev, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poroštva, v višini 350.000.000 eurov.
- (2) V skladu s 5. in 8. členom ZZFMGP se za leto 2024 določi:

1. največji možen obseg obveznosti družbe iz naslova zavarovanj pred nekomercialnim in srednjeročnim komercialnim tveganjem ter kratkoročnim komercialnim tveganjem, ki se ne tržijo, v višini 2.100.000.000 eurov;
2. obseg poroštev, ki pomeni skupno višino glavnice posojil in izdanih vrednostnih papirjev, za katere bo dala Republika Slovenija poročstva, v višini 350.000.000 eurov.

(3) Poroštvena kvota iz prvega in drugega odstavka tega člena se ne všteva v kvoto iz 54. člena tega zakona.

6. POSEBNE DOLOČBE, POVEZANE S FINANCIRANJEM OBČIN

58. člen (povprečnina)

Povprečnina, ki pripada občinam v skladu s sedmim odstavkom 12. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2 ; v nadaljnjem besedilu: ZFO-1) znaša:

- za proračunsko leto 2023 667,00 eura in
- za proračunsko leto 2024 667,00 eura.

59. člen (obseg sredstev za uravnoteženje razvitosti občin)

Ne glede na prvi odstavek 15.a člena ZFO-1 se občinam za namen uravnoteženja razvitosti občin v proračunskem letu 2023 zagotovi sredstva v višini osmih odstotkov skupne primerne porabe občin.

60. člen (sprejemanje občinskih odlokov)

V skladu s 3. točko odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-313/13 z dne 21. 3. 2014 se za uporabo prve in tretje alineje 41. člena ter določb VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 44/97 – ZSZ, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ) ter uporabo 218. člena, 218.a, 218.b, 218.c, 218.č in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 110/13, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US) šteje tudi sprejemanje občinskih odlokov v skladu s VI. poglavjem ZSZ.

61. člen (priprava dveh letnih proračunov)

Ne glede na 13.a člen ZJF lahko župan občinskemu svetu skupaj s predlogom proračuna za naslednje proračunsko leto predloži tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, tudi zunaj mandatnega obdobja, za katero je bil občinski svet izvoljen.

7. RAZPOLAGANJE S SREDSTVI ZA PLAČE IN PRIPRAVA FINANČNIH NAČRTOV

62. člen

(razpolaganje s sredstvi za plače)

Neposredni in posredni uporabniki morajo izvajati politiko zaposlovanja, sistemiziranja delovnih mest in razporejanja zaposlenih na delovna mesta tako, da s prevzemanjem obveznosti, ki ne pomenijo izvrševanja obveznosti do zaposlenih, kot jih določajo predpisi ali kolektivne pogodbe, ne ustvarjajo primanjkljajev sredstev za stroške dela, to je na postavkah, ki vsebujejo plačne konte.

63. člen

(priprava finančnih načrtov uporabnikov proračuna)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov proračuna morajo izvajati naloge iz svoje pristojnosti na način, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v sprejetih finančnih načrtih, razen kadar gre za prerazporeditev stroškov dela med finančnimi načrti v okviru istega predlagatelja finančnega načrta ali kadar je sprememba posledica prerazporeditve javnega uslužbenca v drugi organ ali kadar ta zakon določa drugače.

(2) Predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine mora posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov v 15 dneh po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financiranjem posrednega uporabnika in z ministrstvom.

(3) V primeru spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča.

(4) Predstojnik neposrednega uporabnika državnega proračuna mora pri določitvi obsega sredstev za stroške dela posrednih uporabnikov proračuna iz njegove pristojnosti zagotoviti, da se stroški dela pri posrednih uporabnikih proračuna iz njegove pristojnosti znižajo na način, da se ne preseže skupni obseg sredstev tekočih transferov, določen v finančnem načrtu posameznega neposrednega uporabnika.

(5) Predstojnik posrednega uporabnika proračuna mora svoj finančni načrt oziroma spremembe finančnega načrta pripraviti v skladu z izhodišči iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(6) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki državnega proračuna sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje pristojnemu ministrstvu najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(7) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki, ki se financirajo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), posredovati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu ministrstvu, če je ustanovitelj posrednega uporabnika država, oziroma občinski upravi, če je ustanovitelj občina, in sicer najkasneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(8) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki občinskih proračunov sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje občinski upravi najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(9) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki iz šestega, sedmega in osmega odstavka tega člena sprejeta letna poročila posredovati v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njihovem finančnemu načrtu in programu dela.

(10) Uporabniki državnega in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, lahko v svojem finančnem načrtu med letom prerazporejajo sredstva na plačne konte iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve« do višine 2 odstotkov obsega sredstev za stroške dela v sprejetem finančnem načrtu.

(11) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov finančni načrt posrednega uporabnika proračuna sprejme vlada oziroma župan, če ga organ, pristojen za sprejem finančnega načrta ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu z izhodišči vlade oziroma župana.

(12) Posrednim uporabnikom proračuna, ki jim vlada, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje to zavrne iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z drugim oziroma tretjim odstavkom tega člena, se po poteku 60-dnevnega roka za pridobitev soglasja zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(13) Če posredni uporabniki ne posredujejo finančnega načrta in programa dela v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njegovemu finančnemu načrtu in programu dela, v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena, se posrednemu uporabniku proračuna zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(14) Ne glede na določbe tega člena neposredni uporabnik državnega proračuna tistim posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, izda le soglasje k sistemizaciji delovnih mest v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za izvajanje programa osnovnih in glasbenih šol.

64. člen (finančni načrt ZPIZ in ZZZS)

(1) Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) in ZZZS morata pri pripravi finančnega načrta upoštevati temeljna ekonomska izhodišča in predpostavke za pripravo proračuna.

(2) ZPIZ in ZZZS morata svoje finančne načrte, skladne s prejšnjim odstavkom, posredovati v soglasje Vladi Republike Slovenije najpozneje v 30 dneh po objavi proračuna v Uradnem listu Republike Slovenije.

65. člen (politika zaposlovanja)

(1) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo neposredni uporabniki proračuna države pripraviti kadrovske načrte tako, da se število zaposlenih prikaže po naslednjih virih financiranja:

1. državni proračun;

2. proračun občin;
3. ZZZS in ZPIZ;
4. druga javna sredstva za opravljanje javne službe (na primer takse, pristojbine, koncesnine, RTV-prispevek);
5. sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu;
6. nejavna sredstva za opravljanje javne službe;
7. sredstva prejetih donacij;
8. sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofinanciranja iz državnega proračuna;
9. sredstva proračuna za zaposlene iz prvega, drugega in tretjega odstavka 25. člena Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej-K, 49/18 in 66/19) in iz tretjega odstavka 34. člena ZZDej;
10. sredstva iz sistema javnih del;
11. sredstva stabilnega financiranja, raziskovalnih projektov ter sredstva za projekte in programe, namenjene za internacionalizacijo, odprtost in kakovost v izobraževanju in znanosti.

(2) Posredni uporabniki proračuna države in občin morajo ob sprejetju programa dela in finančnega načrta sprejeti tudi kadrovski načrt kot prilogo finančnega načrta, ki mora biti usklajen s finančnim načrtom, in pripraviti kadrovske načrte tako, da se število zaposlenih prikaže po virih financiranja v skladu s prejšnjim odstavkom.

(3) Neposredni uporabniki proračuna države in posredni uporabniki proračuna države in občin pripravijo kadrovski načrt za leti 2023 in 2024 tako, da se:

- določi dovoljeno število zaposlenih, ki se financirajo iz 1., 2., 3. in 4. točke prvega odstavka tega člena, pri čemer to število ne sme presegati dovoljenega števila zaposlenih iz teh virov, kot je določeno v kadrovskih načrtih za leto 2022,
- oceni število zaposlenih, ki se financirajo iz 5., 6., 7., 8., 9., 10. in 11. točke prvega odstavka tega člena.

(4) Ne glede na prvo alinejo prejšnjega odstavka lahko vlada zaradi utemeljenih razlogov poveča dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave za leti 2023 in 2024.

(5) Vlada lahko kadrovski načrt oseb javnega prava iz drugega odstavka 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – ZDeb) za leti 2023 in 2024 zaradi utemeljenih razlogov, ob predhodnem soglasju pristojnega ministrstva, poveča.

(6) Kadrovski načrt državnih organov, ki niso organi državne uprave, se lahko za leti 2023 in 2024 zaradi utemeljenih razlogov poveča. Za zaposlitve iz tega odstavka mora organ zagotoviti sredstva za stroške dela v okviru sredstev za stroške dela v svojem finančnem načrtu.

(7) Ne glede na prvo alinejo tretjega odstavka tega člena se lahko zaradi utemeljenih razlogov, povezanih s povečanim obsegom dela in zagotavljanjem nemotenega izvajanja dejavnosti v kadrovskem načrtu posrednega uporabnika proračuna države in tistega posrednega uporabnika občinskih proračunov, ki se pretežno financira iz državnega proračuna ali sredstev ZZZS, dovoljeno število zaposlenih v letih 2023 in 2024 poveča le v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela in s soglasjem pristojnega ministrstva.

(8) Ne glede na prejšnji odstavek soglasje pristojnega ministrstva ni potrebno za posredne uporabnike iz štirinajstega odstavka 63. člena tega zakona in za posredne uporabnike proračuna države in občin s področja zdravstva, ki se pretežno financirajo iz sredstev ZZZS.

(9) Posredni uporabnik proračuna države in občine mora spremljati realizacijo kadrovskega načrta v skladu z metodologijo za spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada.

(10) Če se plače zaposlenih pri posrednem uporabniku proračuna države in občine financirajo iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu, morajo tudi tisti posredni uporabniki proračuna države in občine, ki niso zavezani po Zakonu o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11), zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

(11) Vlada predpiše način za pripravo kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna države in občine ter način spremljanja njihovega izvajanja.

66. člen

(prekoračitev obsega sredstev za stroške dela in prerazporejanje sredstev)

(1) Ne glede na prvi odstavek 63. člena tega zakona predlagatelji finančnih načrtov proračuna lahko prekoračijo obseg sredstev stroškov dela, določen v sprejetem finančnem načrtu, tudi za obseg namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po uveljavitvi proračuna.

(2) Ne glede na deseti odstavek 63. člena tega zakona uporabniki državnega in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, v svojem finančnem načrtu med letom lahko prerazporedijo sredstva na plačne konte v obsegu namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov ali donacij, prejetih po potrditvi njihovega finančnega načrta.

67. člen

(inšpekcijski nadzor)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 65. člena tega zakona opravljajo inšpektorji v okviru inšpekcije za sistem javnih uslužbencev.

(2) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem 6., 35., 62. in 63. člena tega zakona opravljajo inšpektorji Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna.

8. USKLAJEVANJE DENARNIH OBVEZNOSTI DRŽAVE

68. člen

(prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF)

(1) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do vključno enega leta sklepajo neposredni in posredni uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov ter javni gospodarski zavodi in javna podjetja, katerih ustanovitelj je država ali občina, morajo biti izražene v nominalnem znesku brez valorizacijske klavzule.

(2) Denarne obveznosti v pogodbah, ki jih subjekti iz prejšnjega odstavka sklepajo za daljše obdobje od enega leta, se lahko valorizirajo na način in do višine, kot sta določena s

Pravilnikom o načinih valorizacije denarnih obveznosti, ki jih v večletnih pogodbah dogovarjajo pravne osebe javnega sektorja (Uradni list RS, št. 1/04).

69. člen
(zagotavljanje sredstev ZPIZ-u v letih 2023 in 2024)

Ne glede na tretji odstavek 52. člena ZSDH-1, v letih 2023 in 2024, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., ali njen pravni naslednik, nakaže ZPIZ vsako leto 65 milijonov eurov, in sicer najkasneje do 29. septembra tekočega leta.

9. POSEBNE DOLOČBE

70. člen
(predložitev premoženjskih bilanc)

Ne glede na drugi, tretji, četrti in peti odstavek 93. člena ZJF neposredni in posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov premoženjsko bilanco predložijo Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.

71. člen
(prerazporeditev sredstev med izkazi)

(1) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen servisiranja javnega dolga samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun financiranja v višini manjkajočih pravic porabe za odplačilo glavnih dolga, ki zapadejo v plačilo v letih 2023 in 2024.

(2) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1 samostojno prerazporedi pravice porabe iz računa finančnih terjatev in naložb v račun prihodkov in odhodkov.

(3) Ne glede na tretji odstavek 38. člena ZJF lahko ministrstvo za namen pribitka k cestnini po ZIUGDT prerazporedi pravice porabe iz računa prihodkov in odhodkov v račun finančnih terjatev in naložb.

72. člen
(izkazovanje izdatkov v državnem proračunu za financiranje interventnih ukrepov)

(1) Za ukrepe zaradi posledic druginje in za ukrepe zaradi omejevanja in preprečevanja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19) ter za omilitev posledic epidemije nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19), se v proračunu zagotavljajo sredstva.

(2) Za namen iz prejšnjega odstavka se v politiki 23 – Intervencijski programi in obveznosti izkazuje glavni program 2304 – Sredstva za financiranje interventnih ukrepov, znotraj navedenega glavnega programa pa podprogram 230402 – Sredstva za financiranje posledic druginje in podprogram 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19.

(3) Sredstva za financiranje ukrepov iz prvega odstavka tega člena se na podprogramu 230402 – Sredstva za financiranje posledic druginje uporabljajo izključno za namene, povezane z druginjo, na podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-

19 pa se sredstva uporabljajo izključno za namene, povezane z epidemijo ter za omejevanje in preprečevanje nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19).

73. člen

(odpiranje novih postavk draginja, novih postavk COVID-19 in novih postavk plačilo DDV za NOO)

Ne glede na prvi odstavek 10. člena tega zakona ministrstvo, na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove postavke draginja, nove postavke COVID-19 in nove postavke plačilo DDV za NOO.

74. člen

(načrtovanje sredstev za večletni finančni okvir 2021 – 2027)

(1) Sredstva za večletni finančni okvir 2021 – 2027 se do sprejema Izvedbenega načrta operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2021-2027 (v nadaljnjem besedilu: INOP) načrtujejo v politiki 23 – Intervencijski programi in obveznosti na podprogramu 230103 – Sredstva za večletni finančni okvir 21-27.

(2) Po sprejemu INOP se sredstva iz politike 23 – Intervencijski programi in obveznosti na podprogramu 230103 – Sredstva za večletni finančni okvir 21-27 razporedijo v finančni načrt Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

75. člen

(neuporaba določb ZJF)

(1) Ne glede na prvi odstavek 9.a člena ZJF in prvi odstavek 9.č člena ZJF se državni program razvojnih politik in srednjeročna fiskalna strategija v letu 2023 vladi ne predložita v sprejetje.

(2) Ne glede na prvi odstavek 9.c člena ZJF se napovedi prejemkov in izdatkov po ekonomski klasifikaciji ter napovedi izdatkov po programski klasifikaciji na ravni podprograma za tekoče leto in naslednja tri leta v letu 2023 ne pripravijo.

76. člen

(obseg sredstev v splošni proračunski rezervaciji v letu 2023)

Ne glede na drugi stavek drugega odstavka 42. člena ZJF v letu 2023 obseg sredstev splošne proračunske rezervacije ni omejen na podprogramu 230103 Sredstva za večletni finančni okvir 21-27, na podprogramu 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19 in na podprogramu 230402 Sredstva za financiranje posledic draginje.

77. člen

(letni dodatek za leto 2023)

(1) Ne glede na prvi do tretji odstavek 95. člena ZPIZ-2 se letni dodatek v letu 2023 izplača uživalcem pokojnin in uživalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja v naslednjih zneskih:

- uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 600,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 455,00 eurov;

- užívalci pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku od 600,01 eura do 1.120 eurov, se letni dodatek izplača kot določa formula: $\text{Letni dodatek} = - 0,59 \times \text{višina pokojnine} + 809$. Dobljeni znesek letnega dodatka se zaokroži na celo številko navzgor;
- užívalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku, višjem od 1.120,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 145,00 eurov;
- užívalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku do 850,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 255,00 eurov;
- užívalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku od 850,01 eura do 1.230,00 eurov, se letni dodatek izplača kot določa formula: $\text{Letni dodatek} = - 0,29 \times \text{višina nadomestila} + 502$. Dobljeni znesek letnega dodatka se zaokroži na celo številko navzgor;
- užívalcem nadomestil iz drugega in tretjega odstavka 95. člena ZPIZ-2, ki prejemajo nadomestilo v znesku, višjem od 1.230,00 eurov, se letni dodatek izplača v višini 145,00 eurov.

(2) V znesku pokojnine iz prve, druge, tretje, četrte in pete alineje prejšnjega odstavka se upoštevajo tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju, dodatki in razlike pokojnin k pokojnini po drugih predpisih ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(3) Pri določitvi višine letnega dodatka iz prvega odstavka tega člena se upošteva višina pokojnine oziroma nadomestila, ki ga užívalec prejme v mesecu izplačila letnega dodatka. Znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, ki se po prejšnjem odstavku šteje v znesek pokojnine, se upošteva v višini izplačane pokojnine v januarju 2023, preračunane v eure po tečaju Banke Slovenije na dan izplačila rednih pokojnin za januar 2023.

(4) Ne glede na 96. člen ZPIZ-2 se užívalcem pokojnin, katerim se pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu in ki prejemajo skupni znesek pokojnine, ugotovljen po drugem odstavku tega člena, v višini do 600,00 evrov, letni dodatek izplača v celoti.

(5) Ne glede na prvi odstavek 98. člena ZPIZ-2 se letni dodatek izplača skupaj z izplačilom redne pokojnine oziroma nadomestila za junij tekočega leta.

(6) Užívalcem pokojnine, ki imajo na dan 1. januarja 2023 prebivališče v:

- drugi državi,
- Republiki Sloveniji in se jim pokojnina po določbah mednarodnih pogodb izplačuje v sorazmernem delu,
- Republiki Sloveniji in po podatkih Finančne uprave Republike Slovenije poleg pokojnine prejemajo še pokojnino od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, ZPIZ za pridobitev podatkov o znesku tuje pokojnine iz drugega odstavka tega člena po uradni dolžnosti posreduje obvestilo o upoštevanju tuje pokojnine pri izplačilu letnega dodatka, skupaj z obrazcem, ki se izpolnjen šteje kot dokazilo o višini pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja.

(7) Znesek pokojnine, izplačane od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja v januarju 2023, so užívalci pokojnine dolžni posredovati ZPIZ.

(8) Ne glede na peti odstavek tega člena se užívalcu pokojnine iz šestega odstavka tega člena, ki dokazilo o višini pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, predloži do 30. aprila 2023, letni dodatek izplača do 30. septembra 2023, če pa ga predloži do 30. septembra 2023, se mu letni dodatek izplača do konca leta

2023. Uživalcu pokojnine iz šestega odstavka tega člena, ki do 30. septembra 2023 ne predloži dokazila o višini zneska tuje pokojnine, izplačane v januarju 2023, se letni dodatek izplača v višini 145,00 eurov oziroma v sorazmernem delu ne glede na četrti odstavek tega člena.

78. člen

(prerazporeditev pravic porabe pri zamenjavi virov financiranja)

(1) Če je pri projektih, za katere so v proračunu načrtovane pravice porabe na integralnih postavkah, vir financiranja med letom nadomeščen z virom iz postavk namenskih sredstev EU, se neporabljene pravice porabe integralnih postavk prerazporedijo na postavko 7640 – Rezerva Republike Slovenije v skladu s 5. točko drugega odstavka 28. člena tega zakona.

(2) Ne glede na tretji odstavek 48. člena ZJF v letih 2023 in 2024 delež sredstev, ki se lahko izloči v sredstva proračunske rezerve, ni omejen.

79. člen

(finančni instrumenti)

(1) Finančni instrumenti so ukrepi finančnega inženiringa, ki se financirajo oziroma sofinancirajo s sredstvi EU oziroma nacionalnimi sredstvi in so, poleg spodbujanja tehnološko razvojnih projektov, namenjeni za uresničevanje enega ali več posameznih ciljev politike. Taki instrumenti imajo obliko kapitalske naložbe ali navideznega lastniškega kapitala, posojil ali poroštev ali drugih instrumentov delitve tveganja in se lahko kombinirajo z nepovratnimi sredstvi.

(2) Prejeta sredstva EU za izvajanje finančnih instrumentov se ne izkazujejo kot prihodek proračuna, temveč se do zaključka izvedbe posameznega finančnega instrumenta izkazujejo samo v bilanci stanja.

(3) Sredstva za izvajanje nalog finančnih instrumentov se upravljavcu finančnih instrumentov dodelijo na način, kot ga določa Uredba 1303/2013/EU, drugi predpisi EU in nacionalni predpisi.

(4) Sredstva za izvajanje finančnih instrumentov se s podračunov za kohezijsko politiko v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo, ki ga posredniški organ predloži organu za potrjevanje. Sredstva za izvajanje finančnih instrumentov iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja se s podračunov za politiko sklada razvoja podeželja v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov na podlagi zahtevka za izplačilo.

(5) Posredniški organ mora najmanj tri mesece pred predložitvijo zahtevka za izplačilo organ za potrjevanje obvestiti o višini sredstev, ki jih bo treba zagotoviti upravljavcu finančnih instrumentov.

(6) Če je za izvajanje finančnih instrumentov, v skladu s predpisi EU, treba zagotoviti nacionalni del sredstev z javnimi prispevki ali če se finančni instrumenti izvajajo z nacionalnimi sredstvi, se nacionalni del sredstev oziroma nacionalna sredstva zagotavljajo v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, v izkazu prihodkov in odhodkov.

(7) Finančni instrumenti se izvajajo po postopku in na način, kot je za izvajanje finančnega inženiringa določeno v 10.b podpoglavju ZJF in na njegovi podlagi izdanem predpisu.

80. člen
(financiranje ukrepov pri ZZZS)

(1) Iz proračuna Republike Slovenije se v letu 2023 zagotovijo sredstva v višini do 234 mio eurov za sofinanciranje naslednjih stroškov, ki jih krije ZZZS:

- izplačanih nadomestil med začasno zadržanostjo od dela, ki presegajo raven teh izplačil iz leta 2019;
- opravljene zdravstvene storitve zaradi nalezljive bolezni COVID-19.

(2) ZZZS izstavlja zahtevke za izplačilo sredstev iz proračuna Republike Slovenije ministrstvu, pristojnemu za zdravje, v naslednjih rokih:

- do konca maja za prvo četrtnetlje;
- do konca avgusta za drugo četrtnetlje;
- do 15. decembra za tretje in četrto četrtnetlje.

(3) Ministrstvo, pristojno za zdravje, izvrši plačilo zahtevka ZZZS v 15 dneh od njegovega prejema.

(4) Financiranje ukrepa se zagotavlja od 1. januarja do 31. decembra 2023.

10. KAZENSKE DOLOČBE

81. člen
(sankcije za prekršek)

(1) Z globo 2.500 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega uporabnika proračuna države ali občine, če:

- ravna v nasprotju s tretjim odstavkom 35. člena tega zakona in ne unovči bančne garancije v času njene veljavnosti;
- ravna v nasprotju z 62. členom tega zakona in ustvari primanjkljaj na plačnih kontih;
- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz drugega oziroma tretjega odstavka 63. člena tega zakona;
- ne posreduje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 45 dneh po poteku roka iz šestega oziroma osmega odstavka 63. člena tega zakona;
- prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom;
- ne pripravi kadrovskega načrta v skladu s tretjim odstavkom 65. člena tega zakona;
- število zaposlenih preseže število, določeno s kadrovskim načrtom iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona, razen v primeru iz četrtega, petega, šestega in sedmega odstavka 65. člena tega zakona.

(2) Z globo od 300 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba posrednega uporabnika proračuna države ali občine, če v nasprotju z desetim odstavkom 65. člena tega

zakona ne zagotovi ločenega računovodskega spremljanja dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

(3) Z globo od 300 do 4.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega uporabnika državnega proračuna, ki v nasprotju s 6. členom tega zakona do 31. januarja 2023 na svojih plačnih kontih in na kontih, na katerih zagotavlja sredstva za stroške dela zaposlenih pri posrednih uporabnikih državnega proračuna, s prerazporeditvami pravic porabe v okviru svojega finančnega načrta ni zagotovila zadostnega obsega pravic porabe za pokritje vseh navedenih obveznosti do konca tekočega leta.

82. člen

(razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna)

(1) Vlada oziroma župan po postopku za razrešitev iz krivdnega razloga, razreši odgovorno osebo posrednega uporabnika proračuna, če:

- pripravi finančni načrt v nasprotju z izhodišči iz 63. člena tega zakona;
- ne posreduje finančnega načrta v soglasje pristojnemu ministrstvu oziroma občinski upravi v 30 dneh po poteku roka iz šestega in osmega odstavka 63. člena tega zakona;
- ne pripravi kadrovskega načrta ali če ga pripravi v nasprotju z izhodišči iz drugega in tretjega odstavka 65. člena tega zakona;
- prerazporedi sredstva na plačne konte v nasprotju s tem zakonom.

(2) Predlog za razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika proračuna vladi posreduje pristojno ministrstvo, županu pa občinska uprava.

(3) Če je odgovorna oseba posrednega uporabnika proračuna države ali občine oseba, za razrešitev katere ni pristojna vlada oziroma župan, vlada oziroma župan predlaga razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika organu, pristojnemu za njeno imenovanje.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

83. člen

(rok za izdajo predpisa)

Vlada izda predpis iz enajstega odstavka 65. člena tega zakona v enem mesecu od uveljavitve tega zakona.

84. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21 in 206/21 – ZDUPŠOP in xx) v delu, ki se nanaša na leto 2023.

85. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2023.

OBRAZLOŽITVE

K 1. členu

V 1. členu se našteva vsebine, ki jih je potrebno urediti v tem zakonu in so povezane s pripravo in z izvrševanjem proračuna za leti 2023 in 2024.

K 2. členu

S predlaganim členom se podrobneje opredeljuje pomen izrazov, ki so zajeti v vsebino predlaganega zakona in so doslej predmet urejanja v Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21 in 206/21 – ZDUPŠOP, v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2223). Na novo je dopolnjena 21. točka in sicer na način, ki jasno opredeljuje v kateri strukturi proračuna se načrtujejo sredstva za preneseno izvrševanje nalog. Dodana je tudi opredelitev nove postavke draginja.

K 3. členu

Predlog tega člena določa sestavo proračuna kot akta države s katerim se določa globalni obseg prihodkov in pravic proračunske porabe po ekonomskih in programskih namenih, po proračunskih uporabnikih ter njegova notranja struktura. Glede na vsebinski pogled na proračun so glavni trije sestavni deli proračuna, kot jih določa ta člen, to je splošni del proračuna, posebni del proračuna in načrt razvojnih programov. Prvi odstavek tega člena določa, da so v splošnem delu proračuna prikazani prejemki in izdatki po ekonomski klasifikaciji do ravni konta, ter določa, da se v bilanci prihodkov in odhodkov poleg prihodkov in odhodkov navedenih v 11. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US, v nadaljnjem besedilu: ZJF), izkazujejo tudi prihodki, ki zajemajo namenska sredstva EU in odhodki, ki zajemajo plačila sredstev v proračun EU ali povedano drugače – na strani prihodkov se v bilanci prihodkov in odhodkov izkazujejo tekoči prihodki, ki jih sestavljajo davčni in nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, prejete donacije, namenska sredstva EU ter transferni prihodki iz drugih blagajn javnega financiranja, na strani odhodkov pa tekoči transferi, investicijski odhodki, investicijski transferi ter vplačila v proračun EU. Splošni del proračuna, poleg bilance prihodkov in odhodkov, vključuje tudi račun finančnih terjatev in naložb in račun financiranja.

Posebni del proračuna prikazuje vsebino pravic proračunske porabe po politikah, glavnih programih in programih.

Tretji del proračunske dokumentacije je načrt razvojnih programov, ki ga sestavljajo večletni načrti razvojnih programov neposrednih uporabnikov. Načrt razvojnih programov prikazuje načrtovane izdatke po skupinah projektov (ki so sestavljene iz projektov), projektih in ukrepih ter vire financiranja. Gre torej za poseben prikaz načrta razvojnih programov, ki prikazuje načrtovane izdatke za investicije iz javnofinančnih virov za naslednja štiri leta.

K 4. členu

Spreminjanje institucionalne strukture proračuna zaradi ustanovitve novih državnih organov na izvedbeni ravni povzroči veliko težav. Določba onemogoča financiranje novega državnega organa neposredno iz državnega proračuna. S tem določilom je spoštovano načelo namenske porabe proračunskih sredstev, ki določa, da se sredstva proračuna lahko porabijo samo za namen, določen v proračunu. Iz navedenega razloga se lahko nov državni organ, ki se ustanovi po sprejemu proračuna, vključi v proračun kot neposredni uporabniki šele z rebalansom proračuna ali s spremembami proračuna naslednjega leta. Delovanje novoustanovljenega državnega organa se do takrat financira iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, ki je predlagal njegovo ustanovitev. Dokler nov neposredni uporabnik ne pridobi svojega samostojnega finančnega načrta mu mora neposredni uporabnik, ki je njegov začasni financer, odstopiti del sredstev. S posebnim pooblastilom mu mora določiti tudi s kakšnim obsegom pravic porabe in na katerih proračunskih postavkah lahko ta razpolaga, pred tem pa mora odločitev o tem sprejeti vlada.

K 5. členu

Predlagani člen določa splošna pravila izvrševanja proračuna. Predvsem zaradi večje jasnosti je določeno, da se v tekočem letu izvršuje proračun tekočega leta. Proračun se izvršuje na nivoju proračunske vrstice, ki je postavka-konto, katera pa skladno s predpisanim kontnim načrtom določa ekonomski namen izdatkov postavke in je skupaj z ukrepom oziroma projektom temeljna enota za izvrševanje proračuna. Četrti odstavek izrecno določa, da morata biti posebni del proračuna in načrt razvojnih programov v tekočem letu usklajena, hkrati pa določa, da je mogoča izjema, kadar predlagani zakon to določa. Predlagani zakon to določa v tretjem odstavku 31. člena, kjer je določeno, da je neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NPR dopustna v tistih primerih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki. Predlagani člen v petem odstavku, ministrstvu, pristojnemu za finance, podeljuje pooblastilo, da ob neusklajenosti lahko omeji izvrševanje proračuna posameznemu proračunskemu uporabniku.

K 6. členu

S predlaganim členom se določa, da mora neposredni uporabnik najkasneje do 31. januarja 2023 s prerazporeditvami v svojem finančnem načrtu zagotoviti zadosten obseg sredstev za stroške dela, ki zajemajo tako stroške dela zaposlenih pri neposrednem uporabniku kot tudi pri posrednih uporabnikih proračuna, ki sodijo v pristojnost njegovega financiranja.

K 7. členu

Predlagani člen določa status nekaterih prihodkov proračuna, ki jih je potrebno obravnavati nekoliko drugače kot večino prihodkov proračuna. Določba jasno opredeljuje, katere vrste prihodkov oziroma prilivov se obravnava na drugačen način kot ostale in tudi pojasnjuje kako.

K 8. členu

V predlaganem členu so določene izjeme pri izkazovanju prejemkov in izdatkov. Določeno je, da se samo na kontih bilance stanja izkazujejo konverzije terjatev v kapitalsko naložbo, prevzem dolga, odpis dolga ali terjatev, neodplačna pridobitev ali odtujitev nepremičnega in premičnega premoženja, povečanje oziroma zmanjšanje osnovnega kapitala v pravnih osebah zasebnega prava, kadar se to izvede s stvarnim vložkom, povečanje oziroma zmanjšanje namenskega premoženja v pravnih osebah javnega prava, kadar se to izvede s stvarnim vložkom, spremembe, nastale pri upravljanju s tistim državnim in občinskim dolgom, ki zapade v plačilo v prihodnjih proračunskih letih, spremembe, nastale pri ponovnem odkupu vrednostnih papirjev na trgu s premijo ali diskontom na neodplačano glavnico, ki je bil izveden brez denarnega toka, naložbe prostih denarnih sredstev na računih pravnih oseb, določenih v 61. členu ZJF in naložbe denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR) države oziroma občine v centralno banko, banke in hranilnice, naložbe EZR države v državne zakladnice držav Ekonomske in monetarne unije in nakupe zakladnih menic in vloge v sistemu EZR države oziroma občine, založena sredstva za izvrševanje plačilnih transakcij s plačilnimi karticami, kar ponudnik plačilnih storitev izvaja na podlagi 4. točke prvega odstavka 4. člena Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19) in prvega odstavka 5. člena Zakona o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. In 102/20) ter začasno založena sredstva za plačevanje obveznosti iz proračunskega sklada za okrevanje in odpornost.

V zvezi z začasno založenimi sredstvi za plačevanje iz proračunskega sklada za okrevanje in odpornost predlagana ureditev pomeni, da bodo sredstva založena zgolj za čas do prejema sredstev EU in v obsegu, ki se potrebuje za plačilo že prevzetih obveznosti. Predlagana ureditev je nujna, saj se bodo sredstva iz EU pridobila šele po izstavitvi zahtevkov evropski komisiji, kar pomeni, da bo od porabe do povrnitve sredstev s strani evropske komisije lahko trajalo tudi pol leta. Zahtevki do evropske komisije se bodo lahko izstavljali dva-krat letno.

Hkrati se s tem členom določa podlaga, da se prejemki in izdatki, ki nastanejo z zavarovanjem kreditnih tveganj in so torejčasne narave evidentirajo zgolj kot terjatve in

obveznosti iz naslova prejetih in danih varščin, ni pa jih potrebno evidentirati kot prihodkov in odhodkov proračuna. Nekateri poslovni dogodki se, glede na svojo naravo, morajo evidentirati le preko kontov stanja in imajo vpliv samo na sredstva, ki so prikazana v aktivni bilanci stanja ter na obveznosti do virov sredstev, ki so prikazane v pasivi bilanci stanja. Doslej so te izjeme delno določene v ZJF, nekatere pa v letnem zakonu o izvrševanju proračuna.

Predlagani tretji odstavek opredeljuje, da se prejemki in izdatki povezani z denarnim pokritjem, iz naslova posojanja lastnih dolžniških vrednostnih papirjev, ki se izvajajo v skladu z 83. členom ZJF, izkazujejo samo v bilanci stanja. Gre namreč za kratkoročne posle ki se sklepajo za obdobja krajša od enega meseca. Zaradi kratkoročne narave teh poslov se prejemki iz naslova denarnega pokritja za posojene lastne dolžniške vrednostne papirje ter izdatki iz naslova vračila denarnega pokritja proti vračilu posojenega vrednostnega papirja izkazujejo samo v bilanci stanja. V primeru, da pride do neporavnave in vrednostni papir v pogodbeno določenem roku ni vrnjen, pomeni, da je ta vrednostni papir izdan, torej je iz naslova tega vrednostnega papirja realizirana zadolžitev. V takšnem primeru se denarno pokritje za posojen vrednostni papir ne vrne in v znesku, ki je enak nominalni vrednosti posojenega in nevrnjenega vrednostnega papirja, predstavlja vir za kupnino iz naslova zadolžitve za ta vrednostni papir. Drugače povedano to pomeni, da se v primeru, če se vrednostni papir ne vrne, to obravnava kot zadolžitev države.

S predlaganim členom, se določa tudi, da se tisti prejemki in izdatki, ki nastanejo pri poslih, povezanih z uravnavanjem obrestnih tveganj dolga državnega proračuna (podlaga za te posle je določena v 82. členu ZJF) in se odražajo v spremenjenih obrestnih merah novih tovrstnih poslov, lahko evidentirajo le na kontih bilance stanja. Takšen način evidentiranja je možen le v primeru, če je poravnava izvedena brez denarnega toka. V skladu z navedeno izjemo se spremembe, ki nastanejo pri navedenih poslih, ne izkažejo v izkazu prihodkov in odhodkov ob sklenitvi poslov, temveč se bodo odrazile v obliki spremembe obrestnih učinkov v prihodnosti.

S petim odstavkom predlaganega člena je določena tudi dodana pravna podlaga, po kateri bodo lahko občine, na enak način kot država, posamezne poslovne dogodke evidentirale zgolj v bilanci stanja.

K 9. členu

V proračun države se stekajo tudi sredstva povračil, ki so namenjena kritju potnih stroškov predsedstva in delegacij ter sestankov v okviru Evropskega sveta in Sveta EU. S predlagano določbo se omogoča povračila potnih stroškov uporabnikom proračuna poleg tega pa tudi tistim institucionalnim enotam, ki sodijo v pristojnost proračunskih uporabnikov in za katere lahko Republika Slovenija prejme povračilo stroškov. Ker pa se navedena povračila s strani institucij EU izvajajo pavšalno in ne po konkretno izvedenih sestankih, je treba določiti, da se tudi povračila uporabnikom proračuna izvedejo zgolj do višine prejetih sredstev posameznega leta.

K 10. členu

Ta člen omogoča vladi, da lahko na predlog ministrstva, ki je pripravljen na predlog neposrednega uporabnika, med letom odpira nove integralne postavke, na katerih se pravice porabe zagotavljajo s prerazporeditvami. Z navedeno ureditvijo se vladi omogoča, da med letom lahko odpira integralne proračunske postavke, v kolikor se izkaže, da je to vsebinsko utemeljeno. Proračunska postavka nosi ključne informacije programskega proračuna, kar med drugim pomeni, da se s tem omogoči pravilno evidentiranje obveznosti na proračunski postavki, ki se vsebinsko pravilno umesti v ustrezen podprogram.

Nadalje ta člen omogoča ministrstvu, pristojnemu za finance, da lahko na podlagi vplačanega namenskega prihodka na predlog neposrednega uporabnika med letom odpira nove namenske postavke. Določba omogoča, da lahko ministrstvo za izvajanje projektov skupnih evropskih politik na predlog neposrednega uporabnika med letom odpre nove postavke ter določi način zagotavljanja pravic porabe na njih. Poleg tega je mogoče

odpiranje novih proračunskih postavk tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov, ki so v skladu s 23. točko drugega odstavka 2. člena predloga tega zakona prihodki pridobljeni na podlagi sklenjenih mednarodnih pogodb med Republiko Slovenijo in državami, ki niso članice EU. Pravice porabe na navedenih postavkah se zagotovijo s prerazporeditvami.

S predlaganim členom se določa tudi, da se na skladu za okrevanje in odpornost med letom lahko odpirajo nove postavke. Ker je sklad za okrevanje in odpornost proračunski sklad to pomeni, da te postavke niso vsebovane v izkazu prihodkov in odhodkov, pač pa zgolj na proračunskem skladu. Pri skladu za okrevanje in odpornost se bodo odpirale postavke za tista ministrstva oziroma vladne službe, ki bodo pristojne za izvajanje projektov oziroma ukrepov iz NOO. Ministrstvo oziroma vladna služba, ki bo pristojna za izvedbo ukrepa ali projekta, ki bo sofinanciran iz NOO, bo ukrep oziroma projekt posredovalo koordinacijskemu organu, ki bo preveril upravičenost do sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Koordinacijski organ bo odprl za zadevno ministrstvo novo postavko na katero bo razporedil pravice porabe v višini sofinanciranja ukrepa oziroma projekta.

K 11. členu

S predlaganim členom so določeni ukrepi, ki jih uporabi vlada za uravnoteženje proračuna v primeru, da se med proračunskim letom, zaradi nastanka novih obveznosti ali spremenjenih gospodarskih gibanj, povečajo izdatki ali zmanjšajo prejemki proračuna, kar ima za posledice drugačne proračunske prihodke od načrtovanih. V primeru nižjih prihodkov od načrtovanih ali višjih izdatkov od načrtovanih je potrebno ukrepati hitro in učinkovito ter doseči uravnoteženje proračuna. Ukrep proporcionalnega zmanjšanja pravic porabe se nanaša le na proračunske postavke tipa 1 iz katerih pa so po predlaganem zakonu izvzeti stroški dela.

K 12. členu

Ta člen podeljuje vladi pooblastilo, da v zakonsko določenih primerih odloči, da se obveznosti poravnajo ne glede na to, če pravice porabe na postavkah niso zagotovljene. Odločitev o tem sprejme vlada. Člen taksativno navaja področja, kjer je nujno, da se obveznosti plačajo, čeprav v proračunu za te namene niso zagotovljene pravice porabe v zadostnem obsegu. Glede na to, da v okviru določenega obsega izdatkov ni dopustno prekoračiti, predlagana določba zahteva, da se pravice porabe zagotovijo s prerazporeditvami. Določba torej za obveznosti na politiki 21 - Pokojninsko varstvo, politiki 22 - Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi, politiki 24 – Plačila sredstev v proračun EU, postavkah namenskih sredstev EU in postavkah namenskih sredstev finančnih mehanizmov, podprogramu 230102 – Sredstva za množične migracije določa, da je pravice porabe treba zagotoviti s prerazporeditvami. Za sredstva na postavkah, s katerih se zagotavlja kratkoročno posojilo na podlagi tretjega odstavka 30. člena Zakona o sistemu jamstva za vloge (Uradni list RS, št. 27/16 in 17/22), na postavkah na glavnem programu 2302 – Posebna proračunska rezerva in programi pomoči v primerih nesreč in na postavkah, iz katerih se financirajo ukrepi odprave posledic po večji naravni nesreči in je zanje država prejela finančno pomoč iz sredstev Solidarnostnega sklada EU, ki pa presegajo predvidene pravice porabe, zagotovljene v proračunu, pa se omogoča, da se v skladu z 12. členom Zakona o fiskalnem pravilu (Uradni list RS, št. 55/15 in 177/20 – popr., v nadaljnjem besedilu: ZFisP) država lahko dodatno zadolži. Ob upoštevanju, da ima Slovenija v evropskem proračunu rezervirana sredstva za omilitev posledic epidemije in da se sredstva za izvedbo projektov in ukrepov predhodno zalagajo iz proračuna države, se s predlagano spremembo v tretjem odstavku določa tudi, da se lahko iz naslova zadolževanja zagotavljajo tudi pravice porabe nad sprejetim proračunom države, vendar največ do višine, ki je odloku določena za državni proračun. Navedeno torej pomeni, da določba omogoča, da se na podlagi odločitve vlade naštete obveznosti plačujejo tudi nad to višino. Pravice porabe za pokrivanje teh obveznosti pa se ne povečujejo več na podlagi povečanih prihodkov proračuna od načrtovanih ali z dodatnim zadolževanje države, temveč predvsem s prerazporeditvami, z dodatno zadolžitvijo pa izjemoma v primeru izrednih okoliščin. Če dodatnih pravic porabe ne bo mogoče zagotoviti s prerazporeditvami bo potreben rebalans proračuna države.

K 13. členu

V predlaganem členu je določeno pravilo, da lahko za tehnično izvedbo izplačil iz proračuna, proračun (v smislu blagajne javnega financiranja) in neposredni uporabniki izplačujejo sredstva za plačilo svojih obveznosti še prva dva delovna dneva v januarju leta 2023 oziroma 2024.

Nadalje se v predlaganem členu določa tudi, da se sredstva nadzornika Finančne uprave RS, razporejena s podračunov 845 in 846, prva dva delovna dneva v januarju naslednjega leta obravnava kot prihodek preteklega proračunskega leta. Posebna obravnave podračunov 846 in 845 pomeni ureditev prehodnih podračunov nadzornika Finančne uprave RS v primerih, kjer gre za več prejemnikov sredstev in kjer praznitve po vnaprej določenem odstotnem delilniku niso možne. Takih prehodnih podračunov je v Finančni upravi RS trenutno 21. Predlagana ureditev zagotavlja tudi, da bodo javnofinančni prihodki, pobrani zadnji delovni dan v letu, pravilno in usklajeno evidentirani tako v poslovnih knjigah nadzornika Finančne uprave RS kot tudi pri prejemnikih sredstev, ki so praviloma štiri blagajne javnega financiranja.

K 14. členu

S predlaganim členom se določa pristojnost organa upravljanja in organa za potrjevanje. V skladu s predlaganim členom ima organ upravljanja poleg vseh pristojnosti določenih v evropskih predpisih EU, tudi pristojnost za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov sofinanciranih s sredstvi kohezijske politike, organ za potrjevanje pa je poleg pristojnosti, ki mu jih podeljujejo evropski predpisi, pristojen tudi za spremljanje in nadzor nad vračili sredstev kohezijske politike.

K 15. členu

V predlaganem členu se za potrebe zakona pojasnjuje, katera so sredstva kohezijske politike.

Po predlagani določbi je to seštevek sredstev, ki jih država prejme iz proračuna EU za izvajanje kohezijske politike. Nadalje se s predlaganim členom opredeljuje tudi, da se prihodki, ki jih država prejme iz proračuna EU pridobivajo kot povračila za predhodno plačane upravičene izdatke iz proračuna.

K 16. členu

S prvim odstavkom predlaganega člena se določa, da se izplačilo iz proračuna izvrši na podlagi zahtevka za izplačilo, ki je pripravljen na podlagi računa ali druge enakovredne knjigovodske listine in druge dokumentacije, ki je bila zahtevana za pridobitev sredstev kohezijske politike in za stroške dela na projektih tehnične podpore in operacijah neposrednega proračunskega uporabnika, ki je v vlogi upravičenca. Ne glede na navedeno pa je dopustno, da se izplačilo stroškov dela na projektih tehnične podpore in operacijah neposrednega proračunskega uporabnika, izvrši na podlagi pogodbe o zaposlitvi.

V drugem odstavku predlaganega člena je določena izjema, ki jo predlagani odstavek veže na že uveljavljeno izjemo, določeno v 2. točki prvega odstavka 33. člena predloga tega zakona, po kateri so dopustna predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu. Ker predlagani odstavek določa še dodaten pogoj, po katerem se mora upravičenec do sredstev kohezijske politike zavezati, da bo zahtevek za izplačilo, ki vsebuje dokazila o porabi predhodno izplačanih sredstev, posredoval najkasneje v 180 po prejemu sredstev, pa to pomeni, da se bodo sredstva iz državnega proračuna izplačevala zgolj v obsegu kot je v prihodnjih štirih mesecih dejansko potreben za izvajanje dejavnosti, programa ali projekta. To pomeni tudi, da obstaja velika verjetnost, da se bodo predplačila iz proračuna izplačevala v manjših obsegih od dopustnih 30 odstotkov, ob zavedanju, da bo tudi zahtevkov po predplačilih več in v nižjih zneskih. Pri tem ne sme biti sporno, da lahko upravičenec predplačilo v okviru večkrat posredovanih zahtevkov za izplačilo, predplačila

koristi do zaključka projekta pod pogojem, da vsakokratno izplačilo predplačila ne preseže 30% izplačil predvideni pogodbenih obveznosti za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov. Upravičenec mora v predvidenih rokih posredovati dokazila o plačilu izdatkov.

V predlaganem tretjem odstavku je prav tako dopustna izjema od zahteve, določene v prvem odstavku predlaganega člena. Pri predlagani izjemi ne gre za predplačila, pač pa zgolj za možnost, da se sredstva iz proračuna izplačajo en dan prej, preden upravičencu do sredstev kohezijske politike obveznost zapade v plačilo. V tem primeru se od upravičenca zahteva, da mora dokazila o plačilu posredovati posredniškemu organu najkasneje v osmih dneh po prejemu sredstev iz proračuna. Posledično to pomeni, da bo mogoče povračilo iz proračuna EU zahtevati najkasneje v 14 dneh po izplačilu iz državnega proračuna, posrednim proračunskim uporabnikom in nosilcem javnih pooblastil pa bo poslovanje bistveno olajšano. Predlagani odstavek se od trenutno veljavnega razlikuje zgolj po tem, da je kot upravičenec do uporabe predlaganega instituta tudi zasebni zavod.

Četrty odstavek določa neke vrste sankcijo, če upravičenec v rokih, določenih v prejšnjih odstavkih, ne predloži dokazila o plačilu izvajalcu. V tem primeru se upravičencu nadaljnja izplačila s postavk kohezijske politike zadržijo do predložitve plačanega računa ali druge zahtevane enakovredne knjigovodske listine.

V novem petem odstavku se na predlog organa upravljanja povzema enaka ureditev kot je v tovrstnih primerih določena v 33. členu tega zakona.

K 17. členu

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja organa upravljanja, posredniškega organa oziroma organa za potrjevanje v primeru, kadar se ugotovi neupravičeno porabo sredstev kohezijske politike.

Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora posredniški organ oziroma organ za potrjevanje najkasneje v 15 dneh zahtevati plačilo od upravičenca oziroma posredniškega organa. Kadar se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike ugotovi pri posredniškem organu, ki je v vlogi upravičenca, pa terjatev vzpostavi organ za potrjevanje samostojno ali na zahtevo organa za upravljanje. Ker se neupravičena poraba sredstev kohezijske politike lahko ugotovi tudi zaradi pomanjkljivega delovanja sistema pri organu upravljanja, posredniškemu organu ali izvajalskemu organu, se s četrtyim odstavkom predlaganega člena določa tudi način vračila, in sicer tako, da bo moral neposredni uporabnik pri katerem je neupravičena poraba sredstev evropske kohezijske politike nastala, pravice porabe zagotoviti v svojem finančnem načrtu na enak način, kot jih zagotavlja v primeru, ko plačilo zahteva sodna ali upravna odločba oziroma poravnava.

K 18. členu

V predlaganem členu se podrobneje ureja pristojnost organa upravljanja. Pristojnosti organa upravljanja so, v primerjavi s staro finančno perspektivo, bistveno večje, saj mu zakon omogoča ukrepanje tudi v primeru, če se ugotovi, da posredniški organ ne izvaja kohezijske politike v skladu z izvedbenim načrtom operativnega programa ali če posredniški organ v določenem roku ne izvede popravljalnih ukrepov, ki mu jih je naložil organ upravljanja ali če posredniški organ ne zahteva vračila neupravičeno porabljenih sredstev od upravičenca. Posledično to pomeni, da lahko organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ navedene nepravilnosti ne bo odpravil, zahteva, da ministrstvo začasno zadrži izplačila na posameznih postavkah kohezijske politike.

K 19. členu

S predlaganim členom se določa, da organ upravljanja, v primeru, če posredniški organ 15 dni pred iztekom obdobja, za katerega so zadržana izplačila, ne ravna skladno z zahtevami organa upravljanja, ta predlaga vladi, da odloči o prerazporeditvah pravic porabe s postavk kohezijske politike v okviru sprejetega operativnega programa. O nameravanem predlogu za prerazporeditev pravic porabe mora organ upravljanja predhodno obvestiti tisti posredniški organ, pri katerem se pravice porabe na postavkah kohezijske politike zmanjšujejo. Po

opravljeni prerazporeditvi pravic porabe organ upravljanja spremeni izvedbeni načrt v obsegu izvedene prerazporeditve.

K 20. členu

S predlaganim členom se določa, da se pravila o porabi sredstev kohezijske politike uporabljajo tudi na področju sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim.

K 21. in 22. členu

Proračunsko načelo celovitega pokrivanja zahteva, da vsi prejemki služijo pokrivanju vseh izdatkov. V nasprotju z omenjenim načelom namenski prejemki omogočajo, da določeni prejemki pokrivajo natančno določene izdatke, s čimer si različni uporabniki poslužajo zagotoviti stalen vir sredstev za financiranje nalog iz njihove pristojnosti. Prejemki (to je viri financiranja) in nameni porabe, ki imajo status namenskih izdatkov, so določeni v ZJF in tem zakonu. 21. člen predlaganega zakona taksativno našteva namenske prihodke proračuna za leti 2023 in 2024, ki imajo praviloma temelj že v materialnih zakonih in za katere je bilo pri pripravi predloga proračuna podana zadostna utemeljitev za dodelitev namenskega statusa, ker morajo služiti financiranju točno določenih odhodkov oziroma izdatkov. Poseben pravni položaj zakon določa tudi za namenska sredstva iz EU za izvajanje skupne evropske politike.

V letu 2017 se je dotedanja ureditev prvič dopolnila s posebnimi pravili glede prevzemanja obveznosti, ki se financirajo z namenskimi prihodki. Enako kot v preteklih letih se predlagana ureditev, v primerjavi z ZJF, razlikuje po tem, da je treba v proračunu naslednjega leta načrtovati tako neporabljena sredstva preteklega leta kot tudi pričakovane prilive namenskih sredstev.

Razlog za spremembo ureditve povezane z namenskimi sredstvi je v tem, da se z ZFisP omejuje obseg izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov na način, da se v odloku za pripravo okvira proračunov sektorja države določa fiksni znesek vseh izdatkov državnega proračuna in občinskih proračunov. Navedeno pomeni, da se kljub večjim prejemkom na posameznem področju obsega izdatkov ne sme prekoračiti, posledično pa tudi to, da pravic porabe na namenskih postavkah med letom ne bo dopustno povečevati. S predlagano ureditvijo se torej preprečuje, da bi se zaradi nenačrtovanega prenosa sredstev iz preteklega leta ali nenačrtovanih prilivov v tekočem letu na namenskih postavkah povečali izdatki, saj bi povečanje izdatkov lahko vodilo v prekoračitev obsega izdatkov, ki jih lahko izkaže državni proračun na podlagi sprejetega odloka, ki ureja okvir za pripravo proračunov sektorja država za določeno obdobje.

Izjema je dopuščena v petem odstavku 21. člena zakona, s katerim je omogočeno, da lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti preko načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države na podlagi soglasja vlade, če se s tem ne ogrozi, da bi bil obseg izdatkov, določen v okviru za proračun države prekoračen.

K 23. do 28. členu

Predlagani členi urejajo način prerazporeditev pravic porabe. Osnova za prerazporejanje pravic porabe je zadnji sprejeti proračun za leto izvrševanja. Obseg prerazporeditev pravic porabe se preračunava po neto načelu.

Neposredni uporabnik lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa, pri tem pa skupno povečanje ali zmanjšanje posameznega programa ne sme presegati 10 odstotkov podprograma tega neposrednega uporabnika. Nadalje sme neposredni uporabnik samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med glavnimi programi, pri čemer skupno povečanje ali zmanjšanje glavnega programa ne sme presegati 5% glavnega programa tega neposrednega uporabnika v sprejetem proračunu.

Ne glede na navedeno v prejšnjem odstavku, neposredni uporabnik ne sme samostojno odločati o prerazporeditvah s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s in

na postavke finančnih mehanizmov, s in na postavke COVID-19, s, na in med postavkami draginja ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. S četrtem odstavkom 24. člena tega zakona se določa, da ne glede na omejitve iz prvega, drugega in tretjega odstavka lahko neposredni uporabnik odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. V tem delu je treba še pojasniti, da pa se s predlagano ureditvijo ne omejuje prerazporejanja pravic porabe med postavkami znotraj podprograma.

Predlagatelj finančnih načrtov (v nadaljnjem besedilu: PFN) lahko v svojem finančnem načrtu samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe v okviru istega podprograma v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti. Nadalje lahko PFN samostojno in brez omejitev prerazporeja pravice porabe med podprogrami v okviru glavnega programa ter do 5 odstotkov med glavnimi programi tega predlagatelja. Ne glede na navedeno, pa PFN ne sme samostojno izvajati prerazporeditev s in na postavke slovenske udeležbe, s in na postavke namenskih sredstev EU, s in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, s in na postavke COVID-19, s, na in med postavkami draginja ter s in na plačne konte, lahko pa med plačnimi konti. Navedeno pomeni, da proračunski uporabnik lahko v zgoraj navedenem obsegu samostojno prerazporeja med plačnimi konti integralnih postavk. Tudi za PFN je določena enaka ureditev kot za neposrednega uporabnika proračuna, saj v skladu s predlagano določbo, tudi PFN lahko odloča tudi o prerazporeditvah pravic porabe na plačne konte do višine 2 odstotka sprejetega proračuna na plačnih kontih, če prerazporeja pravice porabe s kontov iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve. Enako kot pri neposrednem uporabniku proračuna se tudi v tem členu omejuje, da bi PFN sami prerazporejali pravice na postavke namenskih sredstev EU, na postavke slovenske udeležbe in na postavke namenskih sredstev finančnih mehanizmov, saj je pristojnost za prerazporejanje podeljena vladi.

Organ upravljanja - Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je odgovorna za upravljanje operativnega programa za izvajanja evropske kohezijske politike v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja. Krepitev trajnostne gospodarske rasti, konkurenčnosti, sociale in ustvarjanje novih delovnih mest so med ključnimi prednostnimi cilji Slovenije v naslednjem obdobju. Za doseg tega cilja je ključnega pomena učinkovito usklajevanje nacionalnih razvojnih politik in njihovo izvajanje z uporabo razpoložljivih sredstev proračuna Evropske unije v največji mogoči meri, kar pa je mogoče doseči le s pravilnim in strateškim upravljanjem sredstev EU. Organ upravljanja je poleg pristojnosti, ki so določene v uredbi EU, pristojen tako tudi za nadzor nad upravljanjem in izvajanjem programov, ki so sofinancirani s sredstvi kohezijske politike. V skladu z navedenim se s predlaganim zakonom določa več pristojnosti organu upravljanja pri prerazporejanju pravic porabe na področju kohezijske politike izključno z namenom optimizacije in čim bolj učinkovitega črpanja kohezijskih sredstev. Torej za prerazporejanje med postavkami znotraj kohezijske politike, znotraj posamezne finančne perspektive in znotraj posamezne bilance bo odgovoren organ upravljanja. S predlagano določbo se podeljuje tudi pooblastilo Vladi Republike Slovenije, da odloča o prerazporeditvah pravic porabe med različnimi postavkami slovenske udeležbe in med različnimi postavkami namenskih sredstev EU na področju kohezijske politike med različnimi programskimi obdobji.

Ministrstvo za finance lahko samostojno in brez omejitev izvaja prerazporeditve znotraj finančnega načrta tega ministrstva in organov v njegovi sestavi, ki so potrebne za plačila obveznosti politike 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi. Na tak način se želi zagotoviti, da lahko Ministrstvo za finance samostojno prerazporeja znotraj svojega finančnega načrta potrebne pravice porabe na postavke za servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s tem skrbi za nemotena plačila obveznosti iz naslova zadolževanja, kar je potrebno za smotno upravljanje z javnim dolgom.

Če nastanejo stroški, ker neposredni uporabnik v predpisanem roku ni obvestil Ministrstva za finance o spremembi likvidnostnega načrta, določba pooblašča Ministrstvo za finance, da

izvede prerazporeditve pravic porabe iz finančnega načrta pristojnega neposrednega uporabnika na postavko obresti za domače zadolževanje pri Ministrstvu za finance.

S predlogom tega zakona se podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24. in 25. člena predloga zakona odloča o prerazporeditvah pravic porabe med podprogrami, glavnimi programi in med politikami v določenem odstotku. Pooblastilo za prerazporejanje pravic porabe s, na in med plačnimi konti integralnih postavk, se vladi podeljuje z drugim odstavkom tega člena.

Prav tako določba podeljuje pooblastilo vladi, da ne glede na omejitve 24., 25. in 26. člena zakona, odloča o prerazporeditvah pravic porabe, ki so taksativno našteje. S predlaganim členom se omogoča vladi prerazporejanje sredstev tudi s postavk v politiki 21 – Pokojninsko varstvo, s postavk v politiki 22 – Servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi in s postavk v politiki 24 – Plačilo v EU. Predlagana ureditev ni sporna tudi po ureditvi fiskalnega pravila, saj se sredstva za pokrivanje teh obveznosti lahko zagotavljajo samo s prerazporeditvami. Letni zakoni o izvrševanju proračuna države so v preteklih letih omogočali za zadevne primere dodatno zadolževanje države, z ZIPRS1718 pa je bilo prvič določeno, da se sredstva lahko zagotovijo samo s prerazporeditvami. Glede na predlagani zakon je treba pravice porabe tudi v zadevnih primerih zagotoviti s prerazporeditvami in ne več z možnostjo dodatnega zadolževanja, zato je odpadel tudi razlog za prepoved prerazporejanja iz navedenih postavk.

V tretjem odstavku je izrecno določeno, da za namene, ki so določeni v drugem odstavku tega člena, vlada pri odločanju ne more uporabiti podlage za prerazporeditev pravic porabe določene v prvem odstavku predlaganega člena.

Vlada odloča o prerazporeditvah na predlog ministrstva, pristojnega za finance, ki ga pripravi na predlog predlagatelja finančnega načrta.

Nadalje je v šestem odstavku določeno, da mora tisti neposredni uporabnik, ki izvaja plačila v breme postavk namenskih sredstev EU ali v breme postavk namenskih sredstev finančnih mehanizmov in ne zagotovi črpanja navedenih sredstev zaradi neupravičene porabe sredstev, o tem obvestiti Ministrstvo za finance in predlagati preknjižbo porabe v višini sredstev, ki niso imela kritja v namenskih sredstvih. Preknjižba porabe se mora izvršiti v okviru proračuna tekočega leta in v breme prostih pravic porabe na postavkah, ki niso vezane na namensko porabo.

K 29. členu

Ta člen določa, da se pravice porabe za realizacijo nacionalnih programov in zakonov ter drugih predpisov, s katerimi je opredeljen obseg sredstev za financiranje posameznih izdatkov proračuna, zagotavljajo v znesku, določenem s proračunom, ne glede na znesek, ki je predviden z nacionalnim programom, zakonom ali drugim predpisom.

K 30. členu

Ta člen določa največji dovoljeni obseg prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

Neposredni uporabnik lahko v tekočem letu za projekte in ukrepe iz NRP prične s postopkom prevzemanja obveznosti za celotno vrednost projekta ali ukrepa, ki je vključen v veljavni NRP, če so zanj že načrtovane pravice porabe na postavki v sprejetih proračunih.

Neposredni uporabnik lahko prevzema obveznosti v prihodnjih letih v odstotkih, ki jih določa predlog tega zakona in pod pogojem, da ima za te namene načrtovane odhodke v veljavnem NRP. Kot izjeme, glede na splošno pravilo o največjem dovoljenem obsegu prevzemanja obveznosti v breme proračunov prihodnjih let, predlog zakona določa, da lahko neposredni uporabnik prevzema obveznosti za pogodbe za dobavo elektrike, telefona, vode, komunalnih storitev in drugih storitev, potrebnih za operativno delovanje neposrednih uporabnikov, pogodbe za nakup blaga in storitev potrebnih za izvajanje upravnih nalog v upravnih enotah

in na diplomatskih predstavništvi in konzulatih, namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov, sredstev donacij ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe, sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost, vključno s pripadajočim davkom na dodano vrednost (v nadaljnjem besedilu: DDV) ter pogodbe za investicije v Slovenski vojski in zdravstvu v obsegu in na način določen s posebnim zakonom. S predlaganim členom se določa tudi, da je dopustno sklepanje pogodbe, ki se financirajo iz namenskih sredstev EU, namenskih sredstev finančnih mehanizmov in sredstev drugih donatorjev ter pripadajočih postavk slovenske udeležbe tudi prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države. V tem primeru je treba predhodno pridobiti soglasje vlade, hkrati pa ne sme biti prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država za leta veljavnosti okvira, določen za državni proračun posameznega leta. Za pogodbe o najemu, pri katerih lastninska pravica preide oziroma lahko preide iz najemodajalca na najemnika, je potrebno pridobiti soglasje vlade. Neposredni uporabniki občinskih proračunov pa morajo pred prevzemom navedenih obveznosti pridobiti soglasje ministrstva za finance.

K 31. členu

V tem členu je določeno, da neposredni uporabnik načeloma samostojno spreminja v veljavnem NRP vrednost ukrepov in projektov do 20 %. O spremembi vrednosti projekta nad 20 % izhodiščne vrednosti odloča vlada. O uvrstitvi projektov oziroma evidenčnih projektov, ki niso uvrščeni v NRP tekočega leta nad 20 % izhodiščne vrednosti, odloča vlada.

Predlagana določba vsebuje tudi izjemo, po kateri na predlog predlagatelja finančnega načrta uvrsti projekt v veljavni NRP oziroma spremeni vrednost projekta nad 20% izhodiščne vrednosti ministrstvo, pristojno za finance, kadar gre za projekte manjših vrednosti oziroma manjšo spremembo izhodiščne vrednosti. Dodatni pogoj je, da je projekt skladen s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev oziroma spremembo projekta v NRP. Ministrstvo za finance na predlog predlagatelja finančnega načrta uvršča tudi ukrepe v veljavni NRP pod pogojem, če so skladni s predpisi, ki določajo pogoje za uvrstitev ukrepa v NRP.

Neposredni uporabnik mora do 31. januarja tekočega leta oziroma v 30 dneh po uveljavitvi rebalansa proračuna uskladiti NRP z veljavnim proračunom. Neusklajenost med veljavnim proračunom in veljavnim NRP za tekoče leto je dopustna le v delih, kjer se projekti oziroma ukrepi financirajo z namenskimi prejemki.

O uvrstitvi projektov v veljavni NRP in o spremembah projektov nad 20 odstotkov izhodiščne vrednosti, ki izhajajo iz evidenčnih projektov, odloča organ upravljanja, na predlog predlagatelja finančnega načrta, po predhodni uskladitvi načrta financiranja z ministrstvom, pristojnim za finance. Organ upravljanja, na predlog predlagatelja finančnega načrta, samostojno odloča o spremembah veljavnega NRP za projekte na področju kohezijske politike do 20 odstotkov izhodiščne vrednosti.

S predlaganim členom se omogoča tudi, da se spremembe proračunskih virov na proračunskih postavkah za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost v veljavnem NRP za prihodnja leta usklajujejo brez omejitev znotraj skupne višine sprejetega NRP na teh proračunskih postavkah za posamezno leto. S predlagano ureditvijo se želi pospešiti črpanje evropskih sredstev, ki jih je Slovenija pridobila za blažitev posledic epidemije in pomeni, da se bo lahko vir financiranja pri projektih, ki so že uvrščeni v tretji del proračuna in za katere je bil prvotno predviden integralni vir financiranja, vir financiranja spremenil, pri tem pa bo do spremembe lahko prišlo samo pri tistih projektih, ki bodo ustrezali pogojem za pridobitev evropskih sredstev.

Spremembe NRP (naložbe) iz Načrta za okrevanje in odpornost temeljijo na okviru, ki je že vzpostavljen s proračunskimi pravili in uveljavljen v praksi. V zvezi z uvrščanjem projektov v NRP, spremembami projektov oziroma s pravili v zvezi s pripravo in izvrševanjem državnega proračuna se uporabljajo pravne podlage kot so npr. Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10 in 27/16), Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13 in 81/16), Proračunski

priročnik za posamezno leto in Pojasnila k načrtovanju, potrjevanju in evidentiranju projektov ter ukrepov, ki se financirajo s sredstvi državnega proračuna¹.

Načrtovanje in spreminjanje projektov iz NOO, ki se (so)financirajo s sredstvi proračunskega sklada za okrevanje in odpornost bo potekalo tako, da se bo neposrednim proračunskim uporabnikom zagotovil vir financiranja projektov v obliki pravic porabe na proračunskih postavkah sklada za okrevanje in odpornost.

Posamezni neposredni proračunski uporabnik bo predlagal uvrstitev novega projekta v NRP skladno s proračunskimi predpisi in navodili ter navodili koordinacijskega organa.

V primeru še neznanih projektov (kjer pa so vsebina, namen in cilj že opredeljeni v NOO) lahko neposredni proračunski uporabnik načrtuje evidenčni projekt. Pomeni rezervirane pravice za prevzemanje obveznosti za določen programski namen oziroma za izpolnitev ciljev, ki so določeni z NOO. Viri (pravice porabe) za financiranje projekta se iz evidenčnega projekta prenesejo na posamični projekt šele, ko je izbran na podlagi razpisov ali drugih instrumentov izbora. V breme pravic porabe na evidenčnem projektu je mogoče izvesti postopek izbora projektov za sofinanciranje, ni pa mogoče prevzemanje obveznosti ali izvajanje drugih aktivnosti, ki bi imele pravno zavezujoče finančne posledice, dokler ni izpeljan postopek uvrstitve izbranih projektov v veljavni NRP države.

Za spremembo NRP bodisi naj gre za konkretni projekt (naložbo) NOO ali šele evidenčni projekt NOO je pomembno, da je projekt možno jasno identificirati v dokumentih NOO (na ravni ukrepa, naložbe, naziva, vrednosti projekta in višine financiranja iz NOO), saj vsebine ne morejo odstopati od Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo. Naložbe se lahko izvajajo preko posameznega projekta ali več projektov (ki tvorijo skupino projektov). Veljavni ZIPRS2223 v zvezi z uvrščanjem projektov oziroma s spremembami projektov določa obveznost, po kateri mora koordinacijski organ s sklepom odločiti o uvrstitvi novih projektov oziroma o spremembi projektov, ki so že vključeni v NRP. Za namen zmanjšanja administrativnih ovir pri izdajanju sklepov se določa, da koordinacijski organ lahko zgolj uvrsti projekt v NRP v primeru, če projekt izpolnjuje pogoje za uvrstitev, ne izdaja pa sklepov.

K 32. členu

Prvi odstavek tega člena določa, da je rok za plačilo obveznosti za neposredne proračunske uporabnike 30. dan, za posredne pa največ 30 dni. V preteklih letih so bili ti roki bistveno daljši, zakon pa je takrat plačilne roke določal samo za neposredne proračunske uporabnike. Zaradi zahtev po krajših plačilnih rokih, ki gospodarskim družbam omogočajo likvidnost, je bilo potrebno plačilne roke urediti tudi za posredne proračunske uporabnike. Takšna ureditev je bila uveljavljena v mesecu aprilu leta 2010. Plačilni rok začne teči naslednji dan po tem, ko neposredni uporabnik prejme listino, ki je podlaga za izplačilo. Če zadnji dan roka sovpada z dnem, ki se po zakonu ne dela ali v plačilnem sistemu TARGET2 ni opredeljen kot plačilni dan, se za zadnji dan roka šteje naslednji delovni dan oziroma plačilni dan, v sistemu TARGET2. Ne glede na navedene roke pa tretji odstavek tega člena določa tudi izjeme, kjer so plačilni roki lahko še krajši. Gre za plačila, kjer je glede na predmet pogodbe ali odločbe smiselno, da se plačilo lahko izvrši prej. S predlaganim zakonom se krajši plačilni roki določajo tudi za plačevanje obveznosti v breme sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost in pripadajočega davka na dodano vrednost.

Roki plačil, ki so določeni za državo, veljajo tudi za občine, razen v primeru, da občina v pogodbi dogovori krajše plačilne roke, če na ta način doseže nižjo pogodbeno ceno. Slednje je mogoče doseči predvsem tako, da se v pogojih za oddajo javnega naročila opredeli to kot kriterij za oblikovanje ponudbe. Pri sklepanju mednarodnih pogodb oziroma nepogodbenih mednarodnih aktov se dogovori plačilni rok do 90 dni, prav tako je plačilni rok 90 dni določen

¹ https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/Proracun-direktorat/Drzavni-proracun/NRP/Pojasnila_NRP.pdf

tudi za primere, kadar morajo občine zagotoviti vračilo sredstev kohezijske politike, na podlagi izrečenega finančnega popravka.

Predlagani člen določa tudi, da se mora plačilo investicijskih transferom občinam, subjektom iz 73., 74., in 75. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in in 117/22) ter 8. člena Zakona o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 – ZFRO, 39/22 in 117/22 – ZVNDN-C) in posrednim uporabnikom proračunov izvršiti en dan pred plačilom izvajalcu, če navedeni subjekti predložijo popolno dokumentacijo za izplačilo iz proračuna 25 dni pred dnevom plačila izvajalcu.

K 33. členu

Ta člen določa v katerih primerih in na kakšen način so predplačila dovoljena. Gre za določitev izjeme od ureditve v zakonu, ki ureja javne finance in ki predplačila načeloma prepoveduje. S to določbo se želi pospešiti predvsem črpanje evropskih sredstev in olajšati izvedbo projektov, ki se financirajo iz sredstev EU, prav tako pa se na ta način zagotavljajo t.i. zagonska sredstva subjektom, ki že glede na svojo statusno obliko ne razpolagajo z začetnim kapitalom.

S 1. točko prvega odstavka tega člena se določa, da je predplačilo mogoče zgolj na podlagi neposredne uporabe predpisov EU. To določilo lahko razumemo zgolj kot pojasnjevalno določbo, saj ni dvoma, da je posamezne predpise EU potrebno implementirati v nacionalno zakonodajo, druge EU predpise pa je potrebno uporabljati neposredno. V primeru uporabe te določbe bo proračunski uporabnik pri izplačilu upošteval zgolj pogoje in pravila evropskega predpisa.

2. točka prvega odstavka nudi možnost predplačil v višini 30% prejetih namenskih sredstev EU. Za sklenitev pogodbe s katero se lahko dogovori predplačilo v višini več kot 100.000 eurov je potrebno še soglasje ministra, pristojnega za finance (šesti odstavek), določba pa taksativno našteva subjekte s katerimi se predplačilo lahko dogovori. Cilj, ki ga predlagana določba zasleduje je omogočiti neprofitnim organizacijam zasebnega ali javnega prava, izvedbo projektov, ki jih, glede na to, da ne razpolagajo z ustreznimi sredstvi, ne bi mogli uresničiti.

3. točka omogoča predplačila do višine 30 % predvidenih pogodbenih obveznosti, in sicer za sofinanciranje dejavnosti, programov in projektov pod pogojem, da je prejemnik oseba zasebnega prava ter da je ustanovljena in deluje kot društvo, zasebni zavod ali ustanova oziroma za sofinanciranje programov in projektov, če je prejemnik oseba javnega prava ter ustanovljena in deluje kot javni zavod, javni sklad ali zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu.

Predlog zakona omogoča predplačila tudi na podlagi 4. točke, saj bi ob neupoštevanju zahtev določenih izvajalcev, popolna prepoved predplačil lahko povzročila velike motnje v delovanju sistema javne uprave.

V dosedanji 5. točki se v zvezi s predplačili, pri katerih se pogodbene obveznosti izvedejo znotraj tekočega leta, povečuje najvišja pogodbeni vrednost iz dosedanje 20.000 evrov na 30.000 evrov.

V novi 6. točki je na novo dodana možnost predplačil javnim zavodom do višine 30 odstotkov predvidenih pogodbenih obveznosti, pri tem pa se predplačilo lahko dogovori samo znotraj proračunskega leta.

Odgovornost za prevzem rizikov za morebitno neupravičeno koriščenje sredstev je na strani proračunskega uporabnika, ki sklene pogodbo, saj drugi odstavek tega člena določa, da če prejemnik sredstev ne upraviči prejetega predplačila s pogodbeno dogovorjenimi dokazili, se v obsegu danih predplačil znižajo pravice porabe na integralnih postavkah v finančnem načrtu neposrednega uporabnika, ki je predplačilo dogovoril.

Glede na to, da so predplačila upravičena v primerih, ko se sredstva zagotavljajo v obsegu, ki ga upravičenec do sredstev potrebuje za nemoteno delovanje, se s predlaganim tretjim odstavkom določa, da mora prejemnik sredstev, najkasneje v 180 dneh po prejemu sredstev neposrednemu uporabniku posredovati dokazila o upravičeni porabi. Predlagana ureditev bo enako kot pri namenskih sredstvih EU zagotovila, da se bodo predplačila izplačevala v nižjih obsegih od dopustnega, hkrati pa se na ta način prejemnikom zagotavlja, da imajo sredstva na razpolago skozi celotno obdobje izvajanja sofinanciranega projekta. Pri tem ne sme biti dvoma, da so predplačila dovoljena v celotnem obdobju trajanja projekta, v nobenem primeru pa ne sme obseg predplačil prekoračiti 30% vrednosti predvidenih izplačil.

K 34. členu

Člen določa pogoje, pod katerimi minister, pristojen za finance, izda soglasje v primeru predplačil osebi zasebnega ali javnega prava, ki je ustanovljena in deluje kot društvo, zavod, zbornica, ki izvaja javna pooblastila po zakonu ali ustanova, če je predplačilo dogovorjeno v višini nad 100.000 eurov. Kljub temu, da se želi pospešiti črpanje evropskih sredstev je določitev pogojev za pridobitev sredstev smiselna, saj se na ta način preveri upravičenca, hkrati pa ta določba omogoča ministru, pristojnemu za finance, nediskriminatorno odločanje, saj so pogoji za pridobitev soglasja znani vnaprej. Minister bo za pomoč pri pripravi ustreznih dokazil izdal navodila in pri tem upošteval predpise o odpravi administrativnih ovir.

K 35. členu

Predlagana določba je nova, v njej pa se določa, da je dogovarjanje o predplačilih možno le izjemoma ob primernem zavarovanju predplačil ter na podlagi predhodnega soglasja ministra, pristojnega za finance. S predlaganim členom se predplačila zagotavljajo kot sofinanciranje v osnovna sredstva, ki jih nabavlja gospodarska družba in so namenjena spodbujanju gospodarstva. Predplačila se gospodarskim družbam zagotovijo le v primeru, če so zavarovana z bančno garancijo na prvi poziv. Gre predvsem za tiste primere, pri katerih država sofinancira gospodarski družbi pridobitev opredmetenega osnovnega sredstva (s sofinanciranjem). Razlog za določitev predplačil za gospodarske družbe je v pomanjkanju različnih surovin, kar se odraža tudi v zamudah pri dobavi opredmetenih osnovnih sredstev. Takšna situacija pa pomeni, da morajo gospodarske družbe opredmeteno osnovno sredstvo praviloma plačati vnaprej, saj jim v nasprotnem primeru sploh ne bo dobavljeno ali pa bi jim bilo dobavljeno po bistveno višji ceni. Zahteva se, da mora biti opredmeteno osnovno sredstvo ne le dobavljeno, temveč v celoti izgotovljeno, kar pomeni, da je dostavljeno, montirano in zagnano, saj je pomen »opravljene dobave« v primeru opredmetenih osnovnih sredstev dokaj relativen. V skladu z načelom gospodarnosti se je določila ureditev, ki praviloma ne more oškodovati premoženja države, saj je predplačilo zavarovano z bančno garancijo, gospodarskim družbam pa bo pomoč pri spopadanju s krizo na trgu.

K 36. členu

Namen člena je določiti način zagotavljanja pravic porabe za plačilo pravnomočnih sodnih in dokončnih upravnih odločb ter sodnih, upravnih ali izvensodnih poravnjav. Omenjeni pravni akti naj se plačajo v breme neposrednega ali posrednega uporabnika, ki ima v ta namen zagotovljene pravice porabe v svojem finančnem načrtu, če to ni mogoče, pa v breme neposrednega uporabnika, v čigar pristojnost spada zadeva, ki je predmet odločbe ali poravnave. Za plačilo teh obveznosti se lahko odpre nova proračunska vrstica, pravice porabe na njej pa se zagotovijo s prerazporeditvami v okviru finančnega načrta uporabnika ali na drugačen način. Z ene postavke se lahko plača tudi več istovrstnih zadev, ki bremenijo uporabnika. S tem želi predlagatelj zakona okrepiti disciplino neposrednih uporabnikov pri prevzemanju obveznosti ali izvajanju njihovih zakonskih nalog saj morajo sredstva za te namene zagotoviti v svojem finančnem načrtu. Po drugi strani se želi stimulirati državne organe k zagovarjanju interesov države pred sodišči ali upravnimi organi, kateri odločajo o zahtevkih, ki imajo posledice za državni proračun, za katere državni organi menijo, da v celoti ali delno niso utemeljeni. Določena je le ena izjema, in sicer za primer nepravilne oziroma nezakonite sodne odločbe. Zaradi zagotovitve nepristranskega sojenja se za ta namen škoda plačuje v breme sredstev državnega odvetništva, ki ima v ta namen v svojem finančnem načrtu zagotovljene pravice porabe, in ne v breme sredstev sodišča.

K 37. členu

Republika Slovenija je v preteklosti ustanovila posamezne ustanove splošnega pomena. Za delovanje in izvedbo programa dela nekaterih od teh ustanov so v proračunu zagotovljena sredstva. S predlagano določbo je te ustanove mogoče financirati s sklenitvijo neposredne pogodbe. Način zagotavljanja sredstev za delovanje ustanov je v predlaganem členu določen tako, da morajo ustanove za pridobitev sredstev iz proračuna države predložiti ustrezne listine oziroma dokazila, skrbnik pogodbe pa mora vsaj enkrat letno tudi preveriti namensko porabo sredstev z izvirnimi listinami.

K 38. členu

Glede na to, da fiskalno pravilo zavezuje vse institucionalne enote sektorja država, je treba obseg sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna tekoče usklajevati na način, da se posrednim uporabnikom zagotavlja obseg sredstev, ki je potreben za njihovo delovanje, saj ni smiselno, da posredni uporabniki proračuna, ki zgolj upravljajo s premoženjem ustanovitelja ustvarjajo presežke. Po predlaganem členu je zmanjševanje sredstev za financiranje posrednih uporabnikov proračuna dopustno le v primerih, ko pristojni neposredni uporabnik iz razloga kot je npr. nemožnost izvedbe programa dela, precenjeni stroški za izvedbo določenega programa ali drugih utemeljenih razlogov ugotovi, da bi posredni uporabnik proračuna ob koncu leta izkazoval presežek.

K 39. členu

Neposredni uporabniki proračuna po sklenitvi pogodb prejemajo različne zahteve drugopogodbenih strank v povezavi z načinom izplačila sredstev iz proračuna. Poleg navedenega v povezavi z obveznostmi neposrednega uporabnika prihajajo tudi obvestila o različnih obligacijskih poslih, ki jih je upnik sklenil in so povezani z obstojem terjatve, ki jo ima upnik do neposrednega uporabnika in ki neposrednega uporabnika zavezujejo k določenemu ravnanju. Iz navedenega razloga je potrebno natančno spremljanje vseh obvestil, zato je zelo pomembno, da obvestilo o spremembi upnika ali osebe, kateri je obveznost potrebno izpolniti, prejme tudi računovodska služba.

K 40. členu

Predlagana določba omogoča vladi, da izda uredbe s katerimi podrobneje uredi obveznosti državnih organov in prejemnikov proračunskih sredstev v postopkih načrtovanja in porabe sredstev skupnih evropskih politik.

K 41. členu

Člen določa vračila namenskih sredstev EU na podračun EZR države, kadar ta sredstva niso porabljena ali so porabljena neupravičeno. Enaka ureditev je predlagana tudi za namenska sredstva finančnih mehanizmov. Neposredni proračunski uporabnik mora pri porabi namenskih sredstev EU ravnati z vso možno skrbnostjo in prevzeti odgovornost za vračilo neporabljenih ali neupravičeno porabljenih sredstev, zato predlagani člen določa, da mora neposredni uporabnik v svojem finančnem načrtu pravice porabe za ta namen zagotoviti s prerazporeditvami znotraj svojega finančnega načrta.

K 42. členu

S predlaganim členom se določajo obvezna ravnanja neposrednih uporabnikov, ki so pristojni za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar se ugotovi neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Predlagani člen v prvem odstavku določa, da mora neposredni uporabnik, pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, kadar ta ni odgovoren za neupravičeno porabo navedenih sredstev, od tistih entitet, pri katerih se je neupravičena poraba sredstev ugotovila, najkasneje v 15 dneh zahtevati vračilo neupravičeno porabljenih sredstev v sklad za okrevanje in odpornost. Kadar se neupravičena poraba sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost ugotovi pri neposrednem uporabniku, ki je pristojen za izvajanje projekta oziroma ukrepa iz NOO, mora ta neposredni uporabnik sredstva za vračilo skladu za okrevanje in odpornost zagotoviti znotraj svojega finančnega načrta.

K 43. členu

Vloga koordinacijskega organa je med drugim tudi tekoče spremljanje doseganja ciljev in mejnikov, določenih v NOO, saj je to spremljanje tesno povezano z uspešnim črpanjem sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost. Iz navedenega razloga je v predlaganem členu določeno, da koordinacijski organ ocenjuje tudi tveganja doseganja ciljev in meril. Če bo ugotovil, da je tveganje veliko, bo koordinacijski organ o tem obvestil Vlado Republike Slovenije, ki bo določila, katera ravnanja je treba izvesti, da do izgube sredstev mehanizma za odpornost in okrevanje ne bi prišlo.

K 44. členu

Za sklad je bistveno, da je opredeljen kot posebni račun oziroma podračun, na katerem se zbirajo prejemki proračuna za uresničevanje posebnega namena in so zato v tem zakonu opredeljeni kot namenski prejemki in izdatki. Proračunski sklad se ustanovi s posebnim zakonom ali mednarodno pogodbo, saj lahko samo zakon določi izjeme od proračunskega načela, da so vsi prejemki namenjeni pokrivanju vseh izdatkov. Člen identificira proračunske sklade, ki bodo delovali v letu 2023 in 2024. Pri oblikovanju tega člena je Ministrstvo za finance zasledovalo cilj, da se ne odpirajo novi proračunski skladi, saj ti predstavljajo odmik od načela transparentnosti porabe proračunskih sredstev. Pri izločitvi pravic porabe na podračun proračunskega sklada se ne more evidentirati poraba za točno določen namen, ampak je to mogoče šele, ko se izplačujejo sredstva iz podračuna sklada. S tem se slabi transparentnost porabe proračunskih sredstev, saj se pri načrtovanju in pri porabi sredstev za financiranje sklada ne prikazuje pravičen, dejanski namen porabe.

K 45. členu

S predlaganim členom se izrecno določa, da s sredstvi sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ, prav tako pa tudi, da so vir za financiranje sklada za okrevanje in odpornost sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost. V tem delu je treba pojasniti, da so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost namenski prihodek proračuna v trenutku, ko se zgodi priliv sredstev. To pomeni tudi, da po izločitvi navedenih sredstev v proračunski sklad ni več mogoče navajati, da gre za prihodek sklada za okrevanje in odpornost ampak ta sredstva predstavljajo le vir za njegovo financiranje. Iz razloga, ker se sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost pridobivajo na drugačen način kot kohezijska sredstva (pridobitev sredstev iz mehanizma za okrevanje in odpornost je pogojena z izpolnitvijo cilja oziroma mejnika, povračilo kohezijskih sredstev je pogojeno z upravičenimi izdatki), je v predlaganem členu določeno tudi, da se prihodki sklada za okrevanje in odpornost pridobivajo kot povračila za izpolnjene cilje in mejnike. O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost bo odločal koordinacijski organ, ki bo pravice porabe razporedil na postavko, ki se bo odprla za posamezno ministrstvo. To pomeni tudi, da bo pristojno ministrstvo samo odredbodajalec.

K 46. členu

Veljavni ZIPRS2223 v zvezi z odpisom dolgov do Republike Slovenije po ZJF določa, da je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, in sicer največ do višine 1.000.000 EUR. Za namen zmanjšanja omejitev pri izdajanju odločb o odpisih neupravičeno prejetih pravic iz javnih sredstev, je potrebno najvišji znesek, do katerega je dovoljeno odpisati dolgove, ki jih imajo dolžniki do Republike Slovenije, dvigniti na 3.000.000 eurov.

K 47. členu

Člen določa izjemo od obvezne izterjave in določa, da v primerih, ko dolg do posameznega dolžnika ne presega zneska 250 evrov, v obliki prispevka iz skladov na ravni operacije v zadevnem obračunskem letu, dolga ni potrebno izterjati. Predlagani znesek je enak znesku, ki ga kot izjemo od obvezne izterjave določajo davčni predpisi.

Predpisi EU omogočajo državam članicam, da se v utemeljenih primerih lahko odločijo, da ne bodo izvajale postopka izterjave. Ta odločitev se lahko sprejme v primeru, če je skupna vsota že obstoječih in predvidenih stroškov izterjave višja od zneska izterjave oziroma če izterjave ni mogoče izvršiti zaradi plačilne nesposobnosti dolžnika, pri čemer je plačilna nesposobnost ugotovljena in priznana v skladu z nacionalno zakonodajo zadevne države članice.

Glede na to, da je upravljanje s terjatvami zelo pomembno in občutljivo področje, ki je podvrženo natančnemu pregledu in sankcijam, je Komisija s strani držav članic zbrala podatke o stroških izterjav v odnosu do višine dolgov, ki jih je potrebno izterjati. Na podlagi analize podatkov, ki so jih poročale države članice, je bilo ugotovljeno, da so stroški izterjave v nesorazmerju z višino terjatve, če znesek, ki ga je treba izterjati od upravičenca v zvezi s posameznim plačilom, brez obresti ne presega 250 EUR.

Pri presoji upravičenosti takšne zakonske določbe je bilo upoštevano predvsem načelo gospodarne in smotrne porabe proračunskih sredstev. Ni dvomov, da bi, kolikor se možnosti neizterjave ne bi poslužili, to pomenilo, da je RS podvržena strogim pravilom EU in sankcijam za prekrške, ki nastanejo v postopkih upravljanja s terjatvami. Višina finančnih korekcij (vračilo sredstev v proračun EU), ki jo določi Evropska komisija, je odvisna od ugotovljenih nepravilnosti in vrednosti področja, na katerega se kršitev nanaša. Veliko število dolžnikov povečuje tveganje za napake (negativen revizijski certifikat) in s tem za nepotrditve letnih obračunov ter, posledično, za finančne korekcije tudi iz tega naslova.

K 48. členu

S predlagano določbo se denarna sredstva sistema EZR države ali občine lahko nalagajo tudi v hranilnice. Upravljavec sredstev sistem EZR države lahko nalaga denarna sredstva za obdobje do treh let ter v vrednostne papirje državnih zakladnic držav evropske monetarne unije in v nakupe zakladnih menic teh držav, pod pogojem, da Republika Slovenija ni upnica zadevne države po zakonu, ki opredeljuje dodelitev posojila državi evropske monetarne unije. Hkrati upravljavec sredstev sistema EZR države lahko daje dolgoročna posojila za obdobje do treh let, za namen izvajanja projektov, financiranih s strani EU. Poslovanje sistema EZR podrobneje opredeljuje Pravilnik o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine (Uradni list RS, št. 76/20 in 82/20 – popr.). Člen tudi opredeljuje, da se državnemu proračuna omogoča, da prosta denarna sredstva nalaga tudi v pravne osebe, ustanovljene za namen zagotavljanja finančne stabilnosti v euroobmočju.

K 49. členu

Postopek prodaje finančnega premoženja države, v katerega sodijo tudi terjatve, je vezan na letni program prodaje in soglasje državnega zbora, zato je tak postopek za družbe, pri katerih je potrebno takojšnje ukrepanje, predolg oziroma ga sploh ni mogoče izpeljati. S predlaganim členom se omogoča, da se terjatve do višine 7.000.000 evrov lahko prodajo brez, da bi bile prej vključene v letni program prodaje, pri čemer skupni obseg vseh terjatev posameznega leta, ki ne bodo vključene v letni program prodaje finančnega premoženja države ne sme presegati 30.000.000 evrov.

O prodanih terjativah, ki niso bile uvrščene v letni program prodaje sprejet s strani državnega zbora, vlada enkrat letno poroča državnemu zboru.

Določena je posebnost razpolaganja z državnim finančnim premoženjem pri izvajalcih gospodarske javne službe v energetskih dejavnostih in drugih gospodarskih družbah s tega področja, v katerih ima države posredno ali neposredno prevladujoč vpliv.

K 50. členu

Iz Zakona o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14; v nadaljnjem besedilu: ZSDH-1) izhaja, da Slovenski državni holding, d. d. (v nadaljnjem besedilu: SDH) ni edini upravljavec kapitalskih naložb v lasti Republike Slovenije. Za upravljanje slednjih in da je za upravljanje nekaterih izmed njih oz. izvajanje upravičenj delničarja oz. družbenika je praviloma pristojna vlada. Vlada tako upravlja z naložbami Republike Slovenije iz drugega

odstavka 19. člena ZSDH-1, in sicer s kapitalskimi naložbami v mednarodnih finančnih institucijah, kapitalskimi naložbami v gospodarskih družbah, ki opravljajo javno gospodarsko službo dejavnosti systemskega operaterja za prenos in distribucijo zemeljskega plina in električne energije ter javno gospodarsko službo dejavnosti organiziranja trga z električno energijo v Republiki Sloveniji in z naložbo v Družbo za upravljanje terjatev bank, d. d. (v nadaljnjem besedilu: DUTB).

Na upravljanje kapitalskih naložb v mednarodnih finančnih institucijah ni mogoče navezati določb nacionalnih pravil korporativnega upravljanja, vprašanja upravljanja naložb v DUTB pa so urejena v posebnem zakonu. Po prenehanju uporabe nekaterih določb o upravljanju kapitalskih naložb Republike Slovenije iz ZJF in odsotnosti ureditve teh vprašanj v ZSDH-1, se je z javnofinančnega vidika pokazala potreba po ustrezni regulaciji vprašanj v zvezi s kapitalskimi naložbami Republike Slovenije, s katerimi upravlja vlada. ZSDH-1 je namreč za naložbe, ki so v lasti SDH, in naložbe Republike Slovenije, ki jih upravlja SDH, z uvedbo letnega načrta upravljanja ter meril za merjenje uspešnosti družb s kapitalsko naložbo države, uvedel tudi določen standard upravljanja, ki ima neposredne javnofinančne posledice. Glede na to, da skladno z določbami ZSDH-1 velja ta standard samo za kapitalске naložbe države, s katerimi upravlja SDH, je le tega treba zaradi njegovih neposrednih javnofinančnih posledic navezati tudi na kapitalске naložbe države, s katerimi po ZSDH-1 upravlja vlada. Enako velja za kapitalске naložbe, ki so bile izvzete iz režima ZSDH-1 po njegovi uveljavitvi, s posebnimi zakoni (v primeru družbe 2TDK, Družba za razvoj projekta, d.o.o., ZIUGDT; v primeru družbe Slovenski državni gozdovi, d.o.o., Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16); v primeru družbe Holding Kobilarna Lipica, d.o.o., Zakon o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18); v primeru družbe DRI upravljanje investicij, Družba za razvoj infrastrukture, d.o.o., Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18)). Iz določbe 1. člena ZSDH-1 je mogoče ugotoviti, da ta zakon ureja status in delovanje SDH in KAD ter upravljanje naložb, ki jih upravlja SDH. Pri tako zastavljenem konceptu ZSDH-1 oz. njegovem področju uporabe, osredotočenim na SDH in naložbe, ki jih ta upravlja, ne bi bilo primerno, da bi se vprašanja, ki se nanašajo na upravljanje kapitalskih naložb s strani vlade, urejala z dopolnitvijo ZSDH-1. Zaradi tega in zaradi dejstva, da ima upravljanje s kapitalskimi naložbami (t.j. finančnim premoženjem) države neposreden vpliv na izvrševanje državnega proračuna, se predlaga ureditev upravljanja kapitalskih naložb države, za katere je pristojna vlada, v zakonu, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije. Predlog ureditve temelji na uveljavitvi primerljivega standarda upravljanja kapitalskih naložb, kakor velja za kapitalске naložbe, s katerimi upravlja SDH, pri čemer se upošteva dejstvo, da pri upravljanju obravnavanih kapitalskih naložb ne sodeluje SDH oz. njegovi organi.

V prvem odstavku predlaganega člena se ureja pravica in obveznost vlade, da sprejme letni načrt upravljanja naložb, za upravljanje katerih je pristojna. Vlada bo s tem opredelila svoje finančne cilje pri upravljanju posameznih naložb ter vsebinske ukrepe in usmeritve, ki bodo podlaga za doseganje teh ciljev na proračun, prihodke, stroške (stroške dela, materialne stroške, amortizacijo), izdatke za investicije, prihodke od dezinvestiranja, EBITDA, poslovni izid, število zaposlenih in podobno.

V drugem odstavku je urejen postopek sprejemanja letnega načrta upravljanja. Pri pripravi letnega načrta je predvideno usklajevanje Ministrstva za finance, resornih ministrstev in družb, pri čemer je urejena obveznost v zvezi z zagotavljanjem relevantnih informacij o kapitalskih naložbah oz. družbah, ki jih resorna ministrstva spremljajo. Usklajen predlog letnega načrta (skupen predlog za vse kapitalске naložbe) Ministrstvo za finance posreduje v sprejem vladi.

V tretjem odstavku je urejena obveznost resornih ministrstev, da spremljajo izpolnjevanje letnega načrta upravljanja pri družbah s kapitalsko naložbo države, ki sodijo na njihovo delovno področje. Pri bistvenih odklilih od sprejetih ciljev je predvidena obveznost resornih ministrstev, da od posamezne družbe zahtevajo pojasnila. Ob tem lahko Ministrstvo za finance zahteva pojasnila od posamezne družbe in resornega ministrstva in določi ukrepe za doseg sprejetih ciljev.

V četrtem odstavku je urejena obveznost Ministrstva za finance glede letnega poročanja vladi o upravljanju družb v preteklem letu. Poročilo mora temeljiti na prikazu izpolnjevanja ciljev ter ukrepov in usmeritev za doseganje teh ciljev.

K 51. členu

S predlaganim členom se, glede na to, ker ZSDH-1 ne določa načina pridobivanja naložb, ki postanejo last Republike Slovenije, določa ureditev, po kateri se SDH lahko odloči za pridobitev takšne kapitalske naložbe le na podlagi predhodno pridobljene potrditve Ministrstva za finance, iz katere izhaja, da so za ta namen v proračunu zagotovljena sredstva. Navedeno pomeni, da bo moral SDH, kadar bo pridobival kapitalske naložbe v imenu in za račun Republike Slovenije, pred odločitvijo pridobiti zagotovilo Ministrstva za finance, da so v proračunu države zagotovljena sredstva. Predlagana ureditev, glede na to, da je sredstva potrebno zagotoviti v proračunu države, ne more biti sporna, saj na takšno ureditev za neposredne uporabnike proračuna napotuje že ZJF. ZJF namreč v enajstem odstavku 2. člena določa, da neposredni uporabniki lahko prevzemajo obveznosti in izplačujejo sredstva proračuna v breme proračuna tekočega leta samo za namen in do višine, ki sta določena s proračunom in če so za to izpolnjeni vsi z ustavo, zakoni in drugimi predpisi določeni pogoji.

S predlaganim drugim odstavkom se določa, komu in v katerih rokih Ministrstvo za finance za pridobljeno kapitalsko naložbo izvede plačilo.

K 52. členu

Člen določa maksimalen obseg zadolževanja države za financiranje proračuna za leti 2023 in 2024 (presežkov odhodkov nad prihodki, presežkov izdatkov nad prejemki v računu finančnih terjatev in naložb ter odplačilo dolgov v računu financiranja). Pri določitvi obsega možnega zadolževanja so bili upoštevani predvideni odhodki proračuna za naslednji dve leti. Predlagani člen izrecno določa, da se v obseg zadolževanje ne šteje zadolževanje države za potrebe upravljanja njenih dolgov in prevzem dolga.

V zvezi začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev je treba pojasniti, da ta instrument ne vpliva na obseg zadolževanja določen v prvem odstavku predlaganega člena. Na podlagi navedenega instrumenta se prejemnik začasno prodanih dolžniških vrednostnih papirjev v pogodbi o takšnem poslu zaveže, da bo še pred dospelostjo vrednostnih papirjev izdajatelju vrednostnega papirja vrnil enako število vrednostnih papirjev iste serije in da bo izdajatelju vrednostnega papirja vrnil vsak znesek obresti ali drug donos, ki ga je prejel iz naslova vrednostnega papirja oziroma bi ga prejel, če bi bil njegov imetnik. S takšno zavezo prodajalec (država) ohranja ekonomsko lastništvo dolžniških vrednostnih papirjev (nasprotna pogodbeni stranka ni upravičena do donosov in vračila glavnice začasno prenesenih dolžniških vrednostnih papirjev). Posli začasne prodaje so uveljavljeni tržni instrumenti financiranja, ki se jih redno poslužujejo finančne institucije (vključno z državnimi zakladnicami).

Tudi pri zadolževanju iz petega odstavka tega člena gre za zadolževanje za poseben namen, t.j. za zadolževanje za izvajanje intervencij na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev se lahko intervenira z različnimi vrstami poslov, t.j. z nakupom ali prodajo, s posojanjem oziroma začasno prodajo lastnih dolžniških vrednostnih papirjev. Takšni posli se npr. izvajajo za izboljšanje likvidnosti državnih dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, ki posredno vpliva tudi na pogoje zadolževanja na primarnem trgu. Za izvedbo so potrebna bodisi denarna sredstva za nakup lastnega dolžniškega vrednostnega papirja ali izdaja novih lastnih dolžniških vrednostnih papirjev za (dokončno ali začasno) prodajo ali posojanje le-teh. Pri tem je potrebno upoštevati, da je možnost izvedbe takšnih poslov odvisna od razmer na finančnih trgih in stanja likvidnosti sekundarnega trga v določenem trenutku. Zato izvedbe takšnih poslov ni mogoče načrtovati vnaprej in je ni mogoče vključiti kot proračunsko porabo v proračun države posameznega leta, kar bi omogočilo, da se morebitna potrebna zadolžitve za ta namen izvede v okviru zadolževanja za financiranje proračuna države posameznega

leta. S predlagano določbo se največji znesek dodatne zadolžitve za namen izvajanja poslov začasne prodaje obveznic z 1,8 mrd EUR na 2,8 mrd EUR. Navedena »kvota« v ničemer ne spreminja potrebnega financiranja za izvrševanje proračuna (financiranje deficita), temveč povečuje največji možen znesek obveznic RS, ki se jih lahko začasno proda primarnim vpisnikom za obveznice RS (t.i. repo posli). Namen teh poslov je izboljšanje likvidnosti državnih dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu, kar posredno vpliva tudi na pogoje zadolževanja na primarnem trgu. Kvota 1,8 mrd EUR je bila prvič določena v ZIPRS1314, pri čemer se je nominalni obseg dolga RS od takrat povečal, zaradi česar je smiselno, da se poveča tudi obseg zadevne kvote.

V povezavi z možnostjo dodatnega likvidnostnega zadolževanja se s predlaganim šestim odstavkom tega člena določa, da se država v letih 2023 in 2024 lahko likvidnostno zadolži največ do višine 10% zadnjega sprejetega proračuna. V primerjavi z veljavnim ZJF se kvota povečuje za 5% sprejetega proračuna. Ureditev v 82. členu ZJF je bila sprejeta že leta 1999, torej takoj ob uveljavitvi ZJF. Glede na povedano ne more biti dvoma, da navedena določba ni sledila razvoju, predvsem pa se ni prilagodila razmeram na trgu.

Razlog za predlagani obseg likvidnostnega zadolževanja je predvsem v spremenjenih razmerah v evroobmočju in drugih najpomembnejših monetarnih območjih. V dani situaciji je treba pričakovati daljše obdobje nizkih, vendar izrazito nestanovitnih obrestnih mer. Zagotovitev zadostnih likvidnih sredstev omogoča učinkovitejše izvrševanje letnega Programa financiranja in doseganje strateških ciljev iz Srednjeročne strategije upravljanja z javnim dolgom. Ministrstvo za finance je, z refinanciranjem zapadlega dolga in aktivnim upravljanjem dolga državnega proračuna, znižalo obrestne izdatke države v obdobju med leti 2014 in 2019 za 300 milijonov evrov na letni ravni. Pri tem je treba poudariti, da je treba tudi v bodoče slediti strateškemu ciljem in nadaljnjemu zniževanju obrestnih izdatkov ter zniževanju dolga sektorja država.

Z vidika učinkovitejšega izvrševanja programa financiranja in upravljanja z likvidnostjo državnega proračuna znotraj proračunskega leta, se vpeljuje možnost likvidnostnega zadolževanja v višini do 15 % sprejetega proračuna (prej 10 %), ki zagotavlja dodatno fleksibilnost pri upravljanju z likvidnostjo državnega proračuna. Likvidnostno zadolževanje znotraj proračunskega leta se ne všteva v kvoto zadolževanja iz prvega oziroma drugega odstavka 48. člena zakona.

K 53. členu

Pri upravljanju z likvidnostjo sistema enotnega zakladniškega računa države je za optimalno upravljanje likvidnosti le-tega, hkrati pa za racionalizacijo stroškov kratkoročnega zadolževanja proračuna in njegovih posrednih uporabnikov, potrebno sistemu enotnega zakladniškega računa države zagotoviti možnost likvidnostnega zadolževanja. Likvidnostno zadolževanje omogoča fleksibilnejše in učinkovitejše upravljanje s sredstvi sistema enotnega zakladniškega računa države, poleg tega pa s tem država prispeva svoj delež k stabilizaciji denarnega trga ob hkratnem zniževanju stroškov zadolževanja. Pri tem so učinki na državni proračun tako neposredni, kakor tudi posredni. Neposredni so predvsem vplivi na pogoje likvidnostnega zadolževanja in plasiranja presežnih sredstev proračuna, posredno pa se učinek pokaže v večjem presežku od upravljanja z likvidnostjo sistema enotnega zakladniškega računa države, katerega del je tudi prihodek proračuna. Po drugi strani pa stabilizacija denarnega trga prispeva tudi k bolj stabilnim obrestnim meram zadolževanja države na denarnem trgu.

K 54. členu

Z navedeno določbo se določa največji možni obseg izdanih državnih poroštev (kvota poroštev), ki jih lahko država v letih 2023 in 2024 izda za nove kreditne obveznosti na podlagi zakonov o poroštvih, in sicer za leto 2023 v višini 2,8 milijarde evrov in za leto 2024 v višini 1,5 milijarde evrov.

Načrtovani višini kvote poroštev v 54. členu sta določeni na podlagi zakonodaje na področju izdaje državnih poroštev in na podlagi napovedi novega zadolževanja s poroštvom države, ki ga skladno s Pravilnikom o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih

oseb javnega sektorja in občin (Uradni list RS, št. 3/13) poročajo pravne osebe iz 87. člena Zakona o javnih financah. Obseg izdanih poroštev ni enak obsegu poročenih zadolžitev (črpanj), ker je poroštvo izdano s podpisom poroštvne pogodbe (običajno takoj po sklenitvi kreditne pogodbe), je potrebno celotni znesek izdanih državnih poroštev predvideti v letu sklenitve poroštvne pogodbe.

Na podlagi Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti družbe 2TDK d.o.o. iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper in za obveznosti družbe DARS d.d. iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje izgradnje dela 3. razvojne osi (Uradni list RS, št. 81/19; ZPOD2TDK), za leto 2023 DARS d.d. načrtuje zadolžitev 264 milijonov eurov in 2TDK d.o.o. 250 milijonov eurov (prosta poroštvna kvota ZPOD2TDK za DARS d.d. je v višini 360 milijonov eurov in za 2TDK d.o.o. v višini 304 milijonov eurov). Na podlagi Zakona o stanovanjski jamstveni shemi za mlade (Uradni list RS, št. 54/22; ZSJSM) se lahko 300 milijonov eurov poroštev izda vsako leto, do 31. 12. 2032. Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz naslova kreditov, najetih za zagotavljanje likvidnosti na organiziranih trgih električne energije ter emisijskih kuponov in obveznosti iz nakupa dodatnih količin zemeljskega plina izven trga Evropske Unije (Uradni list RS, št. 121/22; ZPKEEK) določa poroštvo Republike Slovenije v višini 1.280 milijona eurov (80% poroštvo), Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti družbe DARS, d. d., iz naslova kreditov in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih za financiranje avtocestnih projektov v višini do 392,44 milijona eurov (Uradni list RS, št. 54/22; ZPKFAP) v višini 392,4 milijona eurov. Poroštvo Republike Slovenije določa tudi Zakon o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah (Uradni list RS, št. 5/17; ZPRPGDZT), ocenjena kvota za leto 2023 je 20 milijonov eurov, enako za leto 2024. Slovenske železnice d.o.o. načrtujejo zadolžitev v višini 30 milijonov eurov v letu 2023, enako 30 milijonov eurov v letu 2024. Eko sklad načrtuje zadolžitev 50 milijonov eurov predvidoma v letu 2024. Na podlagi predloga sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o zagotavljanju izredne makrofinančne pomoči Ukrajini z okrepitvijo skupnega sklada za rezervacije z jamstvi držav članic in posebnimi rezervacijami za nekatere finančne obveznosti v zvezi z Ukrajino, za katere je zagotovljeno jamstvo na podlagi Sklepa št. 466/2014/EU, ter o spremembi Sklepa (EU) 2022/1201, 54921-30/2022 se pripravlja zakon o poroštvu Republike Slovenije v višini 12,5 milijonov eurov.

Kadar leto izdaje poroštev (npr. podpis poroštvne pogodbe) v poroštvnih zakonih ni natančno določeno, se izdajo le teh predvidi v obeh proračunskih letih.

K 55. členu

S predlaganim členom se določa, da se unovčena porošstva praviloma plačajo v breme finančnega načrta ministrstva. V primeru, da ministrstvo nima načrtovanih pravic porabe, jih je treba takoj prerazporediti iz finančnega načrta neposrednega uporabnika, v katerega delovno področje spada dejavnost, ki jo opravlja dolжник, za katerega je bilo poroštvo izdano.

K 56. členu

Predlaga se, da načrtovani obseg zadolžitev v 56. členu (pri čemer je zadolževanje iz prvega in drugega odstavka 56. člena razlika med vsemi črpanji in odplačili glavnice zadolžitev v koledarskem letu – kvota zadolžitve) za leto 2023 ostne na enaki ravni, kot je bil načrtovani obseg zadolžitve za leti 2022 in 2023 v ZIPRS2223 pred predlaganimi spremembami zaradi financiranja HSE d.o.o. in GEN energije d.o.o. na podlagi novega Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz naslova kreditov, najetih za zagotavljanje likvidnosti na organiziranih trgih električne energije ter emisijskih kuponov in obveznosti iz nakupa dodatnih količin zemeljskega plina izven trga Evropske unije. V letu 2024 predlagamo povečanje kvote v primerjavi z letom 2023, in sicer na 800.000.000,00 EUR.

V večjem obsegu je v letu 2023 in 2024 predvideno dolgoročno zadolževanje naslednjih pravnih oseb iz 87. člena Zakona o javnih financah:

DARS d. d., v letu 2023 načrtuje zadolžitev za refinanciranje v višini 88 mio EUR, za financiranje gradnje predora Karavanke (že sklenjena pogodba v letu 2020) v višini 45 mio EUR ter 83 mio EUR za financiranje gradnje 3. razvojne osi. Dodatno v letu 2024 načrtujejo poleg refinanciranja v višini 148 mio EUR še črpanje nove zadolžitve za financiranje gradnje 3. razvojne osi v višini 185 mio EUR, nadaljevanje črpanja pa se načrtuje tudi v letu 2025.

ELES d.o.o. v letu 2023 načrtuje novo zadolžitev v višini 80 mio EUR za investicijska vlaganja iz razvojnega načrta prenosnega sistema RS v letih 2023-2025

SLOVENSKE ŽELEZNICE d.o.o. v letu 2023 načrtujejo zadolžitev v višini 30 mio EUR za investicije v OGJS – infrastruktura in v enaki višini v letu 2024 tudi s poroštvom države. V letu 2024 se predvideva tudi nova zadolžitev v višini 40 mio EUR za izgradnjo potniškega centra EMONIKA in 50 mio EUR za strateške prevzeme 2. tranša.

ELEKTRO LJUBLJANA d.d., ELEKTRO CELJE d.d., ELEKTRO MARIBOR d.d., ELEKTRO PRIMORSKA d.d. in ELEKTRO GORENJSKA d.d. v letu 2023 načrtujejo zadolževanje za investicije v elektroenergetsko infrastrukturo v skupni višini 69,5 mio EUR in v letu 2024 v skupni višini 70,8 mio EUR.

TERMOELEKTRARNA BRESTANICA d.o.o. je v letu 2023 za investicije predvidela zadolževanje v skupni višini 25 mio EUR ter dodatnih 25 mio v letu 2024.

TELEKOM SLOVENIJE d. d. načrtuje v letu 2023 novo zadolževanje v višini 100 mio EUR za refinanciranje in 70 mio EUR za nove investicije. V letu 2024 pa zadolžitev v višini 25 mio EUR.

LUKA KOPER d. d. v letu 2023 načrtuje črpanje po že sklenjeni kreditni pogodbi v višini 60 mio EUR, v letu 2024 pa za financiranje investicij načrtuje novo zadolževanje v višini 35 mio EUR.

D.S.U. d.o.o. v letu 2023 načrtuje zadolžitev za financiranje nepremičnin v višini 13,8 mio EUR in v letu 2024 v višini 23,6 mio EUR.

V 2024 je poleg zgoraj navedenega bistvenega povečanja zadolževanja s strani DARS d.d., Slovenskih železnic d.o.o. ter tudi Luke Koper d. d. novo zadolževanje načrtujejo tudi Dravske elektrarne Maribor d.o.o. (45 mio EUR za prenovo HE Formin), GEN ENERGIJA d.o.o. (dolgoročno likvidnostno zadolževanje v višini 45 mio EUR), EKO SKLAD (okoljski kredit pri EIB v višini 20 mio EUR) ter predvsem 2TDK, ki za izgradnjo 2. tira Divača – Koper načrtuje tako črpanje obstoječe zadolžitve, kot tudi sklenitev nove pogodbe z EIB (planirano črpanje v skupni višini 119 mio EUR). Iz navedenih razlogov je predlagana kvota za leto 2024 višja od predlagane kvote za leto 2023.

Obseg zadolževanja v navedenem členu je določen na podlagi prejetih napovedi zadolževanja pravnih oseb iz 87. člena ZJF skladno s Pravilnikom o pošiljanju podatkov o stanju in spremembah zadolžitve pravnih oseb javnega sektorja in občin (Uradni list RS, št. 3/13).

K 57. členu

Člen ohranja vsebino, ki jo je vseboval tudi do sedaj veljavni zakon o izvrševanju proračuna. Limit v letih 2023 in 2024 glede na leto 2022 (2.100 mio EUR) ostane nespremenjen, nanaša se na izpostavljenost v zvezi s posli zavarovanja, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije. Neto izpostavljenost iz veljavnih zavarovanj in obljub je na dan 31. 8. 2022 znašala 537.586.786 EUR. Izkoriščenost limita na dan 31. 8. 2022 znaša 25,6 %. Ker je večina slovenskih podjetij izrazito izvozno usmerjena, lahko v naslednjih letih pričakujemo nezmanjšani obseg zavarovalnih poslov, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije.

Kvota 350 mio EUR je določena za primer, če novo zadolževanje SID banke zaradi morebitne spremembe ZSIRB ne bi bilo možno.

K 58. členu

V sedmem odstavku 12. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21 in 44/22 – ZVO-2) je določeno, da povprečnino določi državni zbor z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna. Na navedenih podlagah je v predlaganem členu določena višina povprečnine, ki pripada občinam za leti 2023 in 2024.

K 59. členu

S predlaganim členom se za leto 2023 ohranja določba iz ZIPRS2223, s katero se je določilo, da se občinam v letih 2022 in 2023 za namen uravnoteženja razvitosti občin zagotovi sredstva v višini osem odstotkov skupne primerne porabe.

K 60. členu

Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (v nadaljnjem besedilu: NUSZ) je vsebinsko določeno z določili prve in tretje alineje 41. člena ter določbami VI. poglavja Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 18/84, 32/85 – popr., 33/89, Uradni list RS, št. 24/92 – odl. US, 29/95 – ZPDF, 44/97 – ZSZ, 27/98 – odl. US, 101/13 – ZDavNepr in 22/14 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZSZ), določbami 218. člena, 218.a člena, 218.b člena, 218.c člena, 218.č člena in 218.d člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo, 14/05 – popr., 92/05 – ZJC-B, 93/05 – ZVMS, 111/05 – odl. US, 126/07, 108/09, 61/10 – ZRud-1, 20/11 – odl. US, 57/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US, 19/15, 61/17 – GZ in 66/17 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZGO-1) in z občinskimi odloki, sprejetimi na podlagi VI. poglavja ZSZ, postopkovno pa je izpeljano z določbami 403. do 406. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19 in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2). Z uveljavitvijo Zakona o davku na nepremičnine (Uradni list RS, št. 101/13; v nadaljnjem besedilu: ZDavNepr) so bile zgoraj navedene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov razveljavljene. Ustavno sodišče je s svojo odločbo, št. U-I-313/13-86 z dne 21. 3. 2014 (Uradni list RS, št. 22/14), s katero je razveljavilo ZDavNepr, med drugim določilo, da se »do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin [...] uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena Zakona o davku na nepremičnine«. Zgoraj omenjene določbe ZSZ, ZGO-1, ZDavP-2 in občinskih odlokov so bile do drugačne zakonske ureditve obdavčitve nepremičnin le vrnjene v uporabo, kar onemogoča njihovo kakršnokoli spreminjanje. Uporaba določb občinskih odlokov, ki urejajo NUSZ, ter določb ZDavP-2 se izčrpa v izdaji konkretnih odločb o odmeri NUSZ. Del materialne podlage za izdajo odločb predstavlja tudi uporaba določb ZSZ in ZGO-1, vendar pa se s tem uporaba teh zakonskih določb ne izčrpa. Odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča zgolj na podlagi zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 namreč ni mogoča, saj zakonske določbe izrecno napeljujejo na sprejem občinskih odlokov, s katerimi se določijo območja, za katera se nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča odmerja, ter po potrebi uredijo druga vprašanja, glede katerih zakon podeljuje pooblastilo občinam. Uporaba določb ZSZ in ZGO-1 torej izrecno napeljuje na urejanje področja s sprejemanjem ustreznih občinskih odlokov. V kolikor občinam ne bi bilo dovoljeno sprejemanje novih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ, bi bila uporaba zakonskih določb ZSZ in ZGO-1 v tem delu izvotljena. Ustavno sodišče v svoji odločbi uporabe določb ZSZ in ZGO-1 ni v ničemer omejilo, kar pomeni, da se smejo omenjene določbe neomejeno uporabljati – torej tudi na način, da se občinam dovoli sprejemanje novih občinskih odlokov na podlagi VI. poglavja ZSZ. Predlagana določba je razlagalne narave in zgolj jasno odpravlja morebitne dileme o tem, kaj uporaba določb ZSZ in ZGO-1 glede na njihovo specialno sistemsko ureditev pomeni. V skladu s predlagano določbo smejo občine za namene odmerjanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča sprejeti nove odloke na podlagi VI. poglavja ZSZ (s katerimi se odpravi uporaba prejšnjih, razveljavljenih odlokov), ne smejo pa spreminjati odlokov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni. Za te namreč kljub jasni pravni podlagi v skladu s predlagano določbo velja, da se kot razveljavljeni smejo zgolj uporabljati, nikakor pa ne smejo biti podvrženi spreminjanju. Iz 90. točke obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča v zvezi z njenim izvrševanjem izhaja: »Da občine v obdobju do uveljavitve z Ustavo usklajene zakonodaje za odmero davka na nepremičnine ne bi ostale brez prihodkov, ki so jih iz naslova davščin na nepremičnine prejemale po prej veljavnih predpisih, je Ustavno sodišče na podlagi drugega odstavka 40. člena ZUstS določilo način izvršitve te odločbe. Določilo je, da se do drugačne zakonske ureditve davka na nepremičnine, uporabljajo predpisi iz prve do pete alineje 33. člena ZDavNepr.«. Ustavno sodišče je nadaljnjo uporabo predpisov, ki so bili z ZDavNepr razveljavljeni, določilo zaradi zagotavljanja nemotenega financiranja občin, ki bi brez take določbe zaradi neustavnega poseganja države v ureditev obdavčitve premoženja, ostale brez sredstev, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje svojih zakonskih in ustavnih dolžnosti. Zaradi posegov države na področje obdavčitve nepremičnin so občine ostale brez instrumenta za prilagajanje ter učinkovito pobiranje sredstev. Občinam se s predlagano določbo jasno omogoča poseganje v sistem odmere NUSZ, saj je to nujno potrebno zaradi

morebitnih popravkov domnevnih nezakonnosti obstoječih odlokov, usklajevanja z novimi prostorskimi akti, spodbujanja lokalnega gospodarstva, zasledovanja prostorske politike občin. Obstoječi sistem, ki temelji na razveljavljenih občinskih odlokih, v številnih občinah ne omogoča ustavnopravno skladne in optimalne odmere NUSZ, zato je nujno potrebno, da se občinam omogoči, da pristopijo k posodobitvi sistema obremenitve nepremičnin z NUSZ. Nasprotno postopanje bi lahko preraslo v resen javnofinančni in razvojni ter tudi pravni problem občin in posledično države. Občina je namreč dolžna skrbeti, da so njene odločitve v skladu z zakonom in ustavo. Pomemben element pravne varnosti občanov ter ustavnosti in zakonitosti ravnanja občine je tudi usklajevanje sprejetih občinskih aktov med seboj ter z zakonskimi določbami. V nasprotnem primeru se lahko ustvarijo ustavno nedopustna neenaka obravnavanja oseb, ki so sicer v enakih oziroma primerljivih položajih. Temeljna dolžnost in pravica občine je sprejemanje občinske prostorske zakonodaje, ki je neposredno povezana s plačevanjem nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V primeru sprejema novega oziroma popravkov obstoječega občinskega prostorskega načrta mora občina nujno poseči tudi v odlok, sprejet v skladu z določbami VI. poglavja ZSZ.

K 61. členu

S predlagano določbo se sledi predlogom občin, da je treba dopustiti pripravo dvo-letnih proračunov tudi v volilnih letih. Glede na to, da lahko novo izvoljeni župan takoj po nastopu mandata pristopi k pripravi rebalansa proračuna, predlagana ureditev ne more biti sporna.

K 62. členu

Člen določa, da morajo neposredni in posredni proračunski uporabniki zaposlovanje in sistemiziranje delovnih mest ter razporejanje oziroma premeščanje zaposlenih izvajati tako, da s tem ne povzročajo primanjkljajev sredstev za stroške dela. Predstojniki morajo zagotavljati izvrševanje obveznosti do zaposlenih, ki temeljijo na zakonih, podzakonskih predpisih in kolektivnih pogodbah, ne smejo pa izvajati zaposlovanja in spreminjanja delovnih mest v sistemizaciji ter premeščati zaposlenih na način, da bi s tem ustvarjali primanjkljaje na postavkah za stroške dela.

K 63. členu

Predlog člena zavezuje neposredne uporabnike proračuna, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v svojem sprejetem finančnem načrtu. Predlagani zakon zavezuje predstojnike neposrednih uporabnikov, da pripravijo izhodišča za oblikovanje finančnih načrtov posrednih uporabnikov, prav tako pa tudi, da morajo biti izhodišča za pripravo finančnih načrtov tistih posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, usklajena s pretežnim financiranjem in Ministrstvom za finance. Povedano drugače, predlagana določba zavezuje neposredne uporabnike, da vsem posrednim uporabnikom posreduje izhodišča za pripravo finančnih načrtov, izhodišča za posredne uporabnike, ki pa se pretežno financirajo iz proračuna pa morajo biti usklajena tako s pristojnim ministrstvom kot tudi Ministrstvom za finance. Nadalje predlagani člen zavezuje posredne uporabnike, da morajo posredovati sprejete finančne načrte v soglasje pristojnemu ministrstvu, najkasneje v 45 dneh po sprejemu izhodišč.

Predlagani člen tudi omejuje, da bi posredni uporabniki državnega in občinskih proračunov lahko neomejeno prerazporejali sredstva na plačne konte (dovoljuje pa prerazporeditev iz podskupine kontov izdatki za blago in storitve do višine 2%), ter določa tudi, da v kolikor posrednim uporabnikom proračuna, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje, soglasje ne izda iz razloga, ker finančni načrt ni bil sprejet v skladu z izhodišči vlade oziroma župana, se temu proračunskemu uporabniku do pridobitve soglasja, zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

Glede na to, da se posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz proračuna države zagotavljajo predvsem sredstva za stroške dela, predlagani člen za njih določa izjemo, in sicer na način, da jim pretežni financer ne posreduje

izhodišč, prav tako ne izda soglasja k finančnemu načrtu pač pa samo k sistemizaciji delovnih mest, ki pa mora biti skladna s sprejetimi normativi in standardi.

K 64. členu

S predlagano določbo se zavezuje ZPIZ in ZZZS, da pripravita finančne načrte v skladu z izhodišči in predpostavkami za pripravo državnega proračuna, ter tudi, da morata finančne načrte posredovati vladi v sprejem v 30 dneh po objavi proračuna države v Uradnem listu RS.

K 65. členu

Predlog člena določa, da se kadrovske načrte pripravijo glede na vire financiranja, kot so navedeni v prvem odstavku člena, pri čemer je treba kadrovske načrte pripraviti in sprejeti kot prilogo finančnega načrta, finančni načrt pa mora biti sprejet hkrati s programom dela. Kadrovske načrte mora biti pripravljen po virih financiranja in usklajen s finančnim načrtom.

Zakon določa, da neposredni uporabniki proračuna države in posredni uporabniki proračuna države in občin pripravijo kadrovske načrte za leti 2023 in 2024 tako, da število dovoljenih zaposlitev v letih 2023 in 2024, ki se financirajo iz javnih sredstev (1., 2., 3. in 4. točka prvega odstavka) ne presega dovoljeno število zaposlenih v veljavnem kadrovskem načrtu za leto 2022. Število zaposlenih, ki se financirajo iz drugih virov, se oceni.

Ne glede na pravilo, da se dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu organov državne uprave določi upoštevaje veljavni kadrovske načrte za leto 2022, pa lahko vlada zaradi utemeljenih razlogov (sprememba obsega zakonskih nalog, digitalizacija, izvedba projektov državnega pomena, pospešitev črpanja sredstev iz UE) v letih 2023 in 2024 poveča dovoljeno število zaposlenih. Povečanje števila zaposlenih je možno tudi za osebe javnega prava, vključene v zbirni kadrovske načrt, vendar mora k predlogu povečanja podati soglasje resorno pristojno ministrstvo.

Kadrovske načrte državnih organov, ki niso organi državne uprave, se iz utemeljenih razlogov prav tako lahko povečajo, vendar pa morajo sredstva za stroške dela za povečano število zaposlenih državni organi zagotoviti v okviru svojega finančnega načrta.

Zaradi utemeljenih razlogov, povezanih s povečanim obsegom dela in zagotavljanjem nemotenega izvajanja dejavnosti, se v kadrovskem načrtu posrednega uporabnika proračuna države in tistega posrednega uporabnika občinskih proračunov, ki se pretežno financira iz državnega proračuna ali sredstev ZZZS, dovoljeno število zaposlenih v letih 2023 in 2024 poveča le v okviru zagotovljenih sredstev za stroške dela in s soglasjem pristojnega ministrstva. Soglasje pristojnega ministrstva ni potrebno za posredne uporabnike iz štirinajstega odstavka 63. člena tega zakona in za posredne uporabnike proračuna države, ki se pretežno financirajo iz sredstev ZZZS in za posredne uporabnike proračuna občin s področja zdravstva, saj v praksi pri izdaji soglasij za javne zdravstvene zavode prihaja do velikih težav, saj se plače zaposlenih v zdravstvu praviloma financirajo iz blagajne ZZZS in ne iz državnega proračuna, zato praktično ni mogoče preverjati, ali so sredstva za dodatne zaposlitve zagotovljena. Stroški dela so namreč kot kalkulativen element vključeni v cene zdravstvenih storitev, pri čemer se ne upošteva dejanskega števila zaposlenih in njihovih plačnih razredov oz. realizacije sredstev za plače in ostale prejemke iz delovnega razmerja, ampak se upoštevajo kalkulativen elementi, ki izhajajo iz standardov, dogovorjenimi s Splošnim dogovorom za posamezno pogodbeno leto, ki se razlikujejo glede na posamezno zdravstveno dejavnost.

Če se plače zaposlenih pri posrednem uporabniku proračuna države in občine financirajo iz sredstev od prodaje blaga in storitev na trgu, morajo tudi tisti posredni uporabniki proračuna države in občine, ki niso zavezani po Zakonu o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Uradni list RS, št. 33/11), zagotoviti ločeno računovodsko spremljanje dejavnosti na podlagi objektivno določenih sodil.

Posredni uporabnik proračuna države in občine mora spremljati realizacijo kadrovskega načrta v skladu z metodologijo za spremljanje izvajanja kadrovskega načrta, ki jo določi vlada. Vlada tudi predpiše način za pripravo kadrovskih načrtov.

K 66. členu

S predlaganim členom se določajo izjeme, ki predlagateljem finančnih načrtov ter drugim uporabnikom proračuna države ali občine dopuščajo prekoračitev obsega sredstev stroškov dela. Gre za tiste primere, pri katerih izdatki ne bremenijo proračuna države ali občine.

K 67. členu

Predlagani člen določa pristojnost za izvajanje inšpekcijskega nadzora.

K 68. členu

Ta člen določa prepoved valorizacije denarnih obveznosti v pogodbah, ki jih za obdobje do enega leta sklepajo pravne osebe javnega sektorja po ZJF. V primerih, ko se sklene pogodba za daljše obdobje od enega leta, pa se denarne obveznosti lahko valorizirajo le na način, kot ga določa Pravilnik o načinih valorizacije denarnih obveznosti.

K 69. členu

S predlaganim členom se določa obveznost, da Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d., nakaže ZPIZ 65 milijonov eurov, in sicer najkasneje do 29. septembra tekočega leta.

K 70. členu

S predlaganim členom se določa prenos zbiranja in obdelave podatkov premoženjskih bilanc iz Ministrstva za finance na AJ PES.

K 71. členu

S predlaganim členom se omogoča prerazporeditev pravic porabe iz t.i. »B« bilance v »C« bilanco za namen servisiranja dolga. Razlog za predlagano ureditev je v tem, da predvsem pri upravljanju z dolgom državnega proračuna lahko pride do nepredvidenih finančnih posledic, kar pomeni, da le-teh ni vedno mogoče natančno načrtovati pri pripravi proračuna. Predlagana ureditev je mogoča v primerih, kadar iz računa finančnih terjatev in naložb izhaja, da načrtovane pravice porabe v »B« bilanci v tekočem letu ne bodo v celoti porabljene. Nadalje se s predlaganim členom določa tudi, da lahko ministrstvo, pristojno za finance, za namen iz tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1, samostojno prerazporedi pravice porabe z računa finančnih terjatev in naložb na račun prihodkov in odhodkov. Kupnine od kapitalskih naložb so namreč prejemek »B« bilance, izdatki pa se, skladno z ZJF lahko izkazujejo samo kot izdatki za dana posojila, nakup naložb ter unovčena poročstva. To pa pomeni, da brez dodatne zakonske podlage ni mogoče izpolniti zakonske obveznosti po 79. členu ZSDH-1. V skladu s predlagano spremembo se bodo pravice porabe v višini 10% kupnin od prodanih kapitalskih naložb prerazporedile v »A« bilanco, nato pa izločile na proračunski sklad 8. točke 44. člena tega zakona. V povezavi s tretjim odstavkom je treba pojasniti, da predlagano ureditev zahteva Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača – Koper.

K 72. členu

S predlaganim členom se določa pravna podlaga za financiranje projektov in ukrepov, povezanih z epidemijo in draginjo. Ker se bodo navedeni projekti in ukrepi izvajali zgolj v obdobju pripoznanih izjemnih okoliščin in predvsem, ker se želi zagotoviti transparentno porabo javnih sredstev, se poraba sredstev za ta namen v proračunu načrtuje zgolj na podprogramu, in sicer 230401 – Sredstva za financiranje epidemije COVID-19 in podprogramu 230402 – Sredstva za financiranje posledic draginje. Za projekte in ukrepe, ki se financirajo iz teh dveh podprogramov, predlagatelji finančnih načrtov na podlagi dejansko nastalih izdatkov posredujejo zahtevek Ministrstvu za finance, ta pa, tako kot je to v ZJF določeno v 48. členu, pripravi gradivo za vlado, na podlagi katerega se sredstva prerazporedijo na ustrezno postavko COVID-19 ali postavko draginja, k resorno pristojnemu ministrstvu. Na ta način je zagotovljeno, da vlada v vsakem trenutku razpolaga s podatki, koliko sredstev je bilo za posamezen namen, povezan z epidemijo, izplačano iz proračuna države.

Zadevna določba se na enak način kot je bilo določeno za financiranje ukrepov COVID-19, dopolnjuje še z ukrepi draginja.

K 73. členu

Kot že omenjeno v obrazložitvah pri prejšnjem členu, so postavke, ki v svojem nazivu vsebujejo besedno zvezo »COVID-19« in postavke, ki v nazivu vsebujejo besedo »draginja«, tiste postavke, ki se odpirajo med letom, na njih pa se zagotavljajo pravice porabe za odpravo oziroma omilitev posledic epidemije nalezljive bolezni SARS CoV-2 (COVID-19) in pravice porabe za ukrepe povezane z draginjo. Določba daje ministrstvu možnost, da lahko takoj, ko je potrebno, postavke odpre. Zagotavljanje sredstev na teh postavkah potrjuje vlada s sklepom in se na ta način tudi posredno seznani z odprtjem postavke pri posameznem proračunskemu uporabniku.

K 74. členu

Ker Izvedbeni načrt operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2021-2027 (v nadaljnjem besedilu: INOP) še ni bil sprejet, v finančnih načrtih neposrednih uporabnikov v tem trenutku ni mogoče načrtovati projektov, ki se bodo financirali s sredstvi nove finančne perspektive. Pričakuje se, da bo INOP sprejet do konca leta 2022. V tem primeru se bodo po uveljavitvi proračuna sredstva iz podprograma 230103 – Sredstva za večletni finančni okvir 21-27, razporedila v finančni načrt Službe Vlade za razvoj in kohezijsko politiko. V primeru, če bo INOP sprejet kasneje pa se bodo sredstva razporedila v finančni načrt Službe Vlade za razvoj in kohezijsko politiko takoj po njegovem sprejemu.

K 75. členu

Ob upoštevanju, izjemnih okoliščin in splošne odstopne klavzule, ki omogočajo odstopanje od fiskalnih pravil, je smiselno, da se tudi za leto 2023 ne zahteva priprava določenih dokumentov, ki so za zagotavljanje srednjeročne uravnoteženosti proračunov potrebni v normalnih razmerah.

K 76. členu

Zagotavljanje sredstev v politiki 23 pomeni tudi zagotavljanje sredstev v splošni proračunski rezervaciji, ki je podrobneje urejena v 42. členu ZJF. Ker je v drugem stavku drugega odstavka navedenega člena določeno, da sredstva proračunske rezervacije ne smejo presegati 2% prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov, je treba s predlaganim členom za leto 2023 določiti izjeme zaradi katerih se lahko preseže prag splošne proračunske rezerve. Kot je v obrazložitvah prejšnjih členov navedeno, se mora država v izjemnih okoliščinah odzivati z različnimi ukrepi, to pa pomeni tudi, da za ukrepe povezane z izjemnimi okoliščinami ni mogoče sredstev načrtovati na točno določenih namenih. Ker bo treba v proračunu države še nadalje zagotavljati sredstva za ukrepe povezane z epidemijo COVID-19, poleg tega se država sooča z vplivom vojne v Ukrajini, ki močno vpliva na draginjo, se za obseg sredstev za interventne ukrepe povezane z epidemijo COVID-19 in draginjo ter sredstvi za novo finančno perspektivo, ki so načrtovana v splošni proračunski rezervaciji ne vštevajo v kvoto 2%, ki jo določa ZJF. Navedena rezervirana sredstva se lahko porabljajo izključno samo za namene, ki jih določa predlagani zakon. Na ta način se bo vlada lahko na izjemne okoliščine povezane z epidemijo COVID-19 ali draginjo odzivala hitro in učinkovito, prav tako pa bo zagotovljeno nemoteno izvajanje nove finančne perspektive.

K 77. členu

Člen določa višino letnega dodatka, ki se izplača uživalcem pokojnin v letu 2023 ne glede na določbe Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2). 95. člen ZPIZ-2 sicer določa, da se letni dodatek izplača v dveh višinah v odvisnosti od višine pokojnine, ki jo posameznik prejema. Razreda sta vezana na odstotek najnižje pokojninske osnove. Določeno je, da višji znesek letnega dodatka prejmejo uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju je v mesecu izplačila letnega dodatka enaka ali nižja od zneska 55,63 % najnižje pokojninske osnove. Nižji znesek pa prejmejo uživalci pokojnin, katerih pokojnina z upoštevanjem dela vdovske pokojnine oziroma z upoštevanjem družinske pokojnine po drugem roditelju v

mesecu izplačila letnega dodatka presega znesek 55,63 % najnižje pokojninske osnove, uživalci delnih pokojnin in pokojnin iz 116. člena tega zakona.

Do nižjega zneska so upravičeni tudi uživalci nadomestil iz invalidskega zavarovanja po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 12/92, 5/94, 7/96 in 54/98), uživalci delne invalidske pokojnine po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 10/08 – ZVarDod, 98/09 – ZIUZGK, 38/10 – ZUKN, 61/10 – ZSVarPre, 79/10 – ZPKDPIZ, 94/10 – ZIU, 110/11 – ZDIU12 in 40/12 – ZUJF; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1), uživalci nadomestila za čas poklicne rehabilitacije, začasnega nadomestila in nadomestila za invalidnost po ZPIZ-1 in po ZPIZ-2 ter uživalci delnega nadomestila po tem zakonu, pri čemer se jim letni dodatek izplača, če ne prejemajo plače ali niso vključeni v obvezno zavarovanje ali pa so vključeni v obvezno zavarovanje in so zdravstveno zavarovani kot uživalci pravice iz invalidskega zavarovanja.

ZPIZ-2 določa, da se znesek letnega dodatka določi v zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Člen, ne glede na sistemske predpise, določa nove razrede višine pokojnine, glede na katere se ugotavlja upravičenost do letnega dodatka ter nove višine letnega dodatka. Ta se bo tudi v letu 2023 izplačal vsem upokojevcem, in sicer v različnih višinah v odvisnosti od višine pokojnine, ki jo upokojenec prejema. Uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku do 600,00 evrov, se letni dodatek izplača v višini 455,00 evrov, uživalcem pokojnin, ki prejemajo pokojnino v znesku, višjem od 1.020,00 evrov, v višini 145,00 evrov, uživalcem pokojnin v višinah med omenjenima zneskoma pa se letni dodatek izračuna po funkciji »- 0,59 x višina pokojnine + 809«, ki zagotavlja, da ne bo večjih razlik med višinami letnih dodatkov, ki jih prejemajo upokojevcem s podobno višino pokojnin. Na podoben način je predvideno izplačilo letnega dodatka pri prejemnikih nadomestil iz invalidskega zavarovanja. Člen določa višine na način, da se le-ti prilagodijo predvidenim uskladitvam pokojnin, zaradi česar upokojevcem zaradi uskladitve pokojnin ne bodo prejeli nižjega letnega dodatka kot v preteklem letu, kar bi posledično pomenilo, da bi bili upravičeni do nižjega letnega dodatka zaradi uskladitve pokojnine.

V višino pokojnine šteje tudi znesek dela vdovske pokojnine oziroma družinske pokojnine po drugem roditelju ter znesek pokojnine, prejete od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, poleg tega pa tudi dodatki in razlike pokojnin k pokojnini po drugih predpisih. Dodana je izjema od izplačila letnega dodatka v sorazmernem delu, in sicer za prejemnike sorazmernih pokojnin v skladu z mednarodnimi predpisi, ki prejemajo pokojnino v znesku do 600,00 evrov, pri katerem se upošteva tako znesek pokojnine, prejete od izvajalca obveznega zavarovanja kot tudi znesek pokojnine prejet od tujega izvajalca zavarovanja.

Šesti odstavek določa dolžnost ZPIZ, da v naštetih primerih prejemnikom pokojnin od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja posreduje obvestilo o vštevanju tuje pokojnine pri ugotavljanju višine zneska pokojnine, ki jo prejema ter hkrati posreduje obrazec, ki se šteje kot dokazilo o višini tuje pokojnine. Uživalcem pokojnin, katerim bo posredovano obvestilo ter poziv na predložitev dokazila o višini pokojnine, izplačane od tujega nosilca pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja, se bo letni dodatek izplačal kasneje, in sicer v rokih iz osmega odstavka tega člena v odvisnosti od datuma predložitve dokazila o višini pokojnine.

K 78. členu

Ob upoštevanju razvoja situacije glede COVID-19 kot tudi situacije glede energetske krize in rasti cen, je treba ohraniti določbo ZIPRS223, na podlagi katere se lahko pri projektih, za katere so v predlogih proračunov za leti 2023 in 2024 zagotovljena nacionalna sredstva, zamenja vir financiranja z evropskimi sredstvi. V primeru, če bo tovrstno ravnanje še v skladu z evropskimi pravili, ki urejajo porabo evropskih sredstev, se bodo neporabljena integralna sredstev prerazporedila v proračunsko rezervo namenjeno za financiranje naravnih nesreč. Posledično je smiselno, da se delež sredstev, ki je z ZJF omejen z višino 1,5% prejemkov proračuna, ne omejuje.

K 79. členu

V prvem odstavku predlaganega člena se pojasnjuje oblike, s katerimi se izvajajo finančni instrumenti. Finančni instrumenti se lahko izvajajo samo s sredstvi EU iz finančne perspektive 2014-2020. Posebnost finančnih instrumentov je v tem, da se sredstva za njihovo izvajanje ne zalagajo iz državnega proračuna kot to velja za ostala kohezijska sredstva, pač pa se sredstva iz podračuna za kohezijsko politiko v okviru EZR države prenesejo upravljavcu finančnih instrumentov oziroma t.i. skladu skladov. Evidentiranje poslovnih dogodkov bo potekalo samo preko bilance stanja.

Predlagan način temelji na predpostavki, da je država posrednik oziroma "agent" pri dodeljevanju sredstev EU (EFSI) za namene finančnih instrumentov (FI). V vlogi agenta torej država kohezijska sredstva samo dodeljuje koristnikom, pod ustreznimi pogoji. Zato so predvidene knjižbe samo na kontih stanja (dolgoročne terjatve do koristnikov ter na drugi strani dolgoročna obveznost do EU) pravilne. Praviloma bodo sredstva postala last države članice šele po dveh obratih teh sredstev in na podlagi odločitve EU. Navedeno pomeni, da bo šele odločitev evropske komisije pomenila, da je izpolnjen pogoj, da se sme preostanek sredstev kot prihodek evidentirati v poslovnih knjigah države (A bilanca, skupina kontov 78). O preostanku sredstev govorimo predvsem iz razloga, ker se s finančnimi instrumenti izvajajo tako ukrepi, ki se financirajo tako s povratnimi kot tudi nepovratnimi sredstvi EU. To pa povedano drugače pomeni, da sprotno evidentiranje sredstev, bodisi v bilanci A ali B, torej preko proračunskih evidenc, ne bi izkazovalo pravilnega stanja, saj v primeru, da država članica ni »lastnica« sredstev in da dela za račun drugega (EU), ne sme prikazovati prihodkov, ker to še niso.

ZJF v 13. členu določa, da se na enak način, kot to velja za kadrovske načrte, Državnemu zboru RS ob pripravi proračuna države predloži tudi načrt izvajanja finančnih instrumentov. Ne glede na to, da evropska sredstva za izvajanje finančnih instrumentov, do njihovega zaključka, niso prihodek proračuna države, je utemeljeno, da se predstavniki zakonodajne veje oblasti seznanijo z navedenimi ukrepi, saj bo le na tak način mogoče celovito obravnavati proračun države. Ureditev tudi z vidika poročanja ne more biti sporna, saj je zbirna bilanca stanja sestavni del zaključnega računa proračuna in gre torej v sprejem DZ. S predlagano rešitvijo so se strinjali tudi predstavniki Računskega sodišča Republike Slovenije, s katerimi se je skušalo poiskati najustreznejšo rešitev.

Ob upoštevanju zahtev, da se finančni instrumenti izvajajo tudi z integralnimi sredstvi, se s predlaganim členom določa način zagotavljanja integralnih sredstev. Kot že zgoraj navedeno, so finančni instrumenti paket različnih ekonomskih namenov, predvsem pa gre za tvegane instrumente, pri katerih ni mogoče pričakovati celotnega povračila v proračun (prejemniki posojil so praviloma entitete, ki pod tržnimi pogoji v bankah ne morejo pridobiti posojil). Ob upoštevanju teh dejstev se s predlaganim členom določa, da se sredstva zagotavljajo iz izkaza prihodkov in odhodkov.

80. člen

Člen določa, da se določeni stroški ZZZS krijejo iz sredstev državnega proračuna. V primerjavi z letom 2019 so izrazito porasli stroški bolezni in sicer iz dveh razlogov, povezanih s COVID-19:

- zaradi covid-19 se je zmanjšala dostopnost do zdravstva, tako na primarni, kot na sekundarni ravni. Ena od posledic tega je, da se je podaljšal dolgotrajni bolniški stalež, kar ima vpliv na stroške iz tega naslova;
- v letu 2022 je bila sprejeta sprememba ZZVZZ, ki je z namenom izboljšanja položaja samozaposlenih, finančne razbremenitve gospodarstva in pozitivnega vpliva na njegovo konkurenčnost, tudi kot posledica omejevalnih ukrepov, ki so se zaradi COVID-19 nanašali na gospodarstvo.

K 81. členu

Člen določa sankcije za prekršek posameznih določb predlaganega zakona.

K 82. členu

Predlagani člen omogoča vladi oziroma županu razrešitev odgovorne osebe posrednega uporabnika v kolikor le-ta ne ravna v skladu z omejitvami pri porabi sredstev za stroške plač in tudi, če kadrovskega načrta ne pripravi oziroma ga pripravi v nasprotju z izhodišči iz tretjega odstavka 65. člena tega zakona.

K 83. členu

Člen določa, da vlada izda predpis iz dvanajstega odstavka 65. člena tega zakona, to je uredbo, ki bo uredila način priprave in spremljanja kadrovskih načrtov posrednih uporabnikov proračuna. Rok za izdajo uredbe je najkasneje en mesec po uveljavitvi zakona.

K 84. členu

S predlaganim členom se določa, da z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (Uradni list RS, št. 187/21 in 206/21 – ZDUPŠOP), v delu, ki se nanaša na leto 2023.

K 85. členu

Z uveljavitveno določbo se določa, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2023.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog zakona se predlaga v sprejem po nujnem postopku, ker 164. člen Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17 in 46/20) določa, da se za obravnavo in sprejem zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije uporabljajo določbe o obravnavi zakona po nujnem postopku.

VI. PRILOGE /